

Landsvirkjun

LV-2019-058

Aflstöðvar á Þjórsár- og Tungnaárvæði

Mannvirkjaskráning

Skýrsla LV nr:

LV-2019-058

Dags: 11.11.2019

Fjöldi síðna: 210

Upplag: 2

Dreifing:

 Birt á vef LV Opin Takmörkuð til

Titill:

Aflstöðvar á Þjórsár- og Tungnaárssvæði – Mannvirkjaskráning

Höfundar/fyrirtæki:

Anna María Bogadóttir, Úrbanistan

Verkefnisstjóri:

Björk Guðmundsdóttir

Unnið fyrir:

Landsvirkjun

Samvinnuaðilar:

Rúnar D. Bjarnason, Mannviti

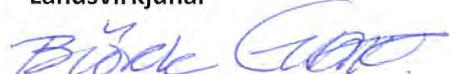
Útdráttur:

Tilgangur verkefnisins var að skrá og meta mannvirki á starfssvæði Þjórsár- og Tungnaárvsvæðis til að uppfylla fjórða leiðarljósíð í stefnumiðum Landsvirkjunar um landmótun og útlit mannvirkja (VIN-215) "Að lagt verði mat á varðveislugildi sögulegra mannvirkja og umhverfis, þannig að verndun og viðhald verði tryggt samhliða eðlilegri framþróun." Skýrslan er sett fram sem húsakönnun í samræmi við ákvæði Skipulagslaga nr. 123/2010, gr. 37, 5. mgr. þar segir m.a.: "Þegar unnið er deiliskipulag í þegar byggðu hverfi skal lagt mat á varðveislugildi svípmóts byggðar og einstakra byggíngar sem fyrir eru, með gerð húsakönnunar." Tilgangur með húsakönnun er að tryggja að ákvarðanir um breytingar á einstökum húsum eða húsaþyrpingu séu teknar með þekkingu á gildi sem þau hafa fyrir umhverfi sitt og komandi kynslóðir. Farið var í vettvangsferðir á svæðið, ljósmyndir teknar og mannvirkni skráð á eyðublöð. Samvinna var við stöðvarstjóra og samráð við Minjastofnun Íslands og skipulagsyfirvöld sveitarfélagsins.

Í skýrslunni er sett fram skráning með texta og ljósmyndum, niðurstöður úttektar og svo mat á byggingum í textaformi. Skráður er hönnuður húsa, byggingarlist, byggingarefni húsa, byggingartímabil, menningarsögulegt gildi, umhverfisgildi, upprunaleiki, ástand varðveislugildis, mat á varðveislugildi og leiðbeiningar. Á grundvelli niðurstöðu skráningarinnar er mótuð stefna um vernd einstakra byggíngar eða byggðaheilda. Vinna við gerð skráningar, niðurstöður og mat eru sett fram í fimm liðum og í samráði við Minjastofnun. Skýrslan hefur að geyma ljósmyndir, byggingarnefndarteikningar, loftmyndakort og samantekt á niðurstöðum varðveislumats.

Lykilord: Vatnsaflsvirkjun, Þjórsá, Tungnaá, Búrfellsstöð, Sultartangastöð, Hrauneyjarfossstöð, Sigöldustöð, Vatnsfellsstöð, Búðarhálsstöð, mannvirkjaskráning, húsakönnun, arkitektúr, yfirbragð svæðis, varðveislugildi, varðveislumat, gerð húss, leiðbeiningar

ISBN nr:

**Samþykki verkefnisstjóra
Landsvirkjunar**

LV-2019-058

Aflstöðvar á Þjórsár- og Tungnaárvæði

Mannvirkjaskráning

**AFLSTÖÐVAR Á ÞJÓRSÁR- OG TUNGNAÁRSVÆÐI
MANNVIRKJASKRÁNING**

2019

ÚRBANISTAN

EFNISYFIRLIT

INNGANGUR	3
HÚSAKÖNNUN	4
TENGSL VIÐ AÐRAR ÁÆTLANIR	5
ÚRVINNSLA OG SAMRÁÐ	5
AFLSTÖÐVAR Á ÞJÓRSÁR- OG	
TUNGNAÁRSVÆÐI	6
YFIRBRAGÐ SVÆÐIS OG MANNVIRKI	8
ALMENNAR LEIÐBEININGAR	9
YFIRLITSKORT	10
MANNVIRKJASKRÁ	22
BÚRFELLSSTÖÐ	23
BÚRFELLSSTÖÐ II	59
SULTARTANGASTÖÐ	68
BÚÐARHÁLSSTÖÐ	79
HRAUNEYJAFOSSSTÖÐ	88
SIGÖLDUSTÖÐ	105
VATNSFELLSSTÖÐ	114
NIÐURSTAÐA VARÐVEISLUMATS	122
ÚTILISTAVERK Á AFLSTÖÐVASVÆÐI	134
HEIMILDIR	142
LJÓSMYNDIR	143
VIÐAUKI - TEIKNINGAR	144

INNANGUR

Hér á eftir fer mannvirkjaskráning aflstöðva Þjórsá- og Tungnaárvæðis; Búrfellsstöð, Búrfellsstöð II, Sultartangastöð, Búðarhálsstöð, Hrauneyjafossstöð, Sigöldustöð og Vatnsfellsstöð. Mannvirkjaskráningin er unnin fyrir Landsvirkjun á tímabilinu mars – október 2019 af Úrbanistan/Önnu Maríu Bogadóttur arkitekt, sem er höfundur skýrslunnar.

Skýrslan er sett fram sem húsakönnun en jafnframt koma fram tillögur um hvort og á hvaða hátt breyta megi einstökum mannvirkjum. Leiðbeiningarnar eru unnar með hliðsjón af því sem sett er fram í stefnumiðum Landsvirkjunar um landslagsmótun og úlít mannvirkja við þróun og byggingu virkjana: „að skapa sem best heildarjafnvægi milli útlits mannvirkja, landmótunar og náttúrulegs umhverfis“ og „að lagt verði mat á varðveislugildi sögulegra mannvirkja og umhverfis þannig að verndun og viðhald verði tryggt samhliða eðlilegri framþróun“.¹

¹ Björk Guðmundsdóttir, Landmótun og úlít mannvirkja, stefnumótun. Landsvirkjun 2016

HÚSAKÖNNUN

Í húsakönnun er um að ræða byggingarlistar- og menningarsögulega greiningu, úttekt, mat og skráningu. Til fyrirmynnar eru hafðar byggða- og húsakannanir skv. leiðbeiningum Minjastofnunar Íslands.

Mannvirkjaskráningin er í samræmi við ákvæði 37. gr. skipulagslaga nr. 123/2010, þar sem segir: *þegar unnið er deiliskipulag í þegar byggðu hverfi skal lagt mat á varðveislugildi svipmóts byggðar og einstakra bygginga sem fyrir eru, með gerð húsakönnunar.*² Ákvæði um skráningu menningarminja er einnig að finna í lögum um menningarminjar nr. 80/2012 sem tóku gildi 1. janúar 2013. Fjallað er um skráningu vegna skipulags í 16. gr. þar sem segir að skráning fornleifa, húsa og mannvirkja skuli fara fram áður en gengið er frá aðalskipulagi eða deiliskipulagi og að skráning skuli „ætíð fara fram á vettvangi“ áður en deiliskipulag er afgreitt.³

Byggða- og húsakönnun er „byggingarlistarleg og menningarsöguleg skoðun, könnun, greining, úttekt, skráning og mat bæjarumhverfis og einstakra húsa, studd sagnfræðilegri könnun nauðsynlegra frumheimilda.“⁴ Fyrsti áfangi og undanfari húsakönnunar sem unnin er fyrir hefðbundið deiliskipulag er byggðakönnun með sögulegu yfirliti um þróun byggðar og byggingarsögu svæðisins. Seinni áfangi byggða- og húsakönnunar er húsakönnun með húsaskrá og mati á varðveislugildi einstakra húsa. Í húsakönnun tekur varðveislumat til eftirtalinna þátta: byggingarlistar, menningarsögulegs gildis, umhverfisgildis og upprunalegrar gerðar húss. Út frá mati á þessum þáttum skulu færð rök fyrir varðveislugildi.⁵

Tilgangur húsakannana er að tryggja að ákvarðanir sem varða breytingar á byggð eða einstökum húsum séu teknar af þekkingu á því gildi sem þau hafa fyrir umhverfi, sögu og byggingarlist.

Á grundvelli niðurstöðu skráningarinnar er mótuð stefna um vernd einstakra bygginga eða byggðarheildar. Niðurstöður úttektar og mats á byggingum eru settar fram í texta, ljósmyndum og kortum. Skráð er byggingarefni húsa, byggingartímabil og mat á varðveislugildi. Niðurstaða skráningar og mat er sett fram í fimm liðum í samræmi við skráningarform Minjastofnunar Íslands.

1) Byggingarlist: Matið byggir á núverandi útliti. Litið er til hlutfalla, samsvörunar í útliti og samspils forma, efnismeðferðar og notagildis.

2) Menningarsögulegt gildi: Litið er til staðbundinna eða sérstakrar byggingarhefðar, tæknilegra atriða og efnisvals út frá byggingartíma. Hlutverk byggingarinnar og tengingar við sögu og þróun.

3) Umhverfisgildi: Lagt er mat á mikilvægi byggingarinnar fyrir nærliggjandi umhverfi og samspil við nálæg mannvirki.

4) Upprunaleg gerð: Litið er til þess hvernig upprunalegt svipmót byggingar hefur varðveist. Metið hvernig breytingar falla að upprunalegri gerð.

5) Ástand: Almennt mat á ástandi og viðhaldi.

Niðurstaða varðveislumats er metið út frá ofangreindum þáttum þar sem sjónarmið byggingarlistar, menningarsögu og umhverfis vega þyngst. Matið er sett fram í þremur stigum:

1) Byggingar með hátt varðveislugildi. Friðlýstar byggingar og önnur mannvirki með ótvíraett varðveislugildi, sbr. V. og VII. kafla laga um menningarminjar nr. 80/2012.

2) Byggingar með miðlungs varðveislugildi. Friðaðar byggingar með lítið varðveislugildi og önnur hús með miðlungs varðveislugildi. Fyrir byggingar sem ekki falla undir verndun skv. lögum um menningarminjar nr. 80/2012 er matið leiðbeinandi um hverfisvernd sbr. 6. mgr. 12. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 eða friðlýsingu skv. 18. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012.

3) Byggingar með lágt varðveislugildi. Byggingar sem falla ekki undir lög um menningarminjar og hafa lítið eða ekkert varðveislugildi.

Til skoðunar eru mannvirkir sem eru skráð í fasteignaskrá ríkisins. Einnig er gefið yfirlit yfir önnur mannvirkir sem falla undir skilgreiningu byggingareglugerðar um mannvirkir: „Hvers konar jarðföst, manngerð smíð, svo sem hús og aðrar byggingar eða skýli, virkjanir, dreifi- og flutningskerfi rafveitna, hitaveitna, vatnsveitna og fjarskipta [...]."⁶

² Skipulagslög nr. 123/22.

³ Lög um menningarminjar nr. 80/2012.

⁴ Minjastofnun Íslands: „Leiðbeiningar um gerð byggða- og húsakannana“, 2009.

⁵ Minjastofnun Íslands: „Leiðbeiningar um gerð byggða- og húsakannana“, 2009.

⁶ Byggingareglugerð nr. 112/2012.

TENGSL VIÐ AÐRAR ÁÆTLANIR

Aflstöðvar Landsvirkjunar á Þjórsá- og Tungnaárvæði eru í tveimur hreppum. Búrfells- og Sultartangastöðvar eru í Skeiða- og Gnúpverjahreppi. Vatnsfells-, Sigoldu-, Hrauneyjafoss- og Búðarhálsstöðvar í Ásahreppi. Skipulags- og byggingarfulltrúi Uppsveita þjónar báðum hreppum.

Landsskipulag

Á svæðinu sem mannvirkjaskráningin nær til er í gildi Landsskipulagsstefna 2015-2026⁷ en við samþykkt hennar féll svæðisskipulag miðhálendisins úr gildi.

Aðalskipulag

Í gildi er Aðalskipulag Ásahrepps 2010-2022, staðfest árið 2010⁸ og Aðalskipulag Skeiða- og Gnúpverjahrepps 2004-2016 staðfest árið 2006⁹. Nýtt Aðalskipulag Skeiða- og Gnúpverjahrepps 2017-2029 er í samþykktarferli.

Rammaskipulag

Á áhrifasvæði vestan mannvirkjasvæðisins hefur verið unnið rammaskipulag fyrir útvist og ferðaþjónustu í Þjórsárdal.¹⁰

Deiliskipulag

Á hluta svæðisins er í gildi deiliskipulag Búrfellsvirkjunar staðfest árið 2016.¹¹ Einnig liggar fyrir deiliskipulag Búðarhálsvirkjunar og Búðarháslínu I.¹²

ÚRVINNSLA OG SAMRÁÐ

Við undirbúning verkefnisins var aflað upplýsinga í fasteignaskrá á vef Þjóðskrár Íslands og skipulagsvefsjá Skipulagsstofnunar. Teikningar af mannvirkjum voru annars vegar sóttar á vef Upplýsinga- og tæknisviðs Uppsveita og hins vegar í teikningasafn Landsvirkjunar. Teikningar úr teikningasafni Gunnlaugs Halldórssonar og Guðmundar Kr. Kristinssonar, sem er í vörlu Hönnunarsafns Íslands, voru einnig hafðar til hliðsjónar. Theodór Theodórsson verkefnisstjóri rannsókna hjá Landsvirkjun útvegaði loftmyndir af skoðunarsvæðinu.

Rætt var eftirfarandi arkitekta sem komu að hönnun mannvirkja á svæðinu: Árna Kjartansson hjá Teiknistofu Glámu Kím, Garðar Guðnason hjá OG arkitektastofu, Richard Briem hjá VA arkitektum og Helgu Guðmundsdóttur, dóttur Guðmundar Kr. Kristinssonar, sem starfaði lengi sem arkitekt á teiknistofu hans og Ferdinands Alfreðssonar. Þá var grein Péturs H. Ármannssonar „Orkuver og arkitektúr“ í bókinni *Landsvirkjun 1965-2005*, sem Landsvirkjun gaf út árið 2005, höfð til hliðsjónar.

Fjórar vettvangsferðir voru farnar á mannvirkjasvæðið á vegum Úrbanistan á tímabilinu apríl – júní 2019. Í vettangsferðunum voru mannvirkir skoðuð og ljósmynduð. Jón Hinrik Gíslason viðhaldsstjóri mannvirkja Landsvirkjunar á Þjórsárvæði var leiðsögumaður um svæðið og veitti margvíslegar upplýsingar.

Við skráningu mannvirkja var unnið skv. skráningarstaðli Minjastofnunar Íslands og samráð haft við Pétur H. Ármannsson og Maríu Gísladóttur hjá Minjastofnun Íslands.

Verkefnishópur samanstóð af Georgi Þór Pálssyni stöðvarstjóra og Björk Guðmundsdóttur verkefnisstjóra. Eigandi var Jóna Bjarnadóttir. Ráðgjafar voru Anna María Bogadóttir frá Úrbanistan og Rúnar D. Bjarnason frá Mannviti.

⁷ Landsskipulagsstefna 2015-2026 ásamt greinargerð.

Skipulagsstofnun 2016

⁸ Aðalskipulag Ásahrepps 2010-2020, staðfest 23.11.2010
<http://www.skipulagsstofnun.is/skipulagsvefsja/Asahreppur>

⁹ Aðalskipulag Skeiða- og Gnúpverjahrepps 2004-2016, staðfest 06.04.2006. <http://www.skipulagsstofnun.is/skipulagsvefsja/Skeiða-og-Gnúpverjahreppur>

¹⁰ Þjórsárdalur, rammaskipulag fyrir útvist og ferðaþjónustu, Skeiða- og Gnúpverjahreppur 2013.

¹¹ Deiliskipulag Búrfellsvirkjunar, staðfest 06.01.2016. <http://www.skipulagsstofnun.is/skipulagsvefsja/Deiliskipulag-Búrfellsvirkjunar>

¹² Deiliskipulag Búðarhálsvirkjunar, staðfest 17.05.2012. <http://www.skipulagsstofnun.is/skipulagsvefsja/Deiliskipulag-Búðarhálsvirkjunar> og Búðarháslínu I

AFLSTÖÐVAR Á ÞJÓRSÁR- OG TUNGNAÁRSVÆÐI

Þjórsá við Búrfell var fyrsta jökuláin sem virkjuð var á Íslandi. Fyrsti framkvæmdaafangi á Þjórsár- og Tungnaárvæðinu voru Búrfellsstöð og Þórisvatnsmiðlun á árunum 1966-1972 og var um fyrsta verkefni Landsvirkjunar að ræða.¹³ Aðdraganda að byggingu aflstöðva í Þjórsá má hins vegar rekja aftur til ársins 1915 og var fyrsta áætlunin um virkjun Þjórsár dagsett í júní 1918. Þá hafði verið unnið við áætlunina undir stjórn norska verkfræðingsins G. Sætersmoen í þrjú ár. Áætlunin var gerð að beiðni fossafélagsins Titan, sem stofnað var árið 1914 að tilhlutan Einars Benediktssonar. Hugðist félagið gera stórvirkjanir í Þjórsá og Tungnaá og hefja stóriðju á Íslandi.¹⁴ Ekki varð úr stóriðjuáætlunum Titanfélagsins og árið 1952 keypti ríkissjóður Íslands vatnsréttindi Þjórsár af félagini.¹⁵ Í dag eru sjö vatnsaflsstöðvar á vatnasviði Þjórsár og Tungnaár: Búrfellsstöð, Sigoldustöð, Hrauneyjafossstöð, Sultartangastöð, Vatnsfellsstöð, Búðarhálsstöð og Búrfellsstöð II. Samanlagt afl stöðvanna er 1037 MW. Vatnsaflsstöðvarnar eru tengdar uppistöðulónum sem safna vatni til miðlunar; Þórisvatnsmiðlun, Hágoóngulón og Kvíslaveita. Auk þess eru minni miðlunarmannvirkir við hverja aflstöð; Bjarnalón, Hrauneyjalón, Krókslón, Sultartangalón og Vatnsfellslón.¹⁶

BÚRFELLSSTÖÐ

1970, 270 MW að afli

Búrfellsstöð var fyrsta aflstöðin sem gangsett var í Þjórsá. Hún var byggð á árunum 1966-1972 og vígð árið 1970. Í fyrsta áfanga sem lauk árið 1969 voru þrjár vélar gangsettar og aflið 105 MW. Með seinni áfanga og þremur vélum til viðbótar sem gangsettar voru á árunum 1970-1972 varð stöðin 210 MW að afli. Við endurnýjun búnaðar stöðvarinnar á árunum 1997-1999 var afl stöðvarinnar aukið í 270 MW.¹⁷ Þjórsá, sem áður rann suður fyrir Búrfell, var stífluð um 1,5 km neðan við Klofaey og vatni veitt ofan fjallsins um skurði inn í Bjarnalón, inntakslón stöðvarinnar, og þaðan í göngum gegnum Sámsstaðamúla norðan Búrfells niður í Þjórsárdal, alls um 5 km leið. Stöðvarhús Búrfellsstöðvar standur undir Sámsstaðamúla í Þjórsárdal og nýtir 115 m fallhæð. Frá hverflum í stöðvarhúsi, sem hýsir 6 afluvelar, fer vatnið um sigrásir út í stuttan skurð og þaðan í Fossá sem rennur í Þjórsá tveimur

kílómetrum neðar.¹⁸ Arkitektarnir Gunnlaugur Halldórsson og Guðmundur Kr. Kristinsson mótuðu tillögur að virkjunarmannvirkjum stöðvarinnar í samstarfi við bandaríska fyrirtækið Harza Engineering Company International í Chicago, sem sá um verkfræðilega hönnun og eftirlit með framkvæmdum.¹⁹ Á seinni stigum rekstrar kom teiknistofan Landslag, Finnur Kristinsson, að tillögum um aflstöðvasvæðið m.a. stígum, gróðri og frágangi.

BÚRFELLSSTÖÐ II

2018, 100 MW að afli

Búrfellsstöð II var átjánda aflstöð Landsvirkjunar og sú sjöunda við Þjórsá. Búrfellsstöð II nýtir vatn úr inntakslóni Búrfellsstöðvar, Bjarnalóni, en fyrstu áætlanir um stækkan Búrfellsstöðvar eru frá því um 1980. Úr inntakslóni er 370 metra langur aðrennslisskurður fram undir brún Sámsstaðaklifs að inntaki stöðvar. Þaðan fellur vatnið niður um 110 metra löng fallgöng að hverfli í neðanjarðar stöðvarhúsi sem knýr rafalinn. Frá stöðvarhúsinu, sem er 300 metra inni í Sámsstaðaklifi er vatninu veitt um 450 m löng frárennslisgöng út í 2,2 km frárennslisskurð sem leiðir það út í Fossá, um kílómetra frá stöðinni. Uppsett afl Búrfellsstöðvar II er 100 MW með einni vél en gert er ráð fyrir stækkan stöðvarinnar um allt að 40 MW. Verkís sá um verkfræðilega hönnun stöðvarinnar og voru VA arkitektar og Landark ráðgjafar á sviði mannvirkja- og umhverfishönnunar.²⁰ Á fyrri stigum verkhönnunar kom Landmótun að frumhugmyndum um svæðið.

SULTARTANGASTÖÐ

1999, 120 MW að afli

Sultartangastöð, sem er 15 km norðaustan við Búrfellsstöð, var reist á árunum 1997-2000 og tekin í notkun árið 1999. Stöðin nýtir vatn Tungnaár og miðlunarvatn Þórisvatns, sem hefur áður ofar í farveginum knúið vélar Vatnsfells-, Hrauneyjafoss- og Sigoldustöðva. Þá nýtir hún einnig rennsli Þjórsár en árnar tvær sameinast í Sultartangalóni fyrir ofan Sultartangastöð. Þar sem stöðin nýtir vatn víða að er stöðin ekki eins háð sveiflum í vatnsbúskap og flestar stöðvar. Sultartangastöð og Búrfellsstöð eru reknar saman og var Sultartangastífla byggð á árunum 1982-1984 m.a. til þess að auka rekstraröryggi Búrfellsstöðvar, draga úr ísskolun þar

¹³ Sigrún Pálsdóttir (ritstj.), 2005, bls. 53.

¹⁴ Sigrún Pálsdóttir (ritstj.), 2005, bls. 19-21.

¹⁵ „Vatnsvæði Þjórsár og Tungnaár“ *Morgunblaðið* 18. febrúar 1979, bls. 47-48.

¹⁶ Vefur Landsvirkjunar. <https://www.landsvirkjun.is> > fyrirtækið > aflstöðvar > Búrfellsstöð

¹⁷ Vefur Landsvirkjunar. <https://www.landsvirkjun.is> > fyrirtækið > aflstöðvar > Búrfellsstöð

¹⁸ Hugrún Gunnarsdóttir, 2016, bls. 6.

¹⁹ Pétur H. Ármannsson, 2016, bls. 218.

²⁰ Vefur Landsvirkjunar. <https://www.landsvirkjun.is> > fyrirtækið > aflstöðvar > Búrfellsstöð II

og bæta við miðlun kerfisins. Eins og gert var ráð fyrir í upphafi var stíflan hækkuð samhliða byggingu Sultartangastöðvar. Við það stækkaði lónið úr 18 í 20 km². Sultartangastífla er lengsta stífla á Íslandi eða alls 6,1 km að lengd og mesta hæð hennar er 22 m. Um 3,4 km löng aðrennslisgöng liggja frá lóninu í gegnum Sandafell að jöfnunarþró suðvestan í fellinu. Við enda þróarinnar er inntak og þaðan liggja tvær stálþípur að hverflum í stöðvarhúsínu sem hýsir tvær aflvélar. Rúmlega 7 km langur frárennslisskurður liggur frá stöðvarhúsínu í rótum Sandafells og fylgir þjórsá langleiðina að veitustíflu Búrfellsstöðvar þar sem skurðurinn liggur út í farveg þjórsá. Heildarfallhæð er 44,6 m.²¹ Vinnustofa arkitekta hf. sá um arkitektahönnun stöðvarhússins og annarra mannvirkja í samstarfi við verkfræðistofu Sigurðar Thoroddsen, sem annaðist tæknilega hönnun bygginga og rafbúnaðar.²²

BÚÐARHÁLSSTÖÐ

2014, 95 MW að afli

Búðarhálsstöð var gangsett árið 2014 og með henni er virkjað áður ónýtt 40 metra fall vatns frá Hrauneyjafossi að Sultartangalóni. Tvær jarðvegstíflur mynda svokallað Sporðöldulón, lón Búðarhálsstöðvar. Önnur stíflan þeirar farveg Koldukvíslar og hin frávatn Hrauneyjafossstöðvar og eru þær annars vegar 170 m og hins vegar 1.100 m langar og mesta hæð þeirra er um 25 m. Sporðöldulón er 7 km² að flatarmáli. Frá Sporðöldulóni liggja 4 kílómetra löng aðrennslisgöng sem leiða vatnið undir Búðarháls að inntaki stöðvarinnar. Stuttur frárennslisskurður er frá stöðvarhúsi út í Sultartangalón.²³ Arkitektar Búðarhálsvirkjunar voru Ormar Þór Guðmundsson, Garðar Guðnason og Sigurður Gústafsson hjá arkitektastofunni OG. Verkfræðihönnun var unnin af íslenskum verkfræðistofum. Verkfræðistofan Efla hf. sá um verkfræðilega hönnun mannvirkja ásamt því að hafa yfirumsjón með annarri hönnun. Verkfræðistofan Mannvit hannaði lokur og fallpípur og verkfræðistofan Verkís vélbúnað og húskerfi.²⁴ Landslag sá um landslagsmótun, þar hafði Þráinn Hauksson landslagsarkitekt hönnunarumsjón.

HRAUNEYJAFOSSTÖÐ

1981, 210 MW að afli

Hrauneyjafoss var efsti virkjunarstaðurinn sem kom við sögu í áætlun Gotfreds Sætersmoens um orkuver á vatnasvæði þjórsár fyrir Fossafelagið Titan árið 1918. Framkvæmdir hófst um sextíu árum síðar.²⁵ Með byggingu Hrauneyjafossstöðvar á árunum 1977 til 1981 var Tungnaá stífluð á fremur flötu landi um 1,5 km ofan við Hrauneyjafoss og um 7 km neðan við Sigöldustöð. Hrauneyjafoss var 29 m hárr foss í Tungnaá sem hrundi síðla vetrar árið sem vatn var tekið af honum. Hrauneyjafossstífla er 3 km löng lágreist jarðvegs- og grjótstífla sem teygir sig eftir hraunflákunum á suðurbakka árinnar. Mesta hæð stíflunnar er 15 m. Með stíflugerðinni myndaðist Hrauneyjalón sem er 9 km² að flatarmáli. Um eins kílómetra langur aðrennslisskurður liggur frá lóninu í norður um lægð í Fossöldu að inntaki við norðurbrún öldunnar. Þaðan liggja þrjár stálþípur 272 m niður hlíðina að stöðvarhúsi. Frárennslisskurður er rúmlega eins kílómetra langur og liggur út í Sporðöldukvísl sem síðan rennur í Tungnaá.²⁶ Stöðvarhús Hrauneyjafossstöðvar hýsir þrjár aflvélar og nýrir 88 m fallhæð. Arkitektarnir Gunnlaugur Halldórsson, Guðmundur Kr. Kristinsson og Ferdinand Alfredsson voru fengnir til hönnunar stöðvarhússins og annarra mannvirkja og var verkfræðileg hönnun í höndum verkfræðistofu Sigurðar Thoroddsen og hins svissneska Harza Engineering Company.²⁷ Reynir Vilhjálmsson landslagsarkitekt sá um landslagsmótun á stöðvarsvæðinu.

SIGÖLDUSTÖÐ

1978, 150 MW að afli

Sigöldustöð var önnur stöðin sem var gangsett á þjórsár- og Tungnaárvæði, í Tungnaá við Sigöldu. Undirbúningur hófst árið 1971 og framkvæmdir árið 1973. Fyrsta vél stöðvarinnar af þremur var gangsett árið 1977 og hinar tvær árið 1978.²⁸ Tungnaá er stífluð með Siguöldustíflu efst í gljúfrinu ofan við Sigöldu til að mynda miðlunarlónið Krókslón, þar sem áður var Króksvatn. Sigöldustífla er 0,9 km löng grjótstífla lögð malbíksklæðningu og er hæst 44 m. Úr Krókslóni er vatni veitt eftir kílómetra löngum aðrennslisskurði gegnum ödguna að inntaki á vesturbrún Sigöldu. Þaðan liggja þrjár 216 m langar þrýstivatnspípur, 4,3 m í þvermál, að stöðvarhúsínu sem stendur norðan gamla árfarvegarins og er að

²¹ Hugrún Gunnarsdóttir, 2016, bls. 10.

²² Pétur H. Ármannsson, 2016, bls. 218.

²³ Hugrún Gunnarsdóttir, 2016, bls. 10.

²⁴ Vefur Landsvirkjunar. <https://www.landsvirkjun.is> > fyrirtækið > aflstöðvar > Búðarhálsstöð

²⁵ Pétur H. Ármannsson, 2016, bls. 223.

²⁶ Hugrún Gunnarsdóttir, 2016, bls. 8-9.

²⁷ Pétur H. Ármannsson, 2016, bls. 223-224.

²⁸ Vefur Landsvirkjunar. <https://www.landsvirkjun.is> > fyrirtækið > aflstöðvar > Sigöldustöð

hluta grafið inn í hlíð Sigoldu. Frá stöðvarhúsini sem hýsir þrjár afhvélar og nýtir 74 m fallhæð, liggur 550 m langur frárennslisskurður út í Hrauneyjalón²⁹ sem tengir Sigoldustöð við Hrauneyjafossstöð. Verkfræðileg hönnun Sigolduvirkjunar var í höndum svissneskrar verkfræðistofu, Electrowatt Engineering og Virkis h.f., sem var samsteypa íslenskra verkfræðistofa. Arkitektarnir Gunnlaugur Halldórsson og Guðmundur Kr. Kristinsson teiknuðu stöðvarhús og önnur mannvirki og kom hönnunarvinnan einkum í hlut Guðmundar.³⁰

VATNSFELLSSTÖÐ

2001, 90 MW að afli

Framkvæmdir við Vatnsfellsstöð hófust sumarið 1999 og stóðu yfir í rúm tvö ár og var önnur tveggja véla stöðvarinnar gangsett í nóvember 2001.³¹ Vatnsfellsstöð nýtir fallið í veituskurðinum á milli Þórislóns og Krókslóns sem er uppistöðulón Sigoldustöðvar. Stöðin er svokölluð toppstöð og er aðeins í fullum rekstri yfir vetrarmánuðina þegar þörf er á miðlun vatns úr Þórisvatni. Þetta gerir það að verkum að ekki er þörf á sérstöku uppistöðulóni ofan stöðvarinnar. Vatnsfellslón tengist beint við Þórisvatn, við lokuvirki Vatnsfellsveitu. Vatnsfellsstífla er 720 m að lengd og mesta hæð hennar er 30 m. Tvær hjástiflur eru sunnan lánsins og er heildarlengd stíflna alls rúmlega kílómetri. Aðrennslisskurður er 0,7 km langur og gengur úr lóninu við suðurenda stíflu að inntaki ofan stöðvarhúss. Frárennslisskurður sem liggur frá stöðvarhúsi yfir í Krókslón er alls 2,7 km langur. Stöðin nýtir alls 65 metra fallhæð.³² Verkfræðileg hönnun mannvirkja stöðvarinnar var í höndum Hönnunar hf. og arkitektahönnun í höndum Glámu-Kím.³³ Landslag sá um landslagsmótun.

YFIRBRAGÐ SVÆÐIS OG MANNVIRKI

Þjórsá- og Tungnaárvæðið er stórbrotið. Aflstöðvar svæðisins eru lagðar í landið og mótaðar með tilliti til síns hlutverks og staðsetningar á jaðri hálandisins. Hver aflstöð hefur skýr höfundareinkenni og dregur dám af hugmyndafræði og áherslum í arkitektúr sérhvers tíma en hálf öld líður frá byggingu elstu aflstöðvarinnar og þeirrar yngstu. Elstu stöðvarnar við Búrfell, Sigoldu og Hrauneyjafoss mynda ákveðna heild og eru hluti af höfundarverki arkitektanna Gunnlaugs Halldórssonar og Guðmundar Kr. Kristinssonar. Hönnun og teiknivinna var einkum á hendi Guðmundar og kom Ferdinand

Alfreðsson arkitekt ásamt Guðmundi að hönnun Hrauneyjafossstöðvar. Stöðvarhúsini þrjú eru hvert um sig kennileiti í landslaginu og standa tignarleg undir hlíð. Einkennandi er hrá steypa, einföld form og reitaskiptir fletir. Útfærsla sérhvers smáatriðis varðandi efnis- og litaval, áferðir og deililausnir eru nákvæmar og ígrundaðar jafnt að utanverðu sem innan.

Yngri aflstöðvar svæðisins má líta á sem ákveðin tilbrigði við grunnstef Búrfellsstöðvar, fyrstu jökulárvirkjunar á Íslandi. Hvert og eitt stöðvarhús dregur dám af staðsetningu, umhverfi og áherslum hönnuða; í Sultartangastöð VA arkitekta, sem einnig eru arkitektar Búrfellsstöðvar II, í Búðarhálsstöð OG arkitekta og Glámu Kím arkitekta í Vatnsfellsstöð.

Flest mannvirki svæðisins eru steinsteypt og ómáluð og áferð steypunnar er ýmist hrá eða þússuð. Unnið er með ólíkar leiðir til að brjóta upp byggingarmassa stöðvarhúsa og skapa léttleika og hreyfingu, t.d. með rifflun steypu, notkun annars byggingarefnis til mótvægis við steypuna og ýmiss konar uppbrot. Í tilfelli Búrfellsstöðvar gegnir listaverk Sigurjóns Ólafssonar, sem er hluti af burðarvirkinu, hlutverki í að skapa léttleika í einfaldri og efnismikilli framhlið byggingarinnar. Á framhlið stöðvarhúss Hrauneyjafoss og inntakshúsi Sultartangahúss eru verk úr stáli og í nágrenni stöðvarhúss Vatnsfellsstöðvar eru tvö útilistaverk sem eru hluti af heildarumhverfi aflstöðvarinnar. Sjá nánar um útilistaverk stöðvanna bls. 134.

Mannvirki sérhverrar aflstöðvar mynda eðli málsins samkvæmt ákveðna tæknilega heild, þar sem hvert mannvirki hefur skýrt hlutverk í heildinni: lón, stífla, inntak, lokur og stöðvarhús með hverflum, rafölum og spennum. Byggingarlistarlega koma áherslur hönnuða skýrast fram í stöðvarhúsunum en einnig öðrum mannvirkjum, sér í lagi inntaks- og lokuhúsum. Í tilfelli Búrfells- og Hrauneyjastöðva hönnuðu arkitektar stöðvarhúsanna einnig starfsmannahúsnaði í nágrenni við stöðvarhúsin.

Mannvirkjahönnun aflstöðva byggir á samstarfi milli verkfræðinga og arkitekta, sem auk þess að hanna mannvirkin, staðsetja mannvirkin í landinu og móta þau m.t.t. hlutverks og landslags. Oftar en ekki er þó búið að ákvarða staðsetningu

²⁹ Hugrún Gunnarsdóttir, 2016, bls. 8.

³⁰ Pétur H. Ármannson, 2016, bls. 221.

³¹ Vefur Landsvirkjunar. <https://www.landsvirkjun.is> > fyrirtækið > aflstöðvar > Vatnsfellsstöð

³² Hugrún Gunnarsdóttir, 2016, bls. 11.

³³ Pétur H. Ármannson, 2016, bls. 229.

mannvirkja áður en arkitektar koma að verkefninu. Eftir því sem liður á 20. öldina verður algengara að hafa landslagsarkitekta með í hönnunarteyminu. Búrfellsstöðvarsþæðið var að mestu mótað áður en Landslag kom þar að á seinni stigum rekstrar og vann tillögur að landslagmótun á stöðvarsþæðinu. Umhverfi Hrauneyjarfossstöðvar var á borði Reynis Vilhjálmssonar landslagsarkitekts. Þráinn Hauksson landslagsarkitekt hjá Landslagi hafði hönnunarumsjón með landslagmótun við Búðarhálsstöð og Vatnsfellsstöð. Landslagsarkitektastofan Landark vann að landslagsmótun við Búrfellsstöð II, þar sem stöðvarhúsið er neðanjarðar en inntaks- og spennahús ofanjarðar.

ALMENNAR LEIÐBEININGAR

Þjórsá var fyrsta jökuláin á Íslandi sem var virkuð til þess að framleiða rafmagn. Mannvirki Þjórsár- og Tungnaárvæðis endurspeglar því einstakan kafla í sögu mannvirkjagerðar á Íslandi og eru um leið vitnisburður um samspil verkfræði, byggingarlistar og landslagsmótunar.

Með stefnumótun Landsvirkjunar og niðurstöðu varðveislumats að leiðarljósi er mælt með því að:

Öll stöðvarhús standi áfram og verði varðveitt sem næst upprunalegri mynd og hugað að varðveislu ytra sem innra byrðis, samspili þeirra við umhverfið og listaverk stöðvanna. Í þeim tilfellum sem inntakshús og önnur mannvirki eru í sterku samspili við stöðvarhús er lagt til að mannvirki stöðvar séu varðveitt sem heild.

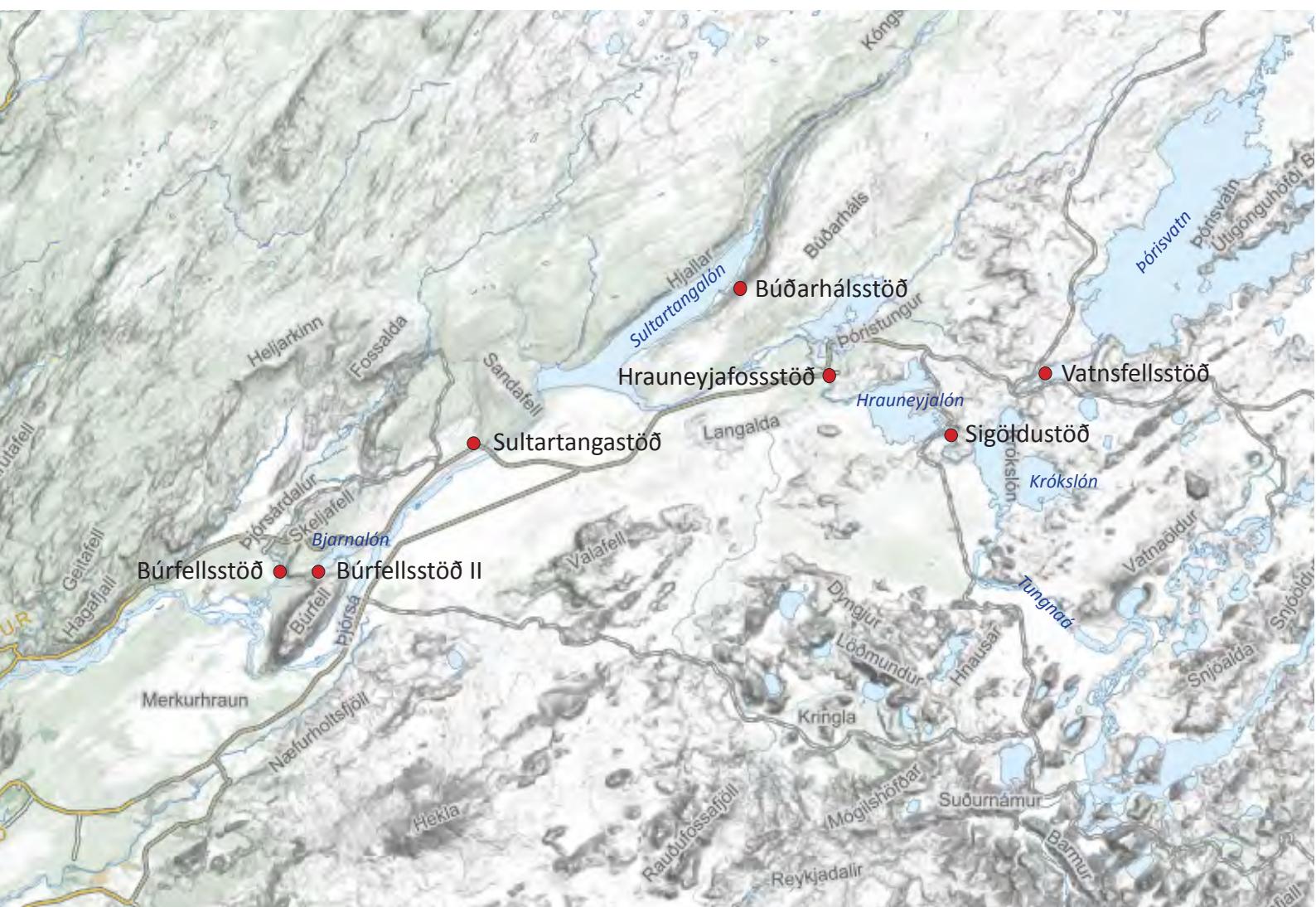
Um mannvirki svæðisins í heild er lagt til að breytingum á yfirbragði mannvirkja verði haldið í lágmarki og miðist fyrst og fremst við úrbætur á tæknilegum ágöllum eða endurbótum. Komi til breytinga eða viðbygginga er lagt til að byggt sé á upprunalegu efnisvali, frágangsdeilum og litavali.

Hugað verði að umhverfislegri sérstöðu og þeim heildum sem mannvirki afstöðvanna móta. Vanda skal til allra breytinga og viðbygginga með það í huga að raska ekki sameiginlegum einkennum og heildarmynd mannvirkjanna í umhverfinu.

Komi til hönnunar og byggingar nýrra mannvirkja á Þjórsár- og Tungnaárvæði verði hugað að samhengi þeirra við núverandi mannvirki á þann hátt að ný mannvirki skyggi ekki á eða ríyi gæði núverandi byggðar og umhverfis á annan hátt. Lagt er til að stærð, staðsetning og efnisval nýrra mannvirkja verði skilgreint með tilliti til núverandi byggðar og umhverfis.

Hugað verði að aðgengi almennings að mannvirkjum á Þjórsár- og Tungnaárvæði í því augnamiði að stýra flæði fólks á svæðinu þannig að það fari vel saman við núverandi starfsemi afstöðva á Þjórsár- og Tungnaárvæði.

Lagt er til að móta áætlun um heildstæða hönnun merkinga, skilta, bekkja, stíga, handriða, göngubrúa og annarra innviða svæðis, með það að markmiði að styrkja mannvirkjasvæðið sem áhugaverðan áningarstað fyrir almenning um leið og hugað er að öryggi almennings á svæðinu.

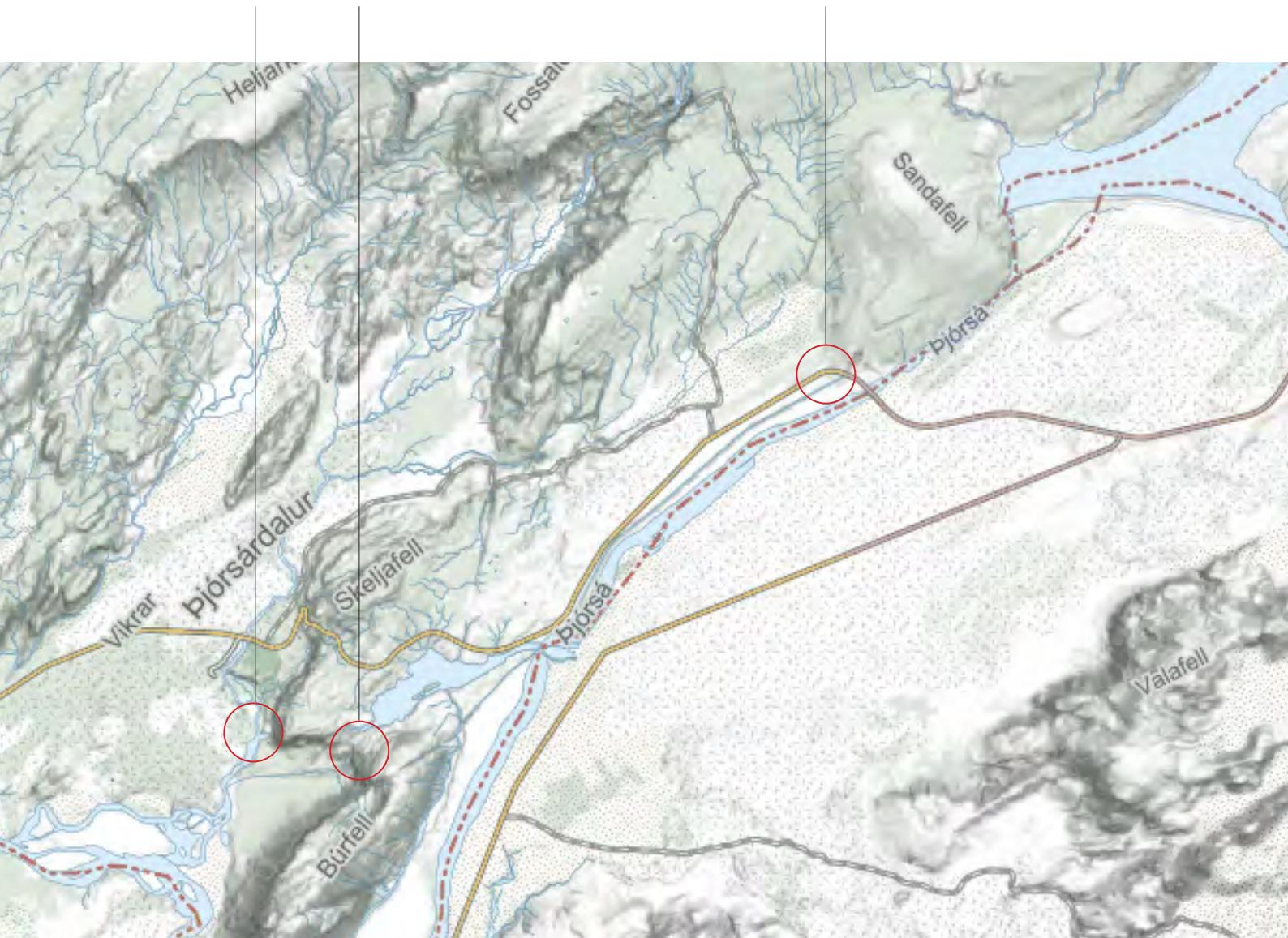

Merkt er inn á yfirlitskort úr safni Landsvirkjunar

BÚRFELLSSTÖÐ

BÚRFELLSSTÖÐ II

SULTARTANGASTÖÐ

Merkt er inn á yfirlitskort úr safni Landsvirkjunar

BÚRFELLSSTÖÐ

1. Stöðvarhús
2. Útvirki
3. Tengivirki
4. Rofahús
5. Neyðarlokur
6. Kliflokuhús
7. Botnlokuhús
8. Stjórnlokur
9. Lokuvirki
10. Yfirfall

Ljósmynd: Loftmyndir ehf., 2013

BÚRFELLSSTÖÐ

11. Bílaverkstæði
12. Skemma I
13. Skemma II
14. Skemma III
15. Sámsstaðir 1 - 5
16. Sámsstaðir 6 - 10
17. Spennistöð Sámsstöðum 5
18. Mötuneyti / Starfsmannaíbúðir
19. Skeljastaðir 1 - 2
20. Skeljastaðir 6 - 7
21. Skeljastaðir 8
22. Skeljastaðir 9 - 11
23. Hesthús

Ljósmynd: Loftmyndir ehf., 2013

VINDRAFSTÖÐ I & II

- 24. Vindrafstöð I
- 25. Vindrafstöð II
- 26. Spennarými

Ljósmynd: Loftmyndir ehf., 2013

BÚRFELLSSTÖÐ II

- 27. Stöðvarhús neðanjarðar
- 28. Inntakshús
- 29. Spennahús
- 30. Borholuhús
- 31. Tækjahús vatnsöflunar
- 32. Vatnstankur

Ljósmynd: Loftmyndir ehf., 2013

SULTARTANGASTÖÐ

- 33. Stöðvarhús
- 34. Inntakshús
- 35. Tengivirkí
- 36. Lokuvirkí
- 37. Inntaksmannvirkí
- 38. Blöðruhús
- 39. Yfirfall

Ljósmynd: Loftmyndir ehf., 2005

BÚÐARHÁLSSTÖÐ

- 40. Stöðvarhús
- 41. Inntakshús
- 42. Tengivirkir
- 43. Inntaksmannvirki
- 44. Stifluhús
- 45. Yfirfall

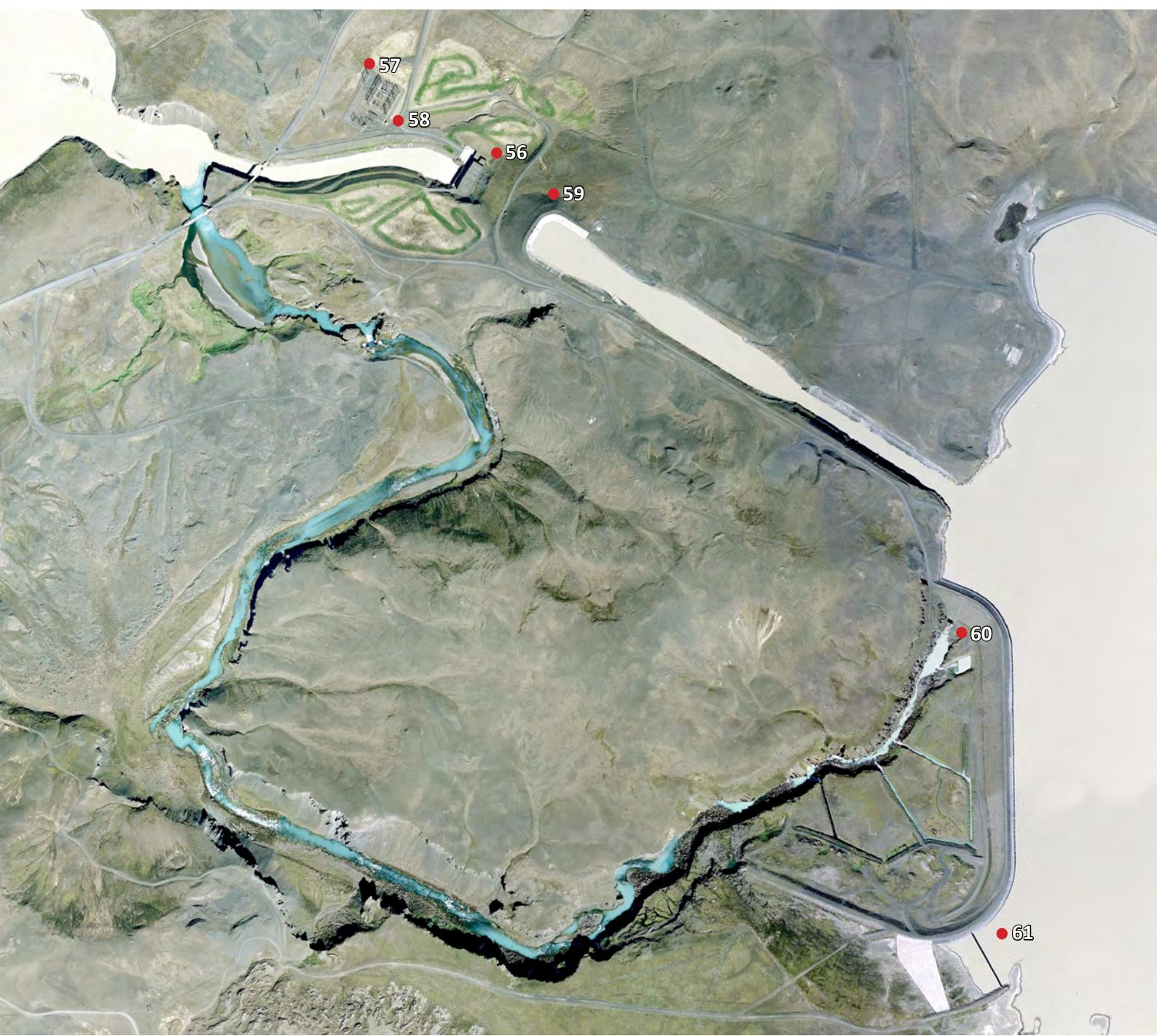
Ljósmynd: Lofmyndir ehf., 2015

HRAUNEYJAFOSSSTÖÐ

- 46. Stöðvarhús
- 47. Inntakshús
- 48. Tækjageymslur
- 49. Bensínskúr
- 50. Lokuvirkni
- 51. Inntaksmannvirki
- 52. Rafstöðvarhús
- 53. Mötuneyti og starfsmannahús
- 54. Raðhús
- 55. Starfsmannahús

Ljósmynd: Loftmyndir ehf., 2015

SIGÖLDUSTÖÐ

- 56. Stöðvarhús
- 57. Tengivirkir
- 58. Skúr
- 59. Inntaksmannvirkir
- 60. Botnlokuhús
- 61. Yfirfall

Ljósmynd: Ljósmyndari óþekktur, 2013

VATNSFELLSSTÖÐ

- 62. Stöðvarhús
- 63. Tengivirkishús
- 64. Inntakshús
- 65. Botnlokuhús
- 66. Móðir jörð, Gjörningaklúbburinn, 2005
- 67. Tíðni, Finnbogi Pétursson, 2005

Ljósmynd: Ljósmyndari óþekktur, 2013

MANNVIRKJASKRÁ

Hönnuður: Gunnlaugur Halldórsson arkitekt og Guðmundur Kr. Kristinsson arkitekt í samstarfi við Harza Engineering Company
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Þakgerð:	Flatt	
Þakklæðning:	þakpappi	
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Tvílyft og þrjár hæðir neðanjarðar	

Saga

Fyrsta aflvél Búrfellsstöðvar var gangsett árið 1969 og árið 1970 gangsetti Kristján Eldjárn forseti Íslands stöðina formlega. Gunnlaugur Halldórsson og Guðmundur Kr. Kristinsson voru arkitektar stöðvarhússins og annarra mannvirkja stöðvarinnar og fór vinna þeirra við hönnunina að mestu fram í Bandaríkjunum í samstarfi við verkfræðinga Harza Engineering Company International í Chicago, sem sáu um verkfræðilega hönnun. Upphaflega var gengið út frá léttbyggingu úr stáli en við íslenskar aðstæður reyndist hagkvæmara að byggja úr steinsteypu. Að tillögum arkitektanna var myndhöggarinn Sigurjón Ólafsson fenginn til að móta lágmynd á framhlið stöðvarhússins og var tilurð þess hluti af sjálfri byggingarframkvæmdinni. Steinsteypt stöðvarhúsið er formhreint og einfalt. Innra skipulag og burðarvirkni mynda órofa heild og skiptist framhlið hússins í sjó ferhyrnda letti eftir föstu sniðmáti. Lágmyndin er hluti af sex flötum og á sjóunda fletinum eru þrír djúpir gluggar. Steinsteypa hússins er ómeðhöndlud. Stöðvarhúsið er á fimm hæðum. Á jarðhæð er hlaðgólf sem tengt er anddyri. Hlaðgólf er tengt rafalagólfí þar sem veggir eru í ljós um lit með glanslakkáferð. Inn af því eru stjórnstöð og mælaherbergi. Neðar er hverflagólf með sex vélum, þá rafalagólf og neðsta gólf er sigrásagólf með inntakslokum að sniglum véla. Anddyri er tengt bakhlið stöðvarhússins, sem er skrifstofuálma í anda alþjóðlegs módernisma með létt veggi utan á burðargind og stóra gluggaleti rammaða inn með álprófilum. Upphaflega einlyft en teikningar frá 1983 sýna hækku í tvílyfta skrifstofuálmu. Á árunum 1996-1999 var vélbúnaður stöðvarinnar endurnýjaður og byggð yfir nýja rafstöð og loftræstingu við bakhlið stöðvarhúss breytt í sýningarrámi. Frá árinu 2015 hefur sýningin verið lokað og nú stendur til að færa skrifstofurýmið aftur í fyrra horf.

Upphafleg notkun: Stöðvarhús
Núverandi notkun: Stöðvarhús

Helstu breytingar

1983: Hækku skrifstofuhæðar
1997-1999: Stækku til austurs
2011: Breyting innra fyrirkomulags

Hönnuðir breytingar

Guðmundur Kr. Kristinsson og Ferdinand Alfreðsson
Ferdinand Alfreðsson

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga eða viðbygginga er lagt til að byggt sé á núverandi efnisvali, frágangsdeilum og litavali innanhúss og utan.

Varðveislumat

Byggingarlist: Hátt. Merkur vitnisburður um byggingarlist í anda módernisma sem ber höfundarverki Gunnlaugs Halldórssonar og Guðmundar Kr. Kristinssonar gott vitni. Einfold og hrein form byggingarinnar mynda mótvægi við steinsteypta lágmynd Sigurjóns Ólafssonar og úr verður einstakt samspli myndlistar og byggingarlistar.

Menningarsögulegt gildi: Hátt. Vitnisburður um stóran áfanga í verkmenningu við úrlausn fyrstu mannvirkja vatnsaflsvirkjunar í jökulá á Íslandi. Mannvirkni Búrfellsstöðvar marka tímamót í atvinnu- og tæknisögu á Íslandi.

Umhverfisgildi: Hátt. Stöðvarhúsið situr tignarlegt við rætur Sámsstaðamúla.

Upprunaleg gerð: Hátt. Grunngerð húss óbreytt.

Tæknilegt ástand: Hátt. Hefur verið vel við haldið.

Varðveislugildi: Hátt. Einfalt, formsterkt mannvirkni. Merkur vitnisburður um byggingarlist í anda módernisma og einstakt samspli byggingar- og myndlistar.

Verndarflokkur: Lagt er til að húsið njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnar Íslands um húsakannanir.

Búrfellsstöð, horft úr norðvestri. Útivirki í forgrunni, 2019.

Stöðvarhús, horft úr norðvestri, 2019.

Norðvesturhorn stöðvarhúss, 2019.

Lágmyndir Sigurjóns Ólafssonar á framhlið stöðvarhúss, 2019.

Suðvesturhorn stöðvarhúss, 2019.

Austurhlið/bakhlið stöðvarhúss, 2019.

Horft út um glugga skrifstofurýmis, yfir austanvert þak stöðvarinnar, 2019.

Úr stjórnstöð, 2019.

Rafalagólf, 2019.

Nærmynd af vegg rafalagólfs, 2019.

Hönnuður: Óþekkt
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Útivirki
Núverandi notkun: Útivirki

Gerð	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar	Hönnuðir breytingar
------	-----------	-----------	-------------------	---------------------

Byggingarefni: Steinsteypa og stál
Útveggir:
Þakgerð:
Þakklæðning:
Undirstöður: Steinsteypa
Útlit:

Saga

Útivirki reist árið 1969 skv. fasteignaskrá.

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga eða viðbygginga er lagt til að byggt sé á núverandi gerð.

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt iðnaðarmannvirki með sérhæft hlutverk.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Sem hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar, sem marka tímamót í atvinnu- og tæknisögu á Íslandi.

Umhverfisgildi: Miðlungs. Sem hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar við bakka Fossár.

Upprunaleg gerð: Lágt. Rafbúnaður hefur verið endurnýjaður.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott ástand.

Varðveislugildi: Miðlungs. Sem hluti af heild.

Verndarflokkur: Lagt er til að mannvirkioð njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi vegna umhverfislegrar sérstöðu þeirra, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Hönnuður: Ferdinand Alfreðsson arkitekt

Upphafleg notkun: Tengivirki
Núverandi notkun: Tengivirki

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Pakgerð:	Flatt	
Pakklaðning:	Pakpappi	
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Einlyft	

Saga

Tengivirki sem reist er eftir teikningum Ferdinands Alfreðssonar arkitekts í tengslum við endurnýjun tæknibúnaðar Búrfellsstöðvar á árunum 1997-1999. Húsið er einangrað að innan. Loft og veggir plötuklædd.

Helstu breytingar Hönnuðir breytinga

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga er lagt til að byggt sé á upphaflegu efnisvali og frágangsdeilum.

Varðveislumat

Byggingarlist: Miðlungs. Einfalt iðnaðarmannvirki í anda arkitektúrs s.hl. 20. aldar.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Sem hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.

Umhverfisgildi: Miðlungs. Sem hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar við bakka Fossár.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott ástand.

Varðveislugildi: Miðlungs. Sem hluti af heild.

Verndarflokkur: Lagt er til að mannvirkioð njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi vegna umhverfislegrar sérstöðu þeirra, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Hönnuður: Óþekkt

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Rofahús

Núverandi notkun: Rofahús

Gerð**Upphafleg****Núverandi**

Byggingarefni:	Steinsteypa
Klæðning:	
Þakgerð:	Flatt
Þakklæðning:	Þakpappi
Undirstöður:	Steinsteypa
Útlit:	Einlyft

Saga

Einfalt steinsteypt rofahús sem tengt útvirkir Búrfellsstöðvar. Byggingarár útvirkis er 1969 samkvæmt fasteignaskrá.

Helstu breytingar**Hönnuðir breytinga****Tillaga / leiðbeiningar**

Komi til breytinga eða viðbygginga er lagt til að byggť sé á núverandi gerð.

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt iðnaðarmannvirki

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Sem hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.

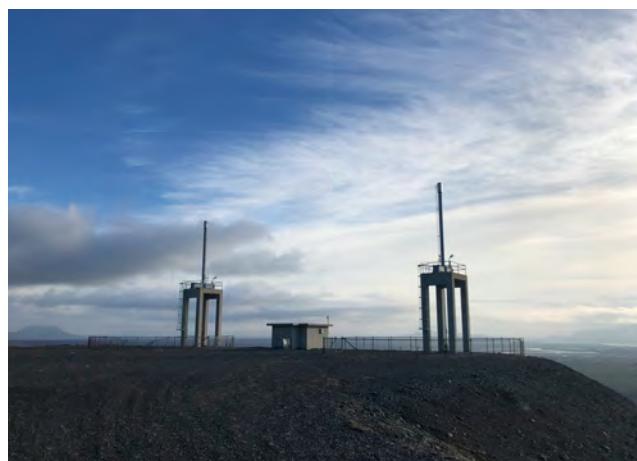
Umhverfisgildi: Miðlungs. Miðlungs. Sem hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar við bakka Fossá.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott ástand.

Varðveislugildi: Lágt. Hluti af heild.

Verndarflokkur: Lagt er til að mannvirknið njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi vegna umhverfislegrar sérstöðu þeirra, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Hönnuður: Harza Engineering Company í samráði við arkitektana Gunnlaug Halldórrsson og Guðmund Kr. Kristinsson

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Lokuvirki

Núverandi notkun: Lokuvirki

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:		
Þakgerð:		
Þakklæðning:		
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Einlyft	

Saga

Á toppi Sámsstaðamúla eru tvö steinsteypt rammavirkir fyrir lokutjakka. Á milli virkjanna er steinsteypt stjórnhus. Dekkplötur eru yfir jöfnunarþróum.

Helstu breytingar Hönnuðir breytinga

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga er lagt til að byggð sé á upphaflegu efnis- og litavali sem og frágangsdeilum.

Varðveislumat

Byggingarlist: Miðlungs. Einfalt iðnaðarmannvirki.

Menningarsögulegt gildi: Hátt. Sem hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar sem marka tímamót í atvinnu- og tæknisögu á Íslandi.

Umhverfisgildi: Miðlungs. Sem hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar og kallast á við stöðvarhúsið sem stendur undir Sámsstaðamúla.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott ástand.

Varðveislugildi: Miðlungs. Einfalt iðnaðarmannvirki og hluti af upprunalegri heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.

Verndarflokkur: Lagt er til að mannvirkipo njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Hönnuður: Harza Engineering Company í samráði við arkitektana Gunnlaug Halldórssón og Guðmund Kr. Kristinsson
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Inntaksmannvirki
Núverandi notkun: Inntaksmannvirki

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Þakgerð:	Flatt	
Þakklæðning:	Þakpappi	
Undirstöður:	Steinsteypt	
Útlit:	Einlyft	

Saga

Steinsteypt inntaksmannvirki með þremur opum til aðrennslisganga, stjórnhus og lokuvirkni sem fleytir reka framhjá inntakinu.

Helstu breytingar

Hönnuðir breytingar

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga er lagt til að byggt sé á upphaflegri gerð.

Varðveislumat

Byggingarlist: Miðlungs. Einfalt iðnaðarmannvirki.

Menningarsögulegt gildi: Hátt. Sem hluti af upphaflegri heild mannvirkja Búrfellsstöðvar sem marka tímamót í atvinnu- og tæknisögu á Íslandi.

Umhverfisgildi: Hátt. Sem hluti af upphaflegri heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Miðlungs. Gott ástand. Tími kominn á viðhald steinsteypu.

Varðveislugildi: Miðlungs. Einfalt iðnaðarmannvirki og hluti af upprunalegri heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.

Verndarflokkur: Lagt er til að mannvirkið njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Kliflokuhús séð úr austri, 2019.

Norðvesturhorn kliflokuhúss, 2019.

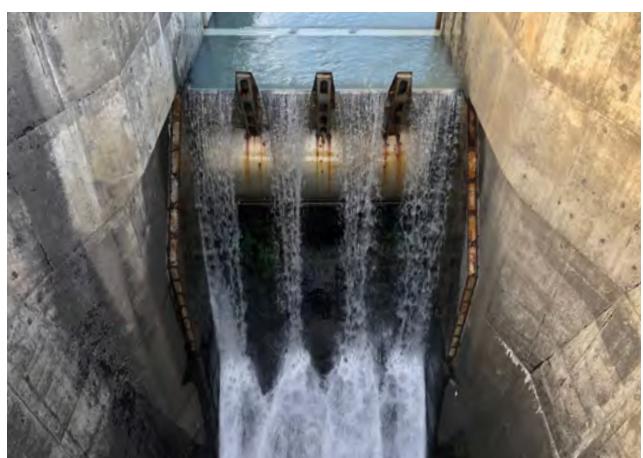
Suðvesturhorn kliflokuhúss, 2019.

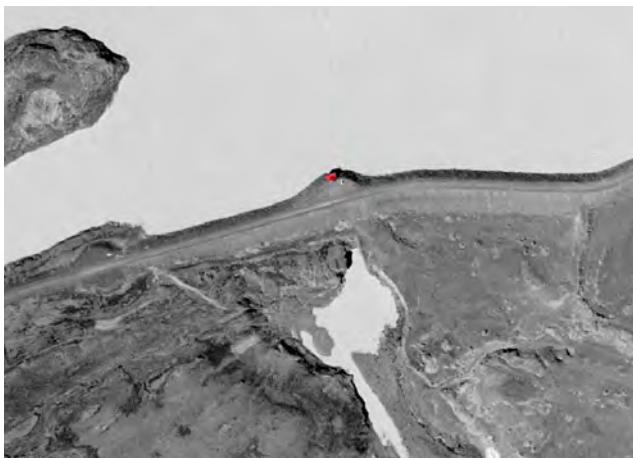
Austurhlið kliflokumannvirkis, 2019.

Kliflokumannvirki, horft til suðausturs. Útivirki Búrfellsstöðvar II í fjarska, 2019.

Kliflokumannvirki, 2019.

Hönnuður: Óþekkt

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Botnlokuhús

Núverandi notkun: Botnlokuhús

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Timbur	
Útveggir:	Timbur	
Þakgerð:	Skúrpak	
Þakklæðning:	Þakpappi	Bárujárn
Undirstöður:	Steinsteypt	
Útlit:	Einlyft	

Saga

Frá Bjarnalóni til Bjarnalækjar er steypt botnrás með tveimur opum. Ofan á botnrásinni er lítið stjórnhus úr timbri.

Helstu breytingar Hönnuðir breytinga

2018: Skipt um þak og þakklæðningu.

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga er lagt til að byggt sé á upphaflegri gerð.

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt iðnaðarmannvirki.

Menningarsögulegt gildi: Hátt. Sem hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.

Umhverfisgildi: Hátt. Sem hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.

Upprunaleg gerð: Miðlungs. Grunngerð óbreytt en viðhaldsbreytingar.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott ástand. Hefur verið vel viðhaldið.

Varðveislugildi: Lágt.

Verndarflokkur:

Hönnuður: Óþekkt

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Stjórnlokur

Núverandi notkun: Stjórnlokur

Gerð

Upphafleg

Núverandi

Helstu breytingar

Hönnuðir breytingar

Byggingarefni: Stálvirki

Útveggir:

Pakgerð:

Pakkklæðning:

Undirstöður: Steinsteypa

Útlit:

Saga

Í veituskurði í Bjarnalóni er stjórnlokumannvirki sem stýrir vatnsrennslí inn í Bjarnalón og hindrar að ís berist inn í lónið. Stálvirki heldur uppi stjórnlokunum.

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga er lagt til að byggt sé á upphaflegri gerð.

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt iðnaðarmannvirki með sérhæft hlutverk.

Menningarsögulegt gildi: Hátt. Hluti af upphaflegri heild mannvirkja Búrfellsstöðvar sem marka tímamót í atvinnu- og tæknisögu á Íslandi.

Umhverfisgildi: Hátt. Hluti af upphaflegri heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Miðlungs. Gott ástand. Hefur verið vel viðhaldið.

Varðveislugildi: Miðlungs.

Verndarflokkur:

Hönnuður: Harza Engineering Company í samráði við Gunnlaug Halldórrsson og Guðmund Kr. Kristinsson

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Gerð Upphafleg

Byggingarefni: Steinsteypa

Útveggir:

Pakgerð: Flatt

Pakklæðning:

Undirstöður: Steinsteypa

Útlit:

Núverandi

Upphafleg notkun: Lokuvirki

Núverandi notkun: Lokuvirki

Helstu breytingar

Hönnuðir breytinga

Saga

Við Ísakot er stífla í farvegi Þjórsári við austurenda Bjarnalóns. Stíflan er með árlokur og auk þess búin sérstakri ísskolunarluku. Á árum áður þjónaði ísskolunarlokana því hlutverki að fanga ís og krapa og skola honum til hliðar svo hann bærist ekki inn í Bjarnalón. Við stífluna er turn þaðan sem ís var vaktaður en í dag er hægt að stýra rennsli árinnar betur og með tilkomu skurðar milli Sultartangastöðvar og Búrfellsstöðvar minnkaði framburður íss og krapa verulega og þar með þörfina fyrir ísskolunarluku. Á undanförnum árum hefur turninn, sem kallaður er Ísakot, verið nýttur til þess að fylgjast með fuglum í tengslum við tilraunir með vindmyllur á Hafinu.

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga er lagt til að byggð sé á upphaflegri gerð.

Varðveislumat

Byggingarlist: Miðlungs. Stílhreint iðnaðarmannvirkni með sérhæft hlutverk.

Menningarsögulegt gildi: Hátt. Hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar sem marka tímamót í atvinnu- og tæknisögu á Íslandi. Mannvirkið endurspeglar sérstöðu við virkjun fyrstu jökulár á Íslandi.

Umhverfisgildi: Hátt. Hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Miðlungs. Mannvirkið er mjög veðrað og tími kominn á endurbætur steinsteypu.

Varðveislugildi: Miðlungs. Einfalt módnískt iðnaðarmannvirkni og hluti af upprunalegri heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.

Verndarflokkur: Lagt er til að mannvirkið njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Turn lokuvirkis, horft úr vestri, 2019.

Turn lokuvirkis, horft úr norðvestri, 2019.

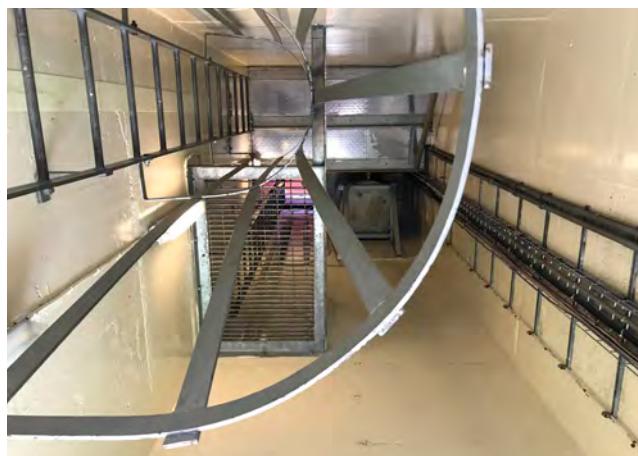
Lokuvirki og turn, horft til norðvesturs, 2019.

Lokuvirkishús, horft úr norðri, 2019.

Horft yfir svæðið til suðvesturs, 2019.

Inni í turni lokuvirkis, 2019.

Hönnuður: Óþekkt
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Yfirfall
Núverandi notkun: Yfirfall

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	
Útveggir:		
Þakgerð:		
Þakklæðning:		
Undirstöður:		
Útlit:		

Saga

Steinsteypt yfirfall.

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga er lagt til að byggt sé á upphaflegri gerð.

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt iðnaðarmannvirki.
Menningarsögulegt gildi: Hátt. Sem hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.
Umhverfisgildi: Miðlungs. Sem hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.
Upprunaleg gerð: Hátt.
Tæknilegt ástand: Hátt.
Varðveislugildi: Miðlungs.

Verndarflokkur:

Hönnuður: Óþekkt
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Díselrafstöðvarhús
Núverandi notkun: Verkstæði

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Tegund:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Þakgerð:	Mænisþak	
Þakklæðning:	Bárujárn	
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Einlyft	Einlyft, með millilofti að hluta
Saga		

Fyrsta mannvirkið sem var reist á svæði Búrfellsstöðvar. Hýsti upphaflega díselrafstöðvar sem voru í notkun á byggingartíma aflstöðvarinnar. Hýsir nú verkstæði. Milliloft er í hluta hússins, lagerkompa og skrifstofuafdrép.

Helstu breytingar	Hönnuðir breytingar
Breytingar á útliti, gluggasetning og dyraop	

Tillaga / leiðbeiningar

Lagt er til að húsið verði lagfært og taki mið af upprunalegri gerð.

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt verkstæðishús.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Sem hluti af heild upphaflegra mannvirkja Búrfellsstöðvar.

Umhverfisgildi: Miðlungs. Sem hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.

Upprunaleg gerð: Miðlungs. Breytingar á gluggasetningu og ný dyraop.

Tæknilegt ástand: Lágt. Þarf nást viðhalds.

Varðveislugildi: Miðlungs.

Verndarflokkur:

Hönnuður: Óþekkt
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Verkstæði
Núverandi notkun: Verkstæði og geymsla

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Timbur	
Útveggir:	Málmklæðning	
Þakgerð:	Bogaþak og skúrþak	
Þakklæðning:	Bárujárn	
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Einlyft	

Saga

Einlyftur braggi með bíslagi. Hefur haft ýmis hlutverk, nú trésmíðaverkstæði, aðstaða fyrir sumarstarfsfólk og geymsluhúsnæði.

Helstu breytingar Hönnuðir breytinga

Tillaga / leiðbeiningar

Lagt er til að breytingar og endurbætur taki mið af upprunalegri gerð.

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt iðnaðarmannvirki.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Sem hluti af heild upphaflegra mannvirkja Búrfellsstöðvar.

Umhverfisgildi: Miðlungs. Sem hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Miðlungs. Gott ástand.

Varðveislugildi: Miðlungs.

Verndarflokkur:

Hönnuður: Óþekkt
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Verkstæði
Núverandi notkun: Geymsla

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Timbur	
Útveggir:	Málmklæðning	
Pakgerð:	Bogaþak og skúrþak	
Pakklæðning:	Bárujárn	
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Einlyft	

Saga

Einlyftur braggi með bíslagi. Reistur á byggingartíma Búrfellsstöðvar fyrir verktaka. Hefur haft ýmis hlutverk gegnum tíðina, er nú nýtt sem verkstæði og geymsluhúsnaði.

Helstu breytingar Hönnuðir breytinga

2018: Ný innkeyrsluhurð

Tillaga / leiðbeiningar

Lagt er til að breytingar og endurbætur taki mið af upprunalegri gerð.

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt iðnaðarmannvirki.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Sem hluti af heild upphaflegra mannvirkja Búrfellsstöðvar.

Umhverfisgildi: Miðlungs. Sem hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Miðlungs. Gott.

Varðveislugildi: Miðlungs.

Verndarflokkur:

Hönnuður: Óþekkt

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Geymsla

Núverandi notkun: Geymsla

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Stálgrindarhús	
Útveggir:	Málmklæðning	
Þakgerð:	Mænisþak	
Þakklæðning:	Málmklæðning	
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Einlyft	

Saga

Stálgrindarhús reist árið 1985. Byggt sem geymsluhúsnæði. Veggur úr bárujární afmarkar svæði í kringum skemmuna, sem myndar eins konar geymslusvæði. Innan þess svæðis eru meðal annars góamar, skúrar og eldsneytistankur á steyptu yfirborði.

Helstu breytingar Hönnuðir breytinga

Tillaga / leiðbeiningar

Lagt er til að fjarlægja skjólvegg úr timbri norðan skemmu og vegg úr bárujární sem afmarkar svæði í kringum skemmuna. Útfæra þyrfти geymslurými og -svæði á vist- og haganlegri hátt.

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einföld skemma með yfirbragð

bráðabirgðamannvirkis.

Menningarsögulegt gildi: Lágt.

Umhverfisgildi: Lágt.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Miðlungs. Gott ástand.

Varðveislugildi: Lágt.

Verndarflokkur:

Hönnuður: Guðmundur Kr. Kristinsson og Gunnlaugur Halldórsson á grunni staðlaðra eininga

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Timburhús	
Útveggir:	Múrsteinsklætt að hluta	
Pakgerð:	Mænisþak	
Pakklæðning:	Pakpappi	
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Einlyft	

Saga

Arkitektarnir Gunnlaugur Halldórsson og Guðmundur Kr. Kristinsson höfðu umsjón með skipulagi Búrfellssvæðis og staðarvali bygginga. Til er teikning eftir þá frá 1965 að íbúðarhúsi stöðvarstjóra. Ekki var byggt eftir teikningunni og afréð Landsvirkjun að kaupa verksmiðjuframleidd hús erlendis frá, sem standa nú á uppbyggðum bakka við götuna Sámsstaði, sem sveigð er eftir landslaginu. Eftir vettvangsferð til Norðurlanda lögðu arkitektarnir til kaup á timburhúsum af finskum framleiðanda, og voru fimm slík íbúðarhús reist, hvert með samtengdan bílskúr. Arkitektarnir höfðu áhrif á útfærslu húsanna, eins og sérteikningar bera vott um, til að mynda gluggasetningu, efnis- og litaval, hönnun innréttингa auk þess að laga húsin að umhverfinu. Gul múnsteinsklæðning er á norður og suðurgafli húsanna. Grunngerð húsanna er óbreytt, en innra fyrirkomulagi hefur verið breytt og hverju íbúðarhúsi skipt í tvær íbúðir.

Upphafleg notkun: Starfsmannaíbúð

Núverandi notkun: Starfsmannaíbúð

Helstu breytingar

Breyting innra fyrirkomulags

Hönnuðir breytingar

Ferdinand Alfreðsson

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga er lagt til að byggt sé á upphaflegu efnis- og litavali og frágangsdeilum. Einnig að viðhalda hæð og legu húsanna í landinu og gæta að heildarásýnd þeirra.

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt íbúðarhús úr timbri, múnsteinsklætt að hluta.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Sem hluti af atvinnu- og iðnaðarsögu og hluti af heild upphaflegra mannvirkja Búrfellsstöðvar.

Umhverfisgildi: Hátt. Hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar og fellur vel að landslagi.

Upprunaleg gerð: Miðlungs. Grunngerð húss óbreytt, en breytingar á innra fyrirkomulagi.

Tæknilegt ástand: Miðlungs.

Varðveislugildi: Miðlungs. **Sem hluti af heild.**

Verndarflokkur: Lagt er til að húsin njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi vegna umhverfislegrar sérstöðu þeirra, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Suðausturgafl íbúðarhúss og bílskúrs, 2019.

Íbúðarhús úr austri, 2019.

Íbúðarhús úr norðaustri, 2019.

Norðvesturgafl íbúðarhúss, 2019.

Suðvesturhlið íbúðarhúss, 2019.

Innangengt er milli bílskúrs íbúðarhúss, 2019.

Hönnuður: Guðmundur Kr. Kristinsson og Gunnlaugur Halldórsson á grunni staðlaðra eininga

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Pakgerð:	Mænisþak	
Pakklæðning:	Pækappi	
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Einlyft	

Saga

Arkitektarnir Gunnlaugur Halldórsson og Guðmundur Kr. Kristinsson höfðu umsjón með skipulagi Búrfellssvæðis og staðarvali bygginga. Til er teikning eftir þá frá 1965 að íbúðarhúsi stöðvarstjóra. Ekki var byggt eftir teikningunni og afréð Landsvirkjun að kaupa verksmiðjuframleidd hús erlendis frá, sem standa nú á uppbyggðum bakka við götuna Sámsstaði, sem sveigð er eftir landslaginu. Eftir vettvangsferð til Norðurlanda lögðu arkitektarnir til kaup á timburhúsum af finnskum framleiðanda og voru fimm sílik íbúðarhús og bílskúrar reist við Sámsstaði 1-5. Arkitektarnir höfðu áhrif á útfærslu hússanna, eins og sérteikningar bera vott um, til að mynda gluggasetningu, efnis- og litaval, hönnun innréttингa auk þess að laga húsin að umhverfinu. Síðar voru reist fimm steinsteypt íbúðarhús á grunni sömu teikninga við Sámsstaði 6-10. Grunngerð hússanna er óbreytt, en innra fyrirkomulagi hefur verið breytt og hverju íbúðarhúsi skipt í tvær íbúðir.

Upphafleg notkun: Starfsmannaíbúð

Núverandi notkun: Starfsmannaíbúð

Helstu breytingar

Breyting innra fyrirkomulags

Hönnuðir breytingar

Ferdinand Alfreðsson

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga er lagt til að byggt sé á upphaflegu efnis- og litavali og frágangsdeilum. Einnig að viðhalda hæð og legu hússanna í landinu og gæta að heildarásýnd þeirra.

Varðveislumat

Byggingarlist: Einfalt steinsteypt íbúðarhús byggt á teikningum verksmiðjuframleiddra timburhúsa.

Menningarsögulegt gildi: Hátt. Sem hluti af atvinnu- og iðnaðarsögu og hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.

Umhverfisgildi: Hátt. Hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar og fellur vel að landslagi.

Upprunaleg gerð: Hátt. Grunngerð húss óbreytt en breytingar á innra fyrirkomulagi.

Tæknilegt ástand: Miðlungs. Gott.

Varðveislugildi: Miðlungs. **Sem hluti af heild.**

Verndarflokkur: Lagt er til að húsin njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi vegna umhverfislegrar sérstöðu þeirra, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Suðurgafl íbúðarhúss, 2019.

Norðurgafl íbúðarhúss, 2019.

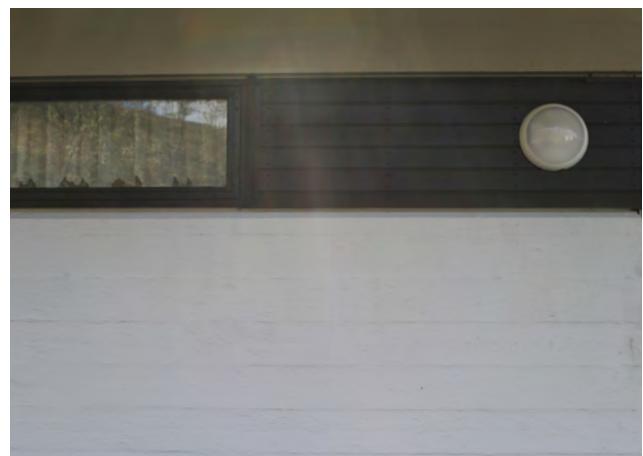
Vesturhlið íbúðarhúss, 2019.

Suðurgafl íbúðarhúss, 2019.

Íbúðarhús og bílskúr horft úr suðaustri, 2019.

Svarbrúnt timbur og hvítmáluð steypa samkvæmt upprunalegri litapallettu.

Hönnun: Óþekkt
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Spennistöð
Núverandi notkun: Spennistöð

Upphafleg gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Timbur	
Útveggir:	Múrsteinsklæðning	
Pakgerð:	Flatt	
Pakklæðning:	Þakpappi	
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Einlyft	

Saga

Spennistöð byggð með íbúðum Sámsstaða liggar að og dregur dám af bílskúr Sámsstaða nr. 5. Mannvirkið fellur inn í múnsteinsklæddan norðurgafl hússins.

Helstu breytingar Hönnuðir breytingar

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga er lagt til að byggð sé á upphaflegu efnis- og litavali og frágangsdeilum.

Varðveislumat

Byggingarlist: Einfalt mannvirki með afmarkað hlutverk.

Menningarsögulegt gildi: Lágt.

Umhverfisgildi: Lágt.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Miðlungs. Gott.

Varðveislugildi: Lágt. **Hluti af heild.**

Verndarflokkur: Lagt er til að mannvirkið njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi vegna umhverfislegrar sérstöðu þeirra, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Hönnuður: Guðmundur Kr. Kristinsson og Ferdinand Alfreðsson
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Mötuneyti og starfsmannahús
Núverandi notkun: Mötuneyti og starfsmannahús

Upphafleg gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Pakgerð:	Mænisþak	
Pakkklæðning:	Pakpappi	
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Tvílyft	

Saga

Á grunni skipulags og staðarvals bygginga sem Gunnlaugur Halldórsson og Guðmundur Kr. Kristinsson höfðu gert fyrir Búrfellsstöðvarsvæðið gerðu Guðmundur og Ferdinand Alfreðsson uppdrætti árið 1980 að mötuneyti og starfsmannahúsi. Byggingin reis á árunum 1980-1982. Auk mötuneytis eru þar gistiherbergi fyrir starfsfólk. Upphaflega var í húsinu ráðsmannsíbúð, sem hefur verið breytt í þrjú stór gistiherbergi. Til stendur að byggja yfir sorptunnuskýli. Á 10. áratugnum kom Landslag, Finnur Kristinsson, að gerð tillagna um gróður, göngustíga og frágang á Búrfellsstöðvarsvæðinu.

Helstu breytingar	Hönnuðir breytingar
2009: Breytt gluggasetning, matsalur	Ferdinand Alfreðsson
2015: Vörumóttaka við eldhús	
2018: Breyting innra fyrirkomulags, mötuneyti	

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga eða lagfærings er lagt til að byggja á upprunalegri gerð og að viðhalda upphaflegu efnis- og litavali sem og frágangsdeilum.

Varðveislumat

Byggingarlist: Miðlungs. Vandað starfsmannahús í anda níunda áratugar.
Menningarsögulegt gildi: Hátt. Sem hluti atvinnu- og iðnaðarsögu og hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.
Umhverfisgildi: Hátt. Hluti af heild mannvirkja Búrfellssöðvar. Liggur í landhalla og fellur vel að landslaginu.
Upprunaleg gerð: Hátt. Grunngerð húss óbreytt.
Tæknilegt ástand: Hátt. Gott.
Varðveislugildi: Miðlungs. Sem hluti af heild.

Verndarflokkur: Lagt er til að húsið njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi vegna umhverfislegrar sérstöðu þeirra, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Aðkoma að mötuneyti og starfsmannahúsi, úr norðri, 2019.

Norðausturhlið mötuneytis og starfsmannahúss, 2019.

Suðurgafl starfsmannahúss, 2019.

Mötuneyti og starfsmannahús, horft úr austri, 2019.

Suðvesturhlið starfsmannahúss, 2019.

Starfsmannahús, horft úr vestri, 2019.

Hönnuður: Óþekkt
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Íbúðarhús
Núverandi notkun: Íbúðarhús

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Timbur	
Útveggir:	Timbur	
Þakgerð:	Mænisþak	
Þakklæðning:	Málmklæðning	
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Einlyft	

Saga

Starfsmannahús voru hluti af mannvirkjagerð við Búrfellsstöð og urðu erlend verksmiðjuframleidd hús fyrir valinu. Við Skeljastaði 1 og 2 voru reist tvö timburhús eftir teikningum sem eru með norskum skýringartexta sem gætu gefið til kynna að húsin séu frá norskum framleiðanda. Grunngerð húsanna er óbreytt. Á rekstrartíma stöðvar hefur teknistofan Landslag, Finnur Kristinsson, komið að tillögum um svæðið m.a. stígum, gróðri og frágangi við Skeljastaði.

Helstu breytingar Hönnuðir breytingar

Tillaga / leiðbeiningar

Varðveislumat

- Byggingarlist:** Lágt. Einfalt og látlauast íbúðarhús.
- Menningarsögulegt gildi:** Miðlungs. Hluti af upphaflegum mannvirkjum við Búrfellsstöð og hluti af iðnaðar- og atvinnusögu.
- Umhverfisgildi:** Miðlungs. Hluti af heild.
- Upprunaleg gerð:** Hátt. Óbreytt.
- Tæknilegt ástand:** Miðlungs. Gott.
- Varðveislugildi:** Miðlungs. Sem hluti af heild.

Verndarflokkur: Lagt er til að húsin njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi vegna umhverfislegrar sérstöðu þeirra, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Íbúðarhús, horft úr austri, 2019.

Norðvesturhorn íbúðarhúss, 2019.

Íbúðarhús, horft úr suðvestri, 2019.

Suðausturhorn íbúðarhúss, 2019.

Hönnuður: Óþekkt
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

gerðar
Upphafleg notkun: Íbúðarhús
Núverandi notkun: Gestahús

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Timbur	
Útveggir:	Timbur	
Þakgerð:	Flatt	
Þakklæðning:		
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Einlyft	

Helstu breytingar Hönnuðir breytinga

Saga

Einlyft timburhús úr moelven-einingum. Afstöðumynd Guðmundar Kr. Kristinssonar og Ferdinards Alfreðssonar af Skeljastöðum frá árinu 1979 sýnir þrjú hús vestan götu (nr. 9, 10, 11) sem nú standa við Skeljastaði 9-11. Austan götu eru sýnd eins hús (nr. 4, 5, 6, 7, 8). Síðar hefur verið horfið frá því að reisa öll húsini í sömu mynd. Teikningar Guðmundar Kr. Kristinssonar og Ferdinards Alfreðssonar frá 1988 sýna íbúðarhús úr moelven-einingum sem síðar risu við Skeljastaði 6-7. Húsini eru nú gestahús með samanlagt u.p.b. 30 eins manns herbergi. Húsini voru gerð upp og breytingar gerðar á þaki í kringum 2010. Á rekstrartíma stöðvar hefur teiknistofan Landslag, Finnur Kristinsson, komið að tillögum um svæðið m.a. stígum, gróðri og frágangi við Skeljastaði.

Tillaga / leiðbeiningar

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt timburhús með yfirbragð bráðabirgðamannvirkis.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Sem hluti atvinnu- og iðnaðarsögu.

Umhverfisgildi: Miðlungs. Sem hluti af heild.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Miðlungs. Gott.

Varðveislugildi: Lágt. **Hluti af heild.**

Verndarflokkur: Lagt er til að húsini njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi vegna umhverfislegrar sérstöðu þeirra, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Gestahús, vesturgafl, 2019.

Gestahús, suðurhlið, 2019.

Gestahús, horft úr norðaustri, 2019.

Gestahús, norðurhlið, 2019.

Gestahús, horft úr norðvestri, 2019.

Skeljastaðir 6 og 7 í forgrunni, horft úr suðri. Skeljastaðir 9 - 11 í bakgrunni, 2019.

Hönnuður: Guðmundur Kr. Kristinsson og Ferdinand Alfreðsson arkitektar

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Pakgerð:	Mænisþak	
Þakklæðning:	Málmklæðning	
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Einlyft	

Saga

Upphaflega byggt sem íbúðarhús eftir teikningum Guðmundar Kr. Kristinssonar og Ferdinanda Alfreðssonar. Teikningar frá 1999 sýna hugmyndir um breytingar á húsinu í skrifstofuhúsnæði. Í húsinu í dag eru skrifstofur fyrir allar stöðvar á Þjórsár- og Tungnaárvæðis. Árið 2007 var byggt við húsið og í viðbyggingu er stjórnerbergs og fundarherbergi fyrir allar aflstöðvar Þjórsár- og Tungnaárvæðis. Húsið gengur undir nafninu Áttan. Á rekstrartíma stöðvar hefur teiknistofan Landslag, Finnur Kristinsson, komið að tillögum um svæðið m.a. stígum, gróðri og frágangi við Skeljastaði.

Upphafleg notkun: Íbúðarhús

Núverandi notkun: Skrifstofuhús

Helstu breytingar

1999: Breyting innra fyrirkomulags og breytt notkun

2007: Staðkun, viðbygging

Hönnuðir breytingar

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga eða lagfæringa er lagt til að byggja á upprunalegri gerð og að viðhalda upphaflegu efnis- og litavali sem og frágangsdeilum.

Varðveislumat

Byggingarlist: Miðlungs. Vandað íbúðarhúsnæði frá 8. áratug 20. aldar.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Sem hluti af atvinnu- og iðnaðarsögu og heild mannvirkja.

Umhverfisgildi: Hátt. Hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.

Upprunaleg gerð: Hátt. Grunngerð óbreytt.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott. Endurnýjað, viðgert og málað árið 2018.

Varðveislugildi: Miðlungs. Sem hluti af heild.

Verndarflokkur: Lagt er til að húsið njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi vegna umhverfislegrar sérstöðu þeirra, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Inngangur að skrifstofuhúsnæði, horft úr norðvestri, 2019.

Vesturgafl skrifstofuhúsnæðis, 2019.

Suðurhlið skrifstofuhúsnæðis, 2019.

Suðurhlið skrifstofuhúsnæðis, 2019.

Austurhlið skrifstofuhúsnæðis, 2019.

Norðurgafl skrifstofuhúsnæðis, 2019.

Hönnuður: Guðmundur Kr. Kristinsson og Ferdinand Alfreðsson arkitektar

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Þakgerð:	Mænisþak	
Þakklæðning:	Málmklæðning	
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Einlyft	

Saga

Eftir teikningum Guðmundar Kr. Kristinssonar og Ferdinands Alfreðssonar risu árið 1979 fjögur íbúðarhús við Skeljastaði, sem var ný gata á Búrfellsstöðvarsþæðinu. Íbúðum við Skeljastaði 9 og 11 hefur verið skipt í tvær íbúðir en íbúðin Skeljastöðum 10 er óbreytt. Þar er nú aðsetur stöðvarstjóra Búrfellsstöðvar. Á rekstrartíma stöðvar hefur teiknistofan Landslag, Finnur Kristinsson, komið að tillögum um svæðið m.a. stígum, gróðri og frágangi við Skeljastaði.

Upphafleg notkun: Íbúðarhús
Núverandi notkun: Íbúðarhús

Helstu breytingar

2006: Breyting innra fyrirkomulags

Hönnuðir breytinga

Ferdinand Alfreðsson

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga eða lagfærings er lagt til að byggja á upprunalegri gerð og að viðhalda upphaflegu efnis- og litavali sem og frágangsdeilum.

Varðveislumat

Byggingarlist: Miðlungs. Vandað íbúðarhúsnaði frá 8. áratug 20. aldar.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Sem hluti af atvinnu- og iðnaðarsögu og heild mannvirkja.

Umhverfisgildi: Hátt. Hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.

Upprunaleg gerð: Hátt. Grunngerð óbreytt.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott ástand. Endurnýjað, viðgert og málæð árið 2018.

Varðveislugildi: Miðlungs. Sem hluti af heild.

Verndarflokkur: Lagt er til að húsin njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi vegna umhverfislegrar sérstöðu þeirra, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Íbúðarhús, horft úr norðvestri, 2019.

Vesturgafl íbúðarhúss, 2019.

Suðurhlið íbúðarhúss, 2019.

Austurgafl íbúðarhúss, 2019.

Hönnuður: Óþekkt
Fyrsti eigandi: Óþekkt

Upphafleg notkun: Hesthús og hlaða
Núverandi notkun: Hesthús og fjárhús

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Timburhús	
Útveggir:	Málmklæðning	
Þakgerð:	Mænisþak	
Þakklæðning:	Bárujárn	
Undirstöður:	Steinsteypt	
Útlit:	Einlyft	

Helstu breytingar Hönnuðir breytinga

Saga

Einfalt bárujárnsklætt hesthús og hlaða sem reist var árið 1990 samkvæmt fasteignaskrá. Er nú nýtt sem hesthús og fjárhús.

Tillaga / leiðbeiningar

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt mannvirki.
Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Hluti af landbúnaðarsögu svæðis.
Umhverfisgildi: Lágt.
Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.
Tæknilegt ástand: Miðlungs. Gott.
Varðveislugildi: Lágt.

Verndarflokkur:

Hönnuður: Enercon
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Vindrafstöð
Núverandi notkun: Vindrafstöð

Gerð **Upphafleg** **Núverandi**

Byggingarefni: Stál
Útveggir:
Þakgerð:
Þakklæðning:
Undirstöður: Steinsteypa
Útlit:

Saga

Vindrafstöðvar hannaðar og framleiddar af Enercon og reistar á Hafinu eftir útboðsteikningum VSÓ á árunum 2013-2014. Vindrafstöðvarnar voru settar upp í rannsóknar- og þróunarskyni til að afla upplýsinga um vindrafstöðvar og nýtingu vindorku til raforkuöflunar í íslensku umhverfi. Ekki er fyrirhugað að vindrafstöðvarnar standi til frambúðar á Hafinu.

Helstu breytingar **Hönnuðir breytinga**

Tillaga / leiðbeiningar

Fjarlægja þegar rannsóknarverkefni vindrafstöðva á Hafinu er lokið.

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Staðlað iðnaðarmannvirki.
Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Hluti af þróun vindorkuvirkjunar á Íslandi.
Umhverfisgildi: Lágt. Mannvirkin eru háreist og skera sig úr í víðáttumiklu umhverfinu.
Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.
Tæknilegt ástand: Hátt.
Varðveislugildi: Lágt.

Verndarflokkur:

Hönnuður: Óþekkt
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Spennarými
Núverandi notkun: Spennarými

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Stál	
Útveggir:		
Þakgerð:	Flatt	
Þakklæðning:		
Undirstöður:		
Útlit:		

Saga

Stálgámur yfir spenna fyrir vindrafstöðvar á Hafinu. Endurnýjaður gámur var settur upp árið 2018.

Helstu breytingar

Hönnuðir breytinga

Tillaga / leiðbeiningar

Fjarlægja þegar rannsóknarverkefni vindrafstöðva á Hafinu er lokið.

Varðveislumat

- Byggingarlist:** Lágt. Einfalt iðnaðarmannvirki.
- Menningarsögulegt gildi:** Lágt.
- Umhverfisgildi:** Lágt.
- Upprunaleg gerð:** Hátt.
- Tæknilegt ástand:** Hátt.
- Varðveislugildi:** Lágt.

Verndarflokkur:

Hönnuður: VA arkitektar og Landark í samstarfi við Verkís
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Stöðvarhús
Núverandi notkun: Stöðvarhús

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Þakgerð:		
Þakklæðning:		
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Neðanjarðar	

Saga

Guðni Th. Jóhannesson forseti Íslands lagði hornstein að Búrfellsstöð II í júní 2018. Á hönnunarstigi voru unnar tvær tillögur að stöðvarhúsinu. Önnur fól í sér að stöðvarhúsið væri neðanjarðar í Sámsstaðaklifi og hin að það væri ofanjarðar, við rætur Sámsstaðaklifs. Tillögurnar voru bornar saman og voru þær metnar jafngildar tækni-, framkvæmdar- og kostnaðarlega. Neðanjarðarkostur varð fyrir valinu, en umhverfisáhrif voru metin minni og rekstrarkostnaður áætlaður lægri til lengri tíma. Stöðvarhúsið er því staðsett nokkur hundruð metra inni í Sámsstaðaklifi með aðkomu um jarðgöng. VA arkitektar og Landark hönnuðu stöðvarhús, aðkomu og önnur mannvirki í samstarfi við Verkís. Á fyrri stigum verkhönnunar kom Landmótun að frumhugmyndum um svæðið. Pétur Jónsson hjá Landark kom að hönnun umhverfis og landmótunar og sá um útboðshönnun fyrir landslagsmótun. Richard Briem hjá VA arkitektum var aðalarkitekt verkefnisins. Lágir aðkomustoðveggir hækka þegar nær kemur aðkomumunnanum og veggirnir hverfa inn í fjallið. Bogalaga form einkenna aðkomuna. Aðkomustoðveggir eru úr vistvænni steypu og verður fylgst með því hvernig steypunni reiðir af í íslenskri veðráttu. Um er að ræða rannsóknar- og þróunarverkefni undir stjórn Ólafs Wallevik verkfræðings og forstöðumanns Rannsóknarstofu byggingariðnaðarins við Nýsköpunarmiðstöð Íslands.

Helstu breytingar Hönnuðir breytingar

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga eða lagfæringa er lagt til að byggja á upprunalegri gerð.

Varðveislumat

Byggingarlist: Miðlungs. Neðanjarðar mannvirkir samsamast náttúrunni á yfirborðinu.

Menningarsögulegt gildi: Hátt. Atvinnu- og iðnaðarsaga, nýsköpun í þróun og notkun byggingarefna. Hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.

Umhverfisgildi: Hátt. Hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott.

Varðveislugildi: Miðlungs. Neðanjarðarmannvirki sem ber vott um áherslu á að fella orkumanvirki að og inn í umhverfi.

Verndarflokkur:

Lagt er til að mannvirkið njóti verndar í rauðum flokki:
Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjalini Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Aðkomustoðveggur, séð að ofan, 2019.

Aðkoma og inngangur, 2019.

Sléttir, steyptir veggir í gangnamannvirki, 2019.

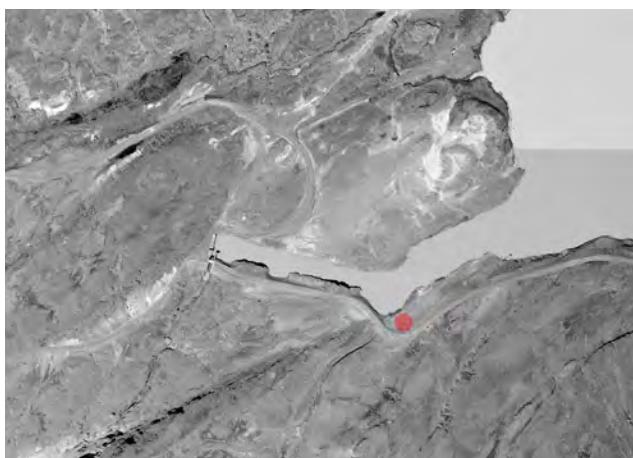
Bergveggir í gangnamannvirki, 2019.

Steyptur veggur og bergveggur í gangnamannvirki, 2019.

Hlaðgólf, 2019.

Hönnuður: VA arkitektar og Landark í samstarfi við Verkís
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Inntakshús
Núverandi notkun: Inntakshús

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Pakgerð:	Skúrbak	
Pakklæðning:		
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Einlyft	

Helstu breytingar **Hönnuðir breytingar**

Saga

Inntakshús fyrir Búrfellsstöð II sem er staðsett við brún Sámsstaðaklifs. Þaðan fellur vatn niður um 110 metra löng fallgöng að stöðvarhúsini, sem er staðsett nokkur hundruð metra inni í Sámsstaðaklifi.

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga eða lagfæringa er lagt til að byggja á upprunalegri gerð.

Varðveislumat

- Byggingarlist:** Einfalt iðnaðarmannvirki.
- Menningarsögulegt gildi:** Hátt. Atvinnu- og iðnaðarsaga.
- Umhverfisgildi:** Hátt. Hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar II.
- Upprunaleg gerð:** Hátt. Óbreytt.
- Tæknilegt ástand:** Hátt. Gott.
- Varðveislugildi:** Miðlungs.

Verndarflokkur:

Vesturhlið inntakshúss, 2019.

Vesturhlið inntakshúss, 2019.

Suðurhlið inntakshúss, 2019.

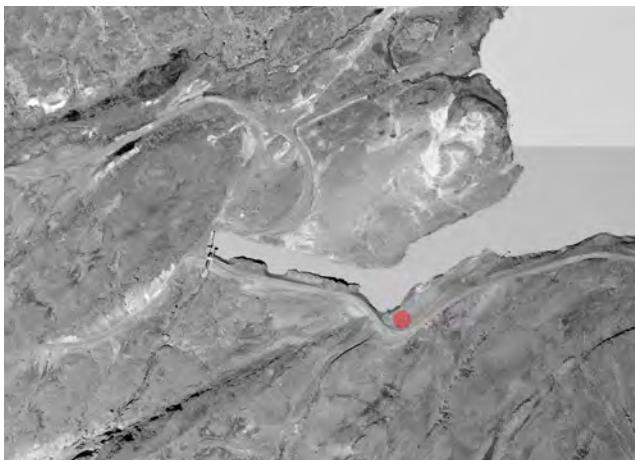
Inntakshús horft úr suðaustri, 2019.

Norðurhlið inntakshúss, 2019.

Inntakshús og útvirki séð úr norðvestri, 2019.

Hönnuður: VA arkitektar og Landark í samstarfi við Verkís
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Útvirki
Núverandi notkun: Útvirki

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Þakgerð:	Flatt	
Þakklæðning:		
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Einlyft	

Helstu breytingar Hönnuðir breytinga

Saga

Spennahús við brún Sámsstaðaklifs. Til stendur að steina húsið að utan til að auðvelda gróðri að setjast á yfirborð hússins þannig að það falli betur að umhverfinu.

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga eða lagfærings er lagt til að byggja á upprunalegri gerð.

Varðveislumat

Byggingarlist: Einfalt iðnaðarmannvirki.

Menningarsögulegt gildi: Hátt. Atvinnu- og iðnaðarsaga.

Umhverfisgildi: Hátt. Hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar II.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott.

Varðveislugildi: Miðlungs.

Verndarflokkur:

Útvirkismannvirki, horft úr norðvestri, 2019.

Suðvesturhorn útvirkismannvirkis, 2019.

Suðausturhorn útvirkismannvirkis, 2019.

Austurhlið útvirkismannvirkis, 2019.

Útvirkismannvirki, horft úr norðaustri, 2019.

Norðurhlið útvirkismannvirkis. Inntaksmannvirki í forgrunni, 2019.

Hönnuður: VA arkitektar og Landark í samstarfi við Verkís.
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Borholuhús
Núverandi notkun: Borholuhús

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Þakgerð:		
Þakklæðning:		
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:		

Helstu breytingar **Hönnuðir breytingar**

Saga

Steinsteypt borholuhús. Grjót er hlaðið upp að og yfir steypta útveggi. Mannvirkið er einnig kallað Vatnseyri.

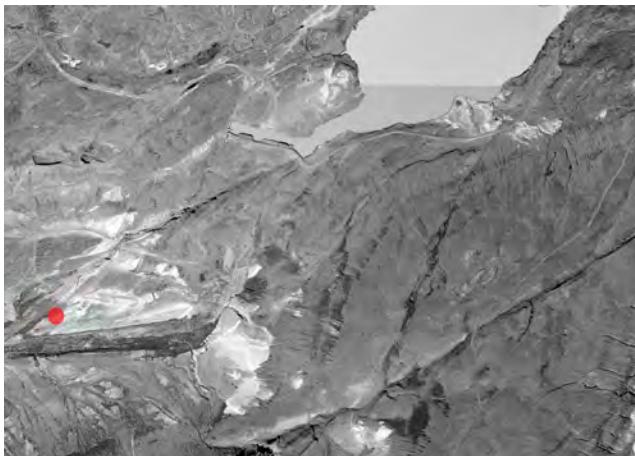
Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga eða lagfæringa er lagt til að byggja á upprunalegri gerð.

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt iðnaðarmannvirki.
Menningarsögulegt gildi: Miðlungs.
Umhverfisgildi: Miðlungs. Hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar II.
Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.
Tæknilegt ástand: Hátt. Gott.
Varðveislugildi: Lágt.

Verndarflokkur:

Hönnuður: VA arkitektar og Landark í samstarfi við Verkís
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Tækjahús
Núverandi notkun: Tækjahús

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Þakgerð:		
Þakklæðning:		
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:		

Saga

Steinsteypt mannvirki fyrir vatnsöflunartæki reist eftir teikningum VA arkitekta. Mannvirkið er einnig kallað Snorralaug.

Helstu breytingar Hönnuðir breytinga

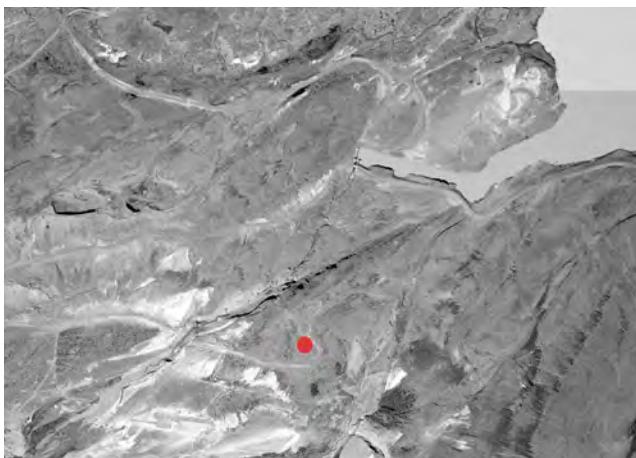
Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga eða lagfæringa er lagt til að byggja á upprunalegri gerð.

Varðveislumat

- Byggingarlist:** Lágt. Einfalt iðnaðarmannvirki.
- Menningarsögulegt gildi:** Miðlungs.
- Umhverfisgildi:** Miðlungs. Hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar II.
- Upprunaleg gerð:** Hátt. Óbreytt.
- Tæknilegt ástand:** Hátt. Gott.
- Varðveislugildi:** Lágt.

Verndarflokkur:

Hönnuður: VA arkitektar og Landark í samstarfi við Verkís
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Vatnsthankur
Núverandi notkun: Vatnsthankur

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Pakgerð:		
Pakklæðning:		
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:		

Saga

Steinsteypt mannvirki yfir vatnsthank. Grjót er hlaðið upp að og yfir steypta útveggi.

Helstu breytingar

Hönnuðir breytingar

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga eða lagfæringa er lagt til að byggja á upprunalegri gerð.

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt iðnaðarmannvirki.
Menningarsögulegt gildi: Miðlungs.
Umhverfisgildi: Miðlungs. Hluti af heild mannvirkja Búrfellsstöðvar II.
Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.
Tæknilegt ástand: Hátt. Gott.
Varðveislugildi: Lágt.

Verndarflokkur:

Hönnuður: VA arkitektar í samstarfi við Verkfræðistofu Sigurðar Thoroddsen

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Þakgerð:	Flatt	
Þakklæðning:	Kortenstál	
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:		

Saga

Sultartangastöð var vígð í júní 2000 að viðstaddir Valgerði Sverrisdóttur iðnaðarráðherra. Stöðvarhús Sultartangavirkjunar er inngrafið í þröngrí kvos og hafði staðsetningin verið ákveðin áður en arkitektarnir komu að hönnuninni. VA arkitektar sá um arkitektahönnun stöðvarhússins í samvinnu við Verkfræðistofu Sigurðar Thoroddsen. Í hönnun stöðvarhússins, sem hýsir tvær vélar, er áhersla á samspli ólíkra byggingarefna utan og innanvert jafnt í stórum dráttum sem smáatriðum. Byggingin er úr hrári sjónsteypu. Þak vélasalarins er úr léttu efni og þakkrónan, sem er kortenálsklædd, virðist eins og kóróna á byggingunni. Ryðið úr þakinu smitast yfir á steypuna og líkist útfellingum efnis í umhverfinu. Fínlegt stálvirki í göngubrúm, gólfum, stiga og handriði innanvert í stöðvarhúsinu myndar mótvægi við einfaldan, rúman og hráan vélasalinn. Stálplötuklæðningar eru í þaki og einnig hurðum og innréttungum. Spennar standa framan stöðvarhússins og er aðgreint á milli þeirra með fínlegu stálvirki. Þýska fyrirtækið Sulzer Hydro var í forsvari fyrir framleiðendur véla og rafþúnaðar stöðvarinnar.

Upphafleg notkun: Stöðvarhús

Núverandi notkun: Stöðvarhús

Helstu breytingar

Hönnuðir breytingar

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga á ytra eða innra byrði er lagt til að byggt sé á upphaflegu efnis- og litavali og frágangsdeilum. Sem dæmi eru kortenstál, stálvirki og stálplötur mikilvægur hluti af heildarhönnun hússins. Stálgrindur sem ramma inn spenna við framhlíð stöðvarhússins hafa verið teknar niður að stórum hluta. Lagt er til að finna leið til að setja stálgrindurnar aftur upp.

Varðveislumat

Byggingarlist: Hátt.

Menningarsögulegt gildi: Hátt. Atvinnu- og virkjunarsaga.

Hluti af heild mannvirkja.

Umhverfisgildi: Hátt. Inngrafið í þröngrí kvos.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott ástand.

Varðveislugildi: Hátt. Vandað iðnaðarmannvirki í þröngrí kvos, einkennist af samspli ólíkra byggingarefna og myndar heild með inntakshúsi.

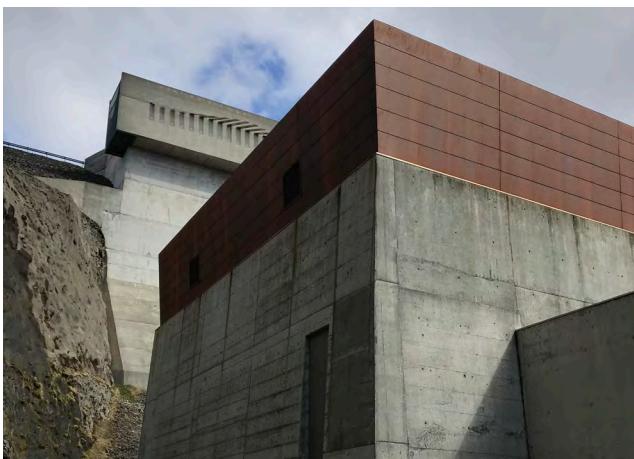
Verndarflokkur: Tillaga að verndarákvæði: Lagt er til að mannvirkir ñjóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

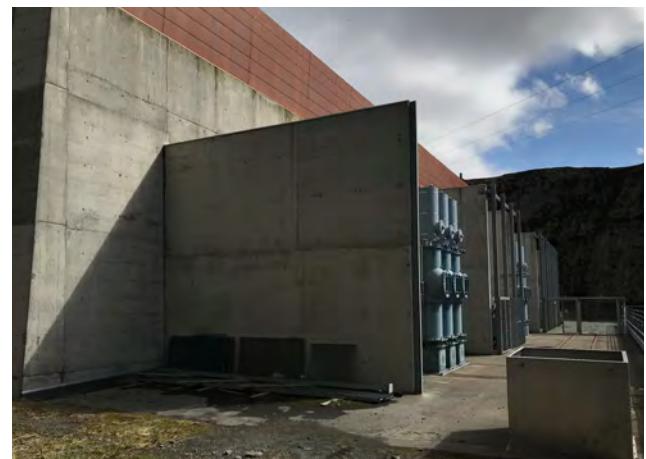
Stöðvarhús og inntakshús séð úr suðvestri, 2019.

Norðausturhlið og þak stöðvarhúss, 2019.

Vesturhorn stöðvarhúss. Inntakshús í baksýn, 2019.

Suðvesturhlið stöðvarhúss, 2019.

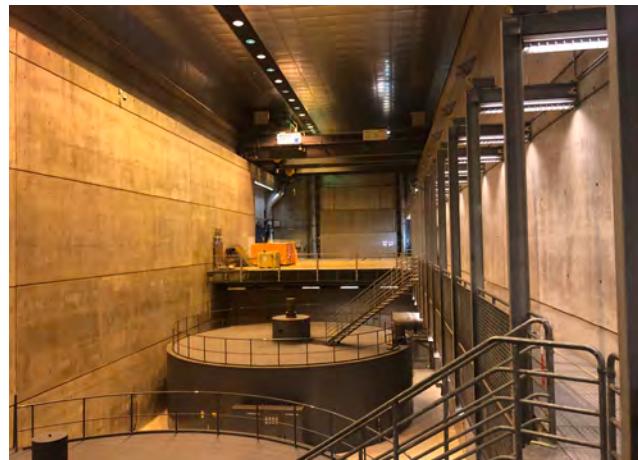
Suðurhorn stöðvarhúss, 2019.

Norðausturhlið stöðvarhúss, 2019.

Hlaðgólf stöðvarhúss, 2019.

Rafalagólf stöðvarhúss, 2019.

Rafalhús, 2019.

Stálplötuklæðning á innréttungum kaffistofu, 2019.

Stálplötur og steinsteypa innanvert í stöðvarhúsi, 2019.

Steinsteypa innanvert í stöðvarhúsi, 2019.

Hönnuður: VA arkitektar í samstarfi við verkfræðistofu Sigurðar Thoroddsen

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Þakgerð:	Flatt	
Pakklæðning:		
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:		

Saga

Beint upp af stöðvarhúsínu stendur inntakshúsið og saman mynda byggingarnar sterka heild. Þak hússins er einnig aðkomupallur og gengið er niður stiga til að ganga inn í bygginguna frá austurhlíð þess.

Tillaga Sigurðar Árna Sigurðssonar var valin í samkeppni um gerð listskreytingar á vegg inntakshúss stöðvarinnar. Verkið heitir Sólalda og er úr stálplötum sem standa út úr veggnum og mynda bylgju. Fremst á hverri plötu er gat sem varpa samskonar ljóspunkti í skugga hverrar plötu undir hádegissól. Mannvirkið er ekki skráð sérstaklega í mannvirkjaskrá heldur sem hluti af stöðvarhúsi.

Upphafleg notkun: Inntakshús

Núverandi notkun: Inntakshús

Helstu breytingar

Hönnuðir breytingar

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga á ytra eða innra byrði hússins er lagt til að byggt sé á upphaflegu efnis- og litavali og frágangsdeilum. Þakrými inntakshússins er eins konar aðkomupallur. Þaðan er hægt er að standa uppi á þar til gerðri plötu og njóta útsýnis til suðurs og einnig á listaverkið. Huga má að því hvernig leysa mætti þakrýmið enn betur sem útsýnisstað um leið og öryggis er gætt.

Varðveislumat

Byggingarlist: Hátt.

Menningarsögulegt gildi: Hátt. Atvinnu- og virkjunarsaga.

Hluti af heild mannvirkja Sultartangastöðvar.

Umhverfisgildi: Miðlungs. Hluti af heild.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott

Varðveisslugildi: Hátt. Vandað iðnaðarmannvirki sem myndar heild með stöðvarhúsi.

Verndarflokkur: Lagt er til að mannvirkið njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Suðvesturhlið inntakshúss, ofan stöðvarhúss, 2019.

Norðausturhlið inntakshúss. Búrfell í fjarska, 2019.

Norðvesturhlið inntakshúss, þak stöðvarhúss og frárennslisskurður í baksýn, 2019.

Norðausturhlið inntakshúss myndar aðkomu- og útsýnispall, 2019.

Steypt þak inntakshús myndar aðkomupall, horft til suðvesturs. Búrfell í fjarska, 2019.

Séð frá aðkomupalli yfir stöðvarhús á hluta listaverks á inntakshúsi, 2019.

Hönnun: VA arkitektar í samstarfi við verkfræðistofu Sigurðar Thorodssen

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	
Útveggir:	Steinsteypt	
Pakgerð:	Flatt	
Pakklæðning:		
Undirstöður:	Steinsteypt	
Útlit:		

Saga

Einfalt iðnaðarmannvirki sem er byggt yfir tengivirkistöðvarinnar. Mikil lofthæð er á jarðhæð og úr lágum kjallara ganga stigagöng niður í strengjagöng sem tengast stöðvarhúsinu. Tengivirkið var stækkað árið 2005 og gert er ráð fyrir frekari stækkuð tengivirkisins.

Upphafleg notkun: Tengivirkishús

Núverandi notkun: Tengivirkishús

Helstu breytingar

2005: Stækkuð

Hönnuðir breytingar

VA arkitektar

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga á ytra eða innra byrði er lagt til að byggt sé á upphaflegu efnis- og litavali og frágangsdeilum.

Varðveislumat

Byggingarlist: Hátt. Einfalt formfast iðnaðarmannvirki í módernískum anda.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Atvinnu- og virkjunarsaga. Hluti af heild mannvirkja Búrfells- og Sultartangastöðva.

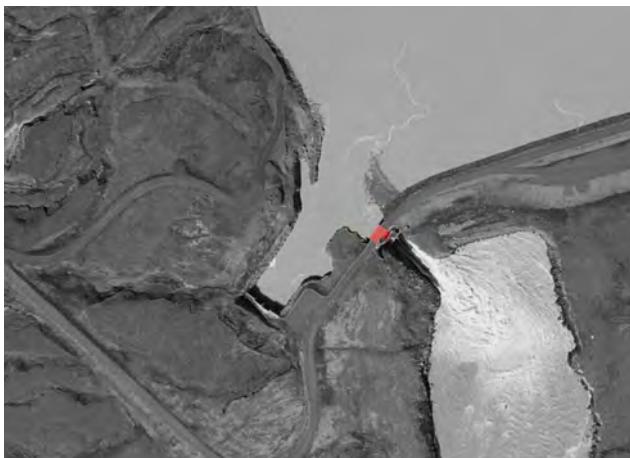
Umhverfisgildi: Miðlungs. Hluti af heild.

Upprunaleg gerð: Miðlungs. Húsið var stækkað skv. upprunalegri áætlun.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott ástand.

Varðveislugildi: Miðlungs.

Verndarflokkur:

Hönnun: Harza Engineering Company og verkfræðistofa Sigurðar Thoroddsen í samráði við Guðmund Kr. Kristinsson arkitekt
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Lokuvirki
Núverandi notkun: Lokuvirki

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Pakgerð:	Flatt	
Pakkklæðning:		
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Einlyft á kjallara	

Helstu breytingar Hönnuðir breytinga

Saga

Sultartangastífla var byggð á árunum 1982-1984 m.a. til þess að auka rekstraröryggi Búrfellsstöðvar, draga úr ísskoluun þar og bæta við miðlun kerfisins. Í upphafi var gert var ráð fyrir hækkuun stíflunnar samhlíða byggingu Sultartangastöðvar og á byggingartíma stöðvarinnar var Sultartangastífla hækkuð. Við það stækkaði lónið úr 18 í 20 km². Sultartangastífla er lengsta stífla á Íslandi eða alls 6,1 km að lengd og mesta hæð hennar er 22 m. Einfalt og lágstemmt lokuvirki stíflunnar lætur lítið yfir sér að utan en þegar inn er komið eru tvær hæðir neðanjarðar með verkstæði og geymslu. Úr kjallara er útgengt á svalir ofan á frárennslisæð vatnsins sem leitt er gegnum gamla Þjórsárfarveginn að inntaki stöðvarhúss. Mannvirkið er ekki skráð í fasteignaskrá.

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga á ytra eða innra byrði er lagt til að byggt sé á upphaflegu efnisvali og frágangsdeilum.

Varðveislumat

Byggingarlist: Miðlungs. Einfalt formfast iðnaðarmannvirki í módnískum anda.

Menningarsögulegt gildi: Hátt. Atvinnu- og virkjunarsaga.

Umhverfisgildi: Miðlungs. Hluti af heild mannvirkja Búrfells- og Sultartangastöðva.

Upprunaleg gerð: Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Miðlungs. Tími komiinn á steypuvíðgerðir.
Varðveislugildi: Miðlungs.

Verndarflokkur:

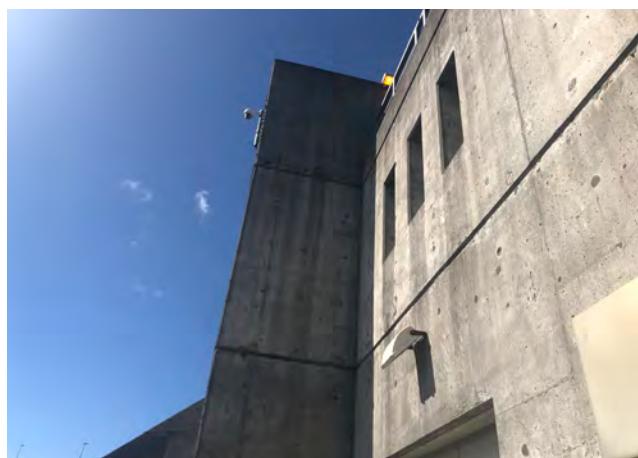
Norðvesturhlið lokuvirkis, 2019.

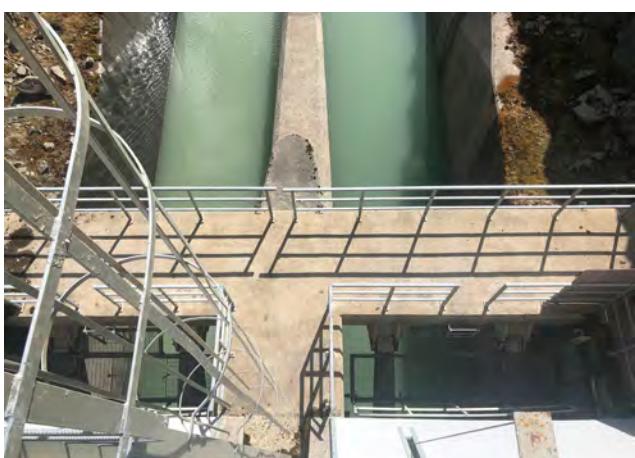
Lokuvirkki, horft úr austri, 2019.

Lokuvirkishús, horft úr vestri, 2019.

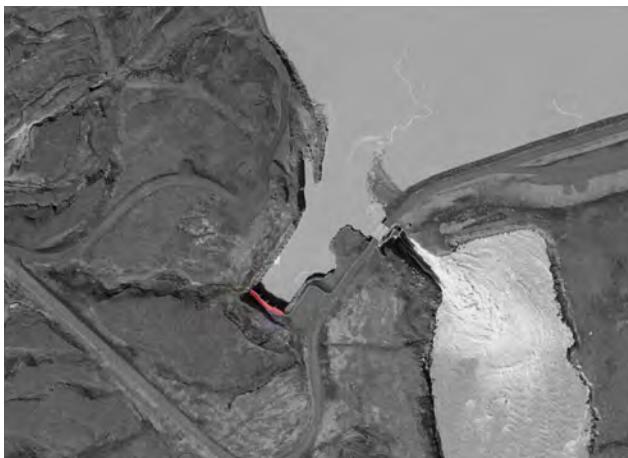
Suðausturhlið lokuvirkis, 2019.

Lokuvirkki, 2019.

Innandyra í lokuvirkni, 2019.

Hönnuður: Harza Engineering Company og verkfræðistofa Sigurðar Thoroddsen í samráði við Guðmund Kr. Kristinsson arkitekt

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	
Útveggir:		
Þakgerð:		
Þakklæðning:		
Undirstöður:	Steinsteypt	
Útlit:		

Saga

Steinsteypt inntaksmannvirki sem rís á byggingartíma Sultartangastíflu. Mannvirkið er ekki skráð í fasteignaskrá.

Upphafleg notkun: Inntaksmannvirki

Núverandi notkun: Inntaksmannvirki

Helstu breytingar

Hönnuðir breytinga

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til lagfæringa eða breytinga er lagt til að byggt sé á upphaflegri gerð.

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt iðnaðarmannvirki.

Menningarsögulegt gildi: Hátt. Atvinnu- og virkjunnarsaga.

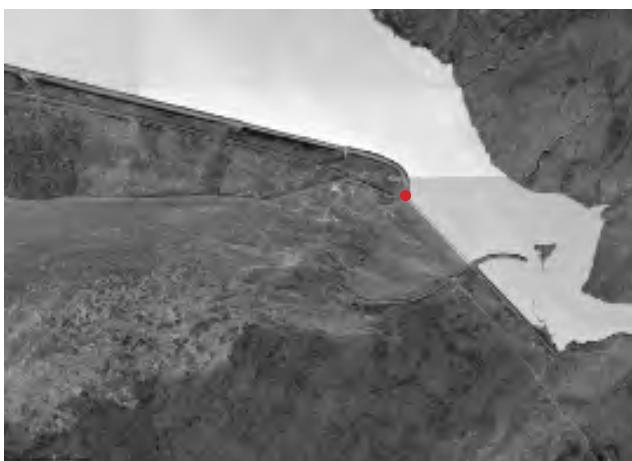
Umhverfisgildi: Miðlungs. Hluti af heild mannvirkja Búrfells- og Sultartangastöðva.

Upprunaleg gerð: Miðlungs

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott ástand.

Varðveislugildi: Miðlungs.

Verndarflokkur:

Hönnuður: Óþekkt
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Blöðruhús
Núverandi notkun: Blöðruhús

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	
Útveggir:	Steinsteypt	
Þakgerð:		
Þakklæðning:		
Undirstöður:	Steinsteypt	
Útlit:		

Saga

Steinsteypt blöðruhús við Sultartangastíflu.

Helstu breytingar

Hönnuðir breytinga

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til lagfærings eða breytinga er lagt til að byggð sé á upphaflegri gerð.

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt iðnaðarmannvirki með afmarkað hlutverk.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Hluti af heild. Atvinnu- og virkjunarsaga.

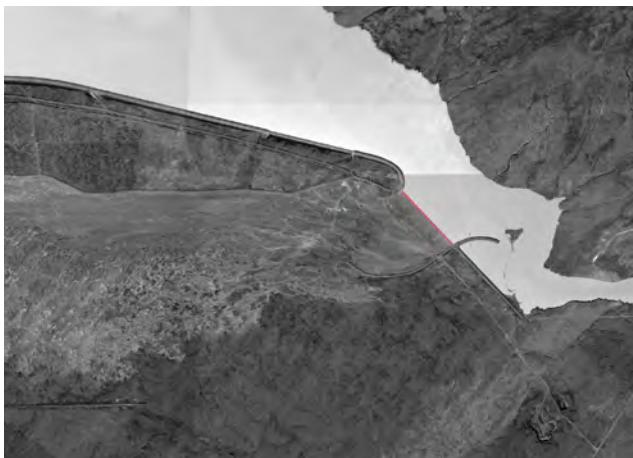
Umhverfisgildi: Lágt. Hluti af heild mannvirkja Búrfells- og Sultartangastöðva.

Upprunaleg gerð: Miðlungs.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott ástand.

Varðveislugildi: Lágt.

Verndarflokkur:

Hönnuður: Harza Engineering Company og verkfræðistofa Sigurðar Thoroddsen

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Gerð Upphafleg Núverandi

Byggingarefni: Steinsteyp

Útveggir:

Pakgerð:

Pakkklæðning:

Undirstöður:

Útlit:

Upphafleg notkun: Yfirfall

Núverandi notkun: Yfirfall

Helstu breytingar

Hönnuðir breytingar

Saga

Steinsteyp yfirfallsmannvirki.

Tillaga / leiðbeiningar

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt iðnaðarmannvirki.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Hluti af atvinnu- og iðnaðarsögu og heild mannvirkja.

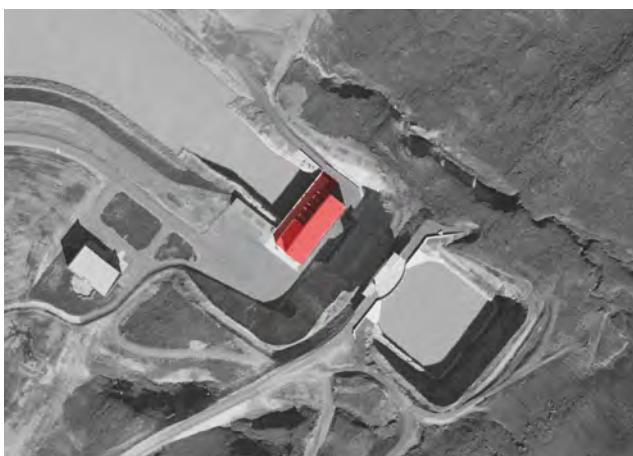
Umhverfisgildi: Miðlungs. Hluti af heild mannvirkja Búrfells- og Sultartangastöðva.

Upprunaleg gerð: Miðlungs.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott ástand.

Varðveislugildi: Miðlungs.

Verndarflokkur:

Hönnuður: Arkitektastofan OG í samstarfi við Eflu, Verkís, Mannvit og Landslag

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Gerð Upphafleg

Byggingarefni: Steinsteyppt
Útveggir: Steinsteyppt
Pakgerð: Flatt
Pakkklæðning: Pakpappi
Undirstöður: Steinsteyppt
Útlit:

Núverandi

Upphafleg notkun: Stöðvarhús

Núverandi notkun: Stöðvarhús

Helstu breytingar

Hönnuðir breytinga

Saga

Búðarhálsstöð var gangsett árið 2014 af Bjarna Benediktssyni fjármálaráðherra og Ragnheiði Elínu Árnadóttur iðnaðarráðherra. Arkitektar stöðvarhúss voru Ormar Þór Guðmundsson, Garðar Guðnason og Sigurður Gústafsson hjá arkitektastofunni OG. Ómeðhöndlud steypa og einföld form stöðvarhússins mynda andstæðu í tilkomumiklu móbergslandslagi þar sem stöðvarhúsið og inntakshúsið mynda sterka heild sem eins konar virki. Verkfræðistofan Efla hf. sá um verkfræðilega hönnun mannvirkja ásamt því að hafa yfirumsjón með annarri hönnun. Verkfræðistofan Mannvit hannaði lokur og fallpípur og verkfræðistofan Verkís vélbúnað og húskerfi. Landslag sá um landlagshönnun, aðalhönnuður landslagsmótunar var Þráinn Hauksson.

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga á ytra eða innra byrði er lagt til að byggt sé á upphaflegu efnis- og litavali og frágangsdeilum.

Varðveislumat

Byggingarlist: Hátt. Stílhreint, formfast stöðvarhús.

Menningarsögulegt gildi: Hátt. Hluti af heild mannvirkja Búðarhálsstöðvar, atvinnu- og iðnaðarsaga.

Umhverfisgildi: Hátt. Skapar skýra andstöðu við umhverfi sitt og myndar sterka heild ásamt inntakshúsi.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott

Varðveislugildi: Hátt. Stílhreint mannvirki sem myndar sterka heild með inntakshúsi.

Verndarflokkur: Tillaga að verndarákvæði: Lagt er til að mannvirkir njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiiliskipulagi, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Norðvesturbær stöðvarhúss. Inntakshús að ofanverðu, 2019.

Stöðvarhús, horft úr norðvestri. Opinn skurður í bakgrunni, 2019.

Stöðvarhús, vesturhorn, 2019.

Stöðvarhús, austurhorn, 2019.

Suðausturbær og þak stöðvarhúss, 2019.

Stöðvarhús, 2019.

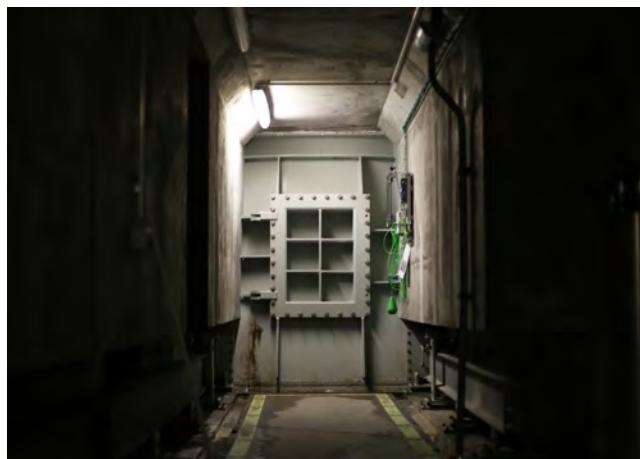
Kaffistofa stöðvarhúss, 2019.

Rafalagólf, 2019.

Inni í stöðvarhúsi, 2019.

Inni í stöðvarhúsi, 2019.

Hönnuður: OG arkitektar í samstarfi við Eflu, Verkís, Mannvit og Landslag

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Inntakshús

Núverandi notkun: Inntakshús

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	
Útveggir:	Steinsteypt	
Pakgerð:	Flatt	
Þakklæðning:	Þakpappi	
Undirstöður:	Steinsteypt	
Útlit:		

Saga

Sjá stöðvarhús.

Helstu breytingar

Hönnuðir breytinga

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga á ytra eða innra byrði er lagt til að byggt sé á upphaflegu efnisvali og frágangsdeilum.

Varðveislumat

Byggingarlist: Hátt.

Menningarsögulegt gildi: Hátt.

Umhverfisgildi: Hátt. Skapar skýra andstöðu við umhverfi sitt og myndar sterka heild ásamt inntakshúsi.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Miðlungs. Nokkuð gott ástand.

Varðveislugildi: Hátt. Stílhreint mannvirki sem myndar sterka heild með stöðvarhúsi.

Verndarflokkur: Tillaga að verndarákvæði: Lagt er til að mannvirkioð njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, hússaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Inntakshús, horft úr suðaustri, 2019.

Inntakshús, horft úr norðaustri, 2019.

Inntakshús, horft úr suðaustri, 2019.

Inntakshús, horft úr norðaustri, 2019.

Inntakshús, horft úr norðaustri, 2019.

Inni í inntakshúsi, 2019.

Hönnuður: OG arkitektar í samstarfi við Eflu, Verkís, Mannvit og Landslag

Fyrsti eigandi: Landsnet

Upphafleg notkun: Tengivirki

Núverandi notkun: Tengivirki

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	
Útveggir:	Málmklæðning	
Þakgerð:	Flatt	
Þakklæðning:	Málmklæðning	
Undirstöður:	Steinsteypt	
Útlit:		

Saga

Málmklætt, stórt tengivirkishús. Staðsetning hússins á sléttu við lónið var ákvörðuð áður en arkitektar komu að verkefninu.

Helstu breytingar

Hönnuðir breytingar

Tillaga / leiðbeiningar

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Hluti af heild.

Umhverfisgildi: Lágt.

Upprunaleg gerð: Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott.

Varðveislugildi: Lágt.

Verndarflokkur:

Hönnuður: OG arkitektar í samstarfi við Eflu, Verkís, Mannvit og Landslag

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Gerð	Upphafleg	Núverandi
-------------	------------------	------------------

Byggingarefni: Steinsteypt

Útveggir:

Pakgerð:

Pakklæðning:

Undirstöður: Steinsteypt

Útlit:

Upphafleg notkun: Inntaksmannvirki

Núverandi notkun: Inntaksmannvirki

Helstu breytingar

Hönnuðir breytingar

Saga

Steinsteypt inntaksmannvirki fyrir Búðarhálsstöð. Mannvirkið er ekki skráð í fasteignaskrá.

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga eða lagfærings er lagt til að byggť sé á upphaflegri gerð.

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt iðnaðarmannvirki.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Sem hluti af heild.

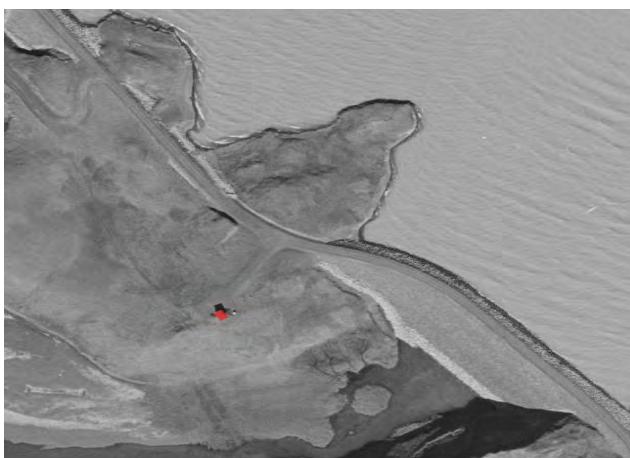
Umhverfisgildi: Miðlungs. Sem hluti af heild.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott ástand.

Varðveislugildi: Lágt.

Verndarflokkur:

Hönnuður: OG arkitektar í samstarfi við Eflu, Verkís, Mannvit og Landslag

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	
Útveggir:	Steinsteypt, grjótklæðning	
Pakgerð:	Skúrbak	
Pakklæðning:		
Undirstöður:	Steinsteypt	
Útlit:	Einlyft	

Saga

Steinsteypt mannvirki sem hýsir mæla sem greina ástand stíflu. Grjóti er hlaðið að útveggjum mannvirkis. Mannvirkið er ekki skráð í fasteignaskrá.

Upphafleg notkun: Tækjahús

Núverandi notkun: Tækjahús

Helstu breytingar

Hönnuðir breytingar

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga eða lagfærings er lagt til að byggð sé á upphaflegri gerð.

Varðveislumat

Byggingarlist: Einfalt iðnaðarmannvirki.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Sem hluti af heild.

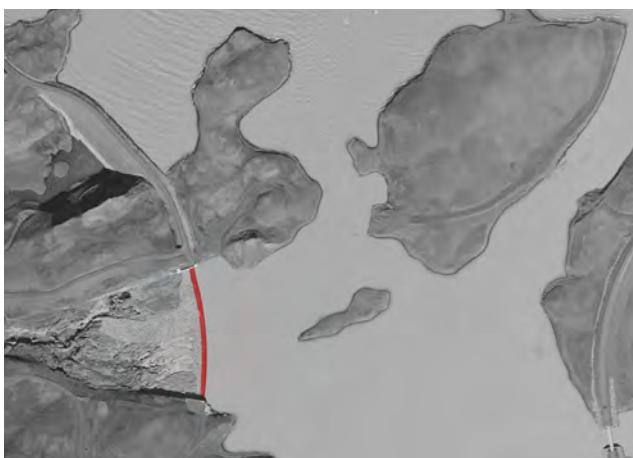
Umhverfisgildi: Miðlungs. Sem hluti af heild. Fellt inn í landslagið.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott ástand.

Varðveislugildi: Lágt.

Verndarflokkur:

Hönnuður: OG arkitektar í samstarfi við Eflu, Verkís, Mannvit og Landslag

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Yfirfall

Núverandi notkun: Yfirfall

Gerð Upphafleg Núverandi

Helstu breytingar

Hönnuðir breytingar

Byggingarefni: Steinsteypt

Útveggir:

Þakgerð:

Þakklæðning:

Undirstöður: Steinsteypt

Útlit:

Saga

Steinsteypt yfirfall stíflu. Mannvirkið er ekki skráð í fasteignaskrá.

Tillaga / leiðbeiningar

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt iðnaðarmannvirki.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Sem hluti af heild.

Umhverfisgildi: Miðlungs. Sem hluti af heild.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott ástand.

Varðveislugildi: Miðlungs.

Verndarflokkur:

Hönnuður: Gunnlaugur Halldórsson, Guðmundur Kr. Kristinsson og Ferdinand Alfreðsson arkitektar í samstarfi við Verkfræðistofu Sigurðar Thoroddsen og Harza Engineering Company

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Stöðvarhús

Núverandi notkun: Stöðvarhús

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	
Útveggir:	Steinsteypt	
Þakgerð:	Flatt	
Þakklæðning:	Þakpappi	
Undirstöður:	Steinsteypt	
Útlit:	Einlyft á kjallara	

Helstu breytingar

2004: Staekkun bakbyggingar, skrifstofu og breytingar á anddyri

Hönnuðir breytingar

Ferdinand Alfreðsson

Saga

Hrauneyjafoss var efsti virkjunarstaðurinn sem kom við sögu í áætlun Gotfreds Sætersmoens um orkuver á vatnasvæði Þjórsá fyrir Fossafélagið Titan árið 1918. Framkvæmdir hófust um sextíu árum síðar og í september 1981 lagði Vigdís Finnbogadóttir forseti hornstein að stöðvarhúsini. Arkitektarnir Gunnlaugur Halldórsson, Guðmundur Kr. Kristinsson og Ferdinand Alfreðsson hönnuðu stöðvarhús og önnur mannvirki en verkfræðileg hönnun var í höndum verkfræðistofu Sigurðar Thoroddsen og hins svissneska Harza Engineering Company. Reynir Vilhjálmsson landslagsarkitekt kom að landslagsmótun á stöðvarsvæðinu. Tvær ólíkar tillögur að stöðvarhúsini voru kynntar árið 1975 og sú sem varð fyrir valinu svipar til stöðvarhúss Búrfells á þann hátt að um er að ræða formsterkt mannvirki með sjónsteypuáferð og framhliðin skiptist í fimm jafna ferhyrnda reiti. Þrír reitir liggja yfir affallsrás stöðvarinnar og á tveimur reitum er lágyrnd úr stáli eftir Hafstein Austmann myndlistarmann. Einlyft bakbygging er einnig steinsteypt. Hún var stækkuð og anddyri endurnýjað árið 2004. Stöðvarstjóri Hrauneyjafoss-, Sigoldu- og Vatnsefellsstöðva var með aðstöðu í Hrauneyjafossstöð þar til árið 2005 er svæðin voru sameinuð og aðsetur stöðvarstjóra og stór hluti starfsmannaðstöðu fluttur í Búrfellsstöð. Teikningar Landslags frá 10. áratug sýna tillögur að umhverfisskipulagi, gróðri og ræktun á stöðvarsvæðinu.

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga á ytra eða innra byrði er lagt til að byggt sé á upphaflegu efnis- og litavali og frágangsdeilum.

Varðveislumat

Byggingarlist: Formfast iðnaðarmannvirki í módernískum anda.

Menningarsögulegt gildi: Hátt. Hluti af atvinnu- og virkjunarsögu.

Umhverfisgildi: Hátt. Hluti af heild mannvirkja Hrauneyjarstöðvar.

Upprunaleg gerð: Hátt. Grunngerð óbreytt frá upprunalegri gerð.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott.

Varðveislugildi: Hátt. **Stílhreint og formfast** iðnaðarmannvirki í módernískum anda.

Verndarflokkur: Lagt er til að mannvirkid njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Stöðvarhús og inntakshús séð úr norðvestri, 2019.

Norðvesturhorn með lágmynd eftir Hafstein Austmann, 2019.

Stöðvarhús séð úr suðvestri, 2019.

Inngangur er við vesturgafl stöðvarhúss, 2019.

Austurgaflið stöðvarhúss, 2019.

Suðurhlíð stöðvarhúss og frárennslisskurður til norðurs, 2019.

Horft yfir rafalagólf, 2019.

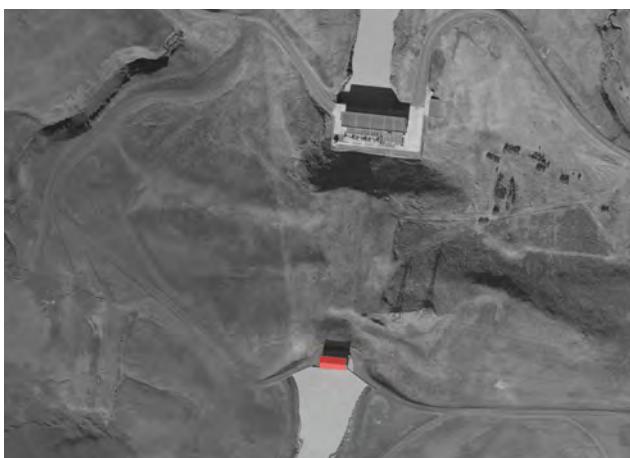
Verkstæði, 2019.

Túrbínugryfja, 2019.

Rafbúnaðarrými, 2019.

Hönnuður: Gunnlaugur Halldórsson, Guðmundur Kr. Kristinsson og Ferdinand Alfreðsson arkitektar í samstarfi við Verkfræðistofu Sigurðar Thoroddsen og Harza Engineering Company

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Inntakshús

Núverandi notkun: Inntakshús

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	Stálgrind í viðbyggingu
Útveggir:	Steinsteypa	Málmklædd viðbygging
Þakgerð:	Flatt	Skúrbak á viðbyggingu
Þakklæðning:	Pakpappi	Málmklædd viðbygging
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Einlyft	

Saga

Steinsteypt inntakshús. Upphaflega voru lokurnar fyrir utan inntakshúsið en síðar var byggt við húsið og yfir lokurnar. Viðbyggingin er einföld stálgrindarbygging úr timbri og klædd áli. Mannvirkið er ekki skráð sérstaklega í fasteignaskrá.

Helstu breytingar

Viðbygging yfir inntakslokur

Hönnuðir breytingar

Ferdinand Alfreðsson

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga á ytra eða innra byrði er lagt til að byggt sé á upphaflegu efnisvali og frágangsdeilum.

Varðveislumat

Byggingarlist: Miðlungs. Einfalt iðnaðarmannvirki í módernískum anda.

Menningarsögulegt gildi: Hátt.

Hluti af atvinnu- og virkjunarsögu og heild mannvirkja Hrauneyjafossstöðvar.

Umhverfisgildi: Miðlungs. Sem hluti af heild mannvirkja Hrauneyjafossstöðvar.

Upprunaleg gerð: Miðlungs. Grunngerð hússins óbreytt með seinni tíma viðbyggingu.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott.

Varðveislugildi: Miðlungs. Einfalt, iðnaðarmannvirki í módernískum anda sem myndar heild með stöðvarhúsi.

Verndarflokkur: Lagt er til að mannvirkið njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Inntakshús séð úr suðaustri, 2019.

Vesturgafla inntakshúss, 2019.

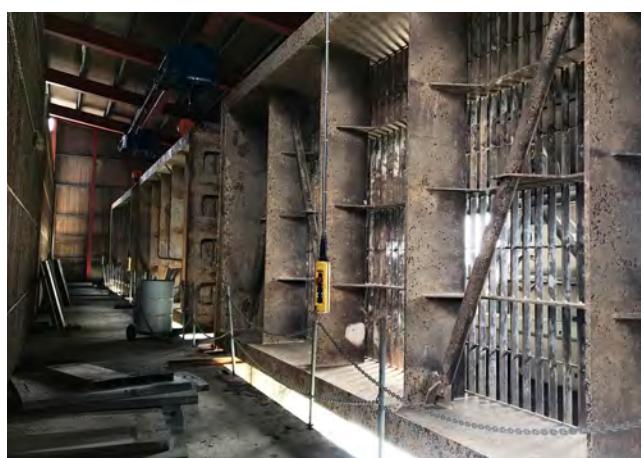
Austurgafli inntakshúss, 2019.

Inntakshús, horft til norðurs, 2019.

Úr inntakshúsi, 2019.

Úr viðbyggingu inntakshúss, 2019.

Hönnuður: Óþekkt
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Tækjageymsla
Núverandi notkun: Tækjageymsla

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Þakgerð:	Flatt	
Þakklæðning:	Þakpappi	
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Einlyft	

Saga

Steinsteypt tækjageymsla með þremur innkeyrsluhurðum á vesturhlið, reist árið 1992.

Helstu breytingar Hönnuðir breytingar

Tillaga / leiðbeiningar

Varðveislumat

- Byggingarlist: Lágt. Einfalt geymslumannvirki.
- Menningarsögulegt gildi: Lágt.
- Umhverfisgildi: Lágt.
- Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.
- Tæknilegt ástand: Hátt. Gott ástand.
- Varðveislugildi: Lágt.

Verndarflokkur:

Hönnuður: Óþekkt
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Bensínskúr
Núverandi notkun: Bensínskúr

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	
Útveggir:		
Pakgerð:	Flatt	
Pakklæðning:	Þapkappi	
Undirstöður:	Steinsteypt	
Útlit:	Einlyft	

Helstu breytingar Hönnuðir breytinga

Saga

Steinsteypt hús yfir eldsneytisdælur, reist árið 1992.

Tillaga / leiðbeiningar

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt.
Menningarsögulegt gildi: Lágt.
Umhverfisgildi: Lágt.
Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.
Tæknilegt ástand: Hátt. Gott.
Varðveislugildi: Lágt.

Verndarflokkur:

Hönnuður: Verkfræðistofa Sigurðar Thoroddsen og Harza Engineering Company í samstarfi við Guðmund Kr. Kristinsson og Ferdinand Alfreðsson

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Gerð	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar	Hönnuðir breytinga
Byggingarefni:	Steinsteypt			
Útveggir:				
Pakgerð:	Flatt			
Pakklaðning:	Þakpappi			
Undirstöður:	Steinsteypt			
Útlit:	Einlyft á kjallara			

Saga

Steinsteypt lokuvirki með tveimur árlokum og einni stjórnloku. Mannvirkið er ekki skráð í fasteignaskrá.

Upphafleg notkun: Lokuvirki

Núverandi notkun: Lokuvirki

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga á ytra eða innra byrði er lagt til að byggt sé á upphaflegu efnisvali og frágangsdeilum.

Varðveislumat

Byggingarlist: Miðlungs. Einfalt módernískt iðnaðarmannvirki.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Sem hluti af heild. Atvinnu- og iðnaðarsaga.

Umhverfisgildi: Miðlungs. Sem hluti af heild.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Miðlungs. Veðrað og mosagróið og þarfnað viðhalds.

Varðveislugildi: Miðlungs.

Verndarflokkur:

Lokuvirki, 2019.

Lokuvirki, norðvesturhlið, 2019.

Lokuvirki, horft til vesturs, 2019.

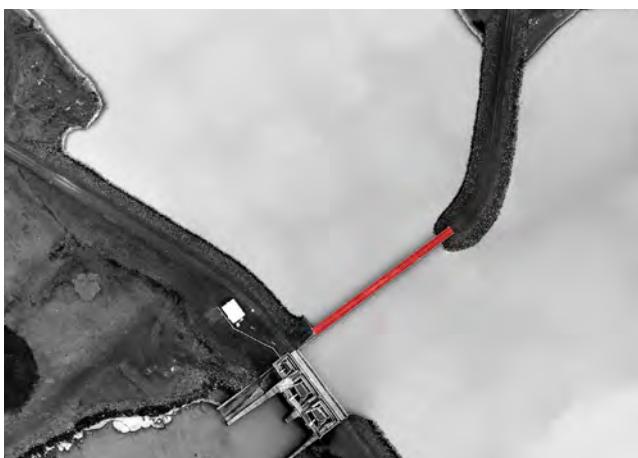
Lokuvirki, 2019.

Lokuvirki, 2019.

Lokuvirki, horft til austurs. Rafstöðvarhús í forgrunni, 2019.

Hönnuður: Verkfræðistofa Sigurðar Thoroddsen og Harza Engineering Company í samstarfi við Guðmund Kr. Kristinsson og Ferdinand Alfreðsson

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Gerð	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar	Hönnuðir breytinga
Byggingarefni:	Steinsteypt			
Útveggir:				
Pakgerð:				
Pakklæðning:				
Undirstöður:	Steinsteypt			
Útlit:				

Saga

Steinsteypt inntaksmannvirki. Mannvirkið er ekki skráð í fasteignaskrá.

Upphafleg notkun: Inntaksmannvirki

Núverandi notkun: Inntaksmannvirki

Tillaga / leiðbeiningar

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt iðnaðarmannvirki.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Sem hluti af heild.

Umhverfisgildi: Miðlungs. Sem hluti af heild.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott.

Varðveislugildi: Lágt.

Verndarflokkur:

Hönnuður: Verkfræðistofa Sigurðar Thoroddsen og Harza
Engineering Company í samstarfi við Guðmund Kr. Kristinsson og
Ferdinand Alfreðsson

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Rafstöðvarhús
Núverandi notkun: Rafstöðvarhús

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	Múrkústað
Þakgerð:	Flatt	
Þakklæðning:	Þakpappi	
Undirstöður:	Steinsteypt	
Útlit:	Einlyft	

Saga

Steinsteypt rafstöðvarhús.

Helstu breytingar Hönnuðir breytinga

Tillaga / leiðbeiningar

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt iðnaðarmannvirki með afmarkað hlutverk.

Menningarsögulegt gildi: Lágt.

Umhverfisgildi: Lágt.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott.

Varðveislugildi: Lágt.

Verndarflokkur:

Hönnuður: Guðmundur Kr. Kristinsson, Ferdinand Alfreðsson og Helga Guðmundsdóttir arkitektar í samstarfi við Verkfræðistofu Sigurðar Thoroddsen

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Pakgerð:	Mænisþak	
Pakkklæðning:	Málmklæðning	
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Einlyft á kjallara	

Saga

Einlyft steinsteypt hús á kjallara upphaflega byggt árið 1980 sem mötuneyti og önnur aðstaða fyrir starfsmenn Hrauneyjafossstöðvar. Teikningar Ferdinands Alfreðssonar frá árinu 2001 sýna nýjan tengingang milli starfsmannahúss og vinnubúða úr moelven-einingum, sem bætt var við vestan við starfsmannahúsið. Þegar aflstöðvar þjórsá- og Tungnaárvæðis voru sameinaðar árið 2005 fluttist öll starfsmannaaðstaða til Búrfellsstöðvar. Í kjölfarið var starfsmannahúsnaði Hrauneyjafossstöðvar leigt út og þar rekið hótel til ársins 2018. Frá þeim tíma hefur húsnæðið ekki verið í notkun.

Upphafleg notkun: Mötuneyti og starfsmannahús

Núverandi notkun: Ekki í notkun

Helstu breytingar

2001: Tengigangur yfir í vinnubúðir
Breyting innra fyrirkomulags
Byggt yfir sólpall

Hönnuðir breytingar

Ferdinand Alfreðsson

Tillaga / leiðbeiningar

Finna þarf húsnæðinu nýtt hlutverk. Við breytingar og aðlögun að nýju hlutverki er lagt til að byggja á upphaflegri gerð hússins, sem og efnis- og litavali innanvert sem utan. Fjarlægja seinni tíma vinnubúðir sem rýra byggingarlistalegt gildi hússins.

Varðveislumat

Byggingarlist: Miðlungs. Vandað en lágstemmt mötuneyti og starfsmannahús

Menningarsögulegt gildi: Hátt. Hluti af atvinnu- og iðnaðarsögu.

Umhverfisgildi: Hátt. Hluti af heild mannvirkja Hrauneyjafossstöðvar.

Upprunaleg gerð: Miðlungs. Óbreytt að mestu frá upprunalegri gerð utan seinni tíma viðbyggingar.

Tæknilegt ástand: Miðlungs. Leki virðist tengdur seinni tíma breytingum hússins.

Varðveislugildi: Miðlungs.

Verndarflokkur:

Inngangur, horft úr austri, 2019.

Starfsmannahús, suðvesturhorn, 2019.

Starfsmannahús, horft úr suðri, 2019.

Starfsmannahús, horft úr suðaustri, 2019.

Mötuneyti og starfsmannahús, horft úr vestri, 2019.

Mötuneyti að innan, 2019.

Hönnuður: Guðmundur Kr. Kristinsson, Ferdinand Alfreðsson og Helga Guðmundsdóttir arkitektar í samstarfi við Verkfræðistofu Sigurðar Thoroddsen

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Gerð	Upphafleg	Núverandi	Helstu breytingar	Hönnuðir breytingar
Byggingarefni:	Steinsteypa			
Útveggir:	Steinsteypa			
Pakgerð:	Mænisþak			
Pakkklæðning:	Málmklæðning			
Undirstöður:	Steinsteypa			
Útlit:	Einlyft			

Saga

Raðhús með fjórum íbúðum upphaflega reist fyrir starfsmenn Hrauneyjafossstöðvar. Raðhúsið er tengt við aðliggandi starfsmannahús en ekki er innangengt á milli hússanna.

Upphafleg notkun: Raðhús

Núverandi notkun: Ekki í notkun

Tillaga / leiðbeiningar

Finna þarf húsnæðinu nýtt hlutverk. Við breytingar og aðlögun að nýju hlutverki er lagt til að byggja á upphaflegri gerð huðsins, sem og efnis- og litavali innanvert sem utan. Rauður litur utanvert á flötum undir gluggum er hluti af upprunalegri litapallettu en hefur upplitast.

Varðveislumat

Byggingarlist: Miðlungs. Einfaldt, stílhreint sultartang með smáíbúðum.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs.

Umhverfisgildi: Miðlungs. Hluti af heild mannvirkja Hrauneyjafossstöðvar.

Upprunaleg gerð: Grunngerð óbreytt frá upprunalegri gerð.

Tæknilegt ástand: Gott.

Varðveislugildi: Miðlungs.

Verndarflokkur:

Raðhús, horft úr norðri, 2019.

Raðhús, horft úr vestri, 2019.

Austurhlið raðhúss, 2019.

Inngangur að íbúð á austurhlið raðhússins, 2019.

Samliggjandi eldhús og stofa í íbúð í raðhúsi, 2019.

Horft til vesturs út um stofuglugga íbúðar í raðhúsi, 2019.

Hönnuður: Óþekkt
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Starfsmannaíbúðir
Núverandi notkun: Ekki í notkun

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Timbur	
Útveggir:	Timbur	
Þakgerð:	Flatt	
Þakklæðning:		
Undirstöður:	Steinsteypt	
Útlit:	Einlyft	

Helstu breytingar Hönnuðir breytinga

Saga

Upphaflega vinnubúðir sem reistar voru á svæðinu. Hluti búðanna hefur verið fjarlægður. Búðirnar voru nýttar undir starfsmannaaðstöðu á tínum hótelrekstrar á svæðinu.

Tillaga / leiðbeiningar

Fjarlægja.

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einföld hús með yfirbragð bráðabirgðamannvirkja.

Menningarsögulegt gildi: Lágt.

Umhverfisgildi: Lágt.

Upprunaleg gerð: Grunngerð óbreytt frá upprunalegri gerð.

Tæknilegt ástand: Miðlungs. Þokkalegt ástand.

Varðveislugildi: Lágt.

Verndarflokkur:

Vesturhlíð starfsmannahúsa, 2019.

Starfsmannahús, horft úr suðvestri, 2019.

Austurhlíð starfsmannahúsa, 2019.

Norðvesturhorn starfsmannahúss, 2019.

Suðurgafl starfsmannahúsa, 2019.

Suðausturhorn starfsmannahúss, 2019.

Hönnuður: Gunnlaugur Halldórsson og Guðmundur Kr. Kristinsson arkitektar í samstarfi við Virkir hf og Electro-Watt Engineering Services

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	
Útveggir:	Steinsteypt	
Pakgerð:	Flatt	
Pakkklæðning:	Pakdúkur, möl	
Undirstöður:	Steinsteypt	
Útlit:	Einlyft á kjallara	

Saga

Árið 1975 lagði Kristján Eldjárn forseti Íslands hornstein að stöðvarhúsinu við Sigöldu, en árið 1971 hófst verkfræðileg hönnun byggingarinnar. Hún var í höndum svissnesku verkfræðistofunnar Electro-Watt Engineering Services og samstevpu íslenskra verkfræðistofa, Virkis, hf., en þar með jókst hlutur íslenskra verkfræðinga við undirbúning virkjana frá því sem áður hafði verið. Guðmundur Kr. Kristinsson og Gunnlaugur Halldórsson arkitektar voru fengnir til að hanna stöðvarhúsið og önnur mannvirki. Hönnunin var að mestu leyti í höndum Guðmundar sem fór til Sviss að vinna að hönnun hússins í samvinnu við svissneska verkfræðinga. Ólíkt upphaflegri hugmynd að stöðvarhúsinu, sem gerði ráð fyrir að það xyi út úr hlíðinni og félli að landslaginu, þá stendur stöðvarhúsið frá brekkunni. Sjónsteypa og einföld form í jöfnum hrynjanda einkenna stöðvarhúsið. Massi á jarðhæð er tvískiptur vestast er steinsteypt inngangsbygging með þykkan rúnaðan steynsteypupákkant í módernískum anda. Stjórnstöð og starfmannaaðstaða er í inngangsbyggingu þaðan sem innangengt er í vélasalinn. Framan við vélasalinn á steyptri brú yfir frárennslisskurð standa spennarnir sem eru í appelsínurauðum lit, sem einkennir marga þætti í byggingum Guðmundar Kr. Kristinssonar. Milli spennanna eru steinsteyptir veggir með rifflaða áferð. Efnt var til samkeppni um veggmynd að stöðvarhúsinu og hlaut tillaga Björns Kristleifssonar arkitekts fyrstu verðlaun. Vinningstillagan sem var úr málmrörum og plexíglíri skemmdist af völdum snjóþyngsla skömmu eftir uppsetningu og hefur ekki verið sett upp aftur. Breytingar hafa verið gerðar á innra fyrirkomulagi og aðalinngangi stöðvarhússins.

Upphafleg notkun: Stöðvarhús
Núverandi notkun: Stöðvarhús

Helstu breytingar

2018: Breyting innra fyrirkomulags; lyfta og nýtt dyraop úr suðri inn í inngangsbyggingu.

Hönnuðir breytingar

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til lagfæringa eða breytinga á innra eða ytra byrði stöðvarhússins er lagt til að byggst sé á upprunalegri gerð og upphaflegu efnis- og litavali og frágangsdeilum.

Varðveislumat

Byggingarlist: Hátt. Stílhreint, formfast iðnaðarmannvirki í módernískum anda og ber höfundareinkennum Guðmundar Kr. Kristinssonar vitni.

Meningarsöglegt gildi: Hátt. Hluti af atvinnu- og iðnaðarsögu.

Umhverfisgildi: Hátt. Hluti af heild mannvirkja Sigöldustöðvar.

Upprunaleg gerð: Hátt. Lítið breytt frá upprunalegri gerð

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott.

Varðveislugildi: Hátt. Stílhreint, formfast iðnaðarmannvirki sem ber höfundareinkennum Guðmundar Kr. Kristinssonar mjög gott vitni.

Verndarflokkur: Lagt er til að mannvirkið njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Stöðvarhús, horft úr norðvestri, 2019.

Norðausturhorn stöðvarhúss, 2019.

Stöðvarhús, horft úr suðaustri, 2019.

Stöðvarhús, horft til norðurs, 2019.

Stöðvarhús, 2019.

Inngangur að stöðvarhúsi, 2019.

Riffluð steinsteypuáferð veggja við spenna, 2019.

Appelsínurauður einkennislitrur á spennum, 2019.

Hlaðgólf, 2019.

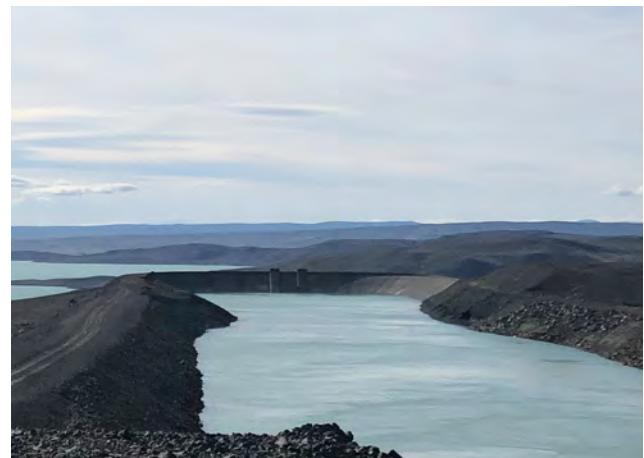
Rafalagólf, 2019.

Inni í stöðvarhúsi, loftaklæðning appelsínurauð, 2019.

Bílskúr og geymsla stöðvarhúss, 2019.

Hönnuður: Electro-Watt Engineering Services í samstarfi við Virkir hf.

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Gerð	Upphafleg	Núverandi
-------------	------------------	------------------

Byggingarefni: Steinsteypa

Útveggir:

Þakgerð:

Þakklæðning:

Undirstöður:

Útlit:

Upphafleg notkun: Inntaksmannvirki

Núverandi notkun: Inntaksmannvirki

Helstu breytingar

Hönnuðir breytinga

Saga

Inntaksmannvirki stöðvar. Inntaksskálin er mynduð úr mörgum steypum skáplötum og á milli platna eru þensluraufar. Vestan inntaksmannvirkis og austan stöðvarhúss er steypt aðkomuhús inn í inntak, einnig kallað kirkjan. Mannvirkið er ekki skráð í fasteignaskrá.

Tillaga / leiðbeiningar

Varðveislumat

Byggingarlist: Miðlungs. Einfalt og voldugt inntaksmannvirki sem myndar heild með stöðvarhúsi.

Menningarsögulegt gildi: Hátt. Sem hluti af atvinnu- og iðnaðarsögu og heild mannvirkja Sigöldustöðvar.

Umhverfisgildi: Miðlungs. Sem hluti af heild.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Miðlungs. Gott ástand.

Varðveislugildi: Miðlungs. Einfalt og voldugt mannvirki sem myndar heild með stöðvarhúsi.

Verndarflokcur: Lagt er til að mannvirknið njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Hönnuður: Óþekkt
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Tengivirki
Núverandi notkun: Tengivirki

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa og stál	
Útveggir:		
Pakgerð:		
Pakkklæðning:		
Undirstöður:		
Útlit:		

Helstu breytingar Hönnuðir breytinga

Saga

Tengivirki stöðvar. Mannvirkið er ekki skráð í fasteignaskrá.

Tillaga / leiðbeiningar

Varðveislumat

- Byggingarlist:** Lágt. Einfalt iðnaðarmannvirki.
- Menningarsögulegt gildi:** Miðlungs. Sem hluti af heild.
- Umhverfisgildi:** Miðlungs. Sem hluti af heild.
- Upprunaleg gerð:** Miðlungs. Óbreytt.
- Tæknilegt ástand:** Miðlungs.
- Varðveislugildi:** Lágt.

Verndarflokkur:

Hönnuður: Óþekkt
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Spennahús
Núverandi notkun: Spennahús

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Stálgámur	
Útveggir:		
Þakgerð:		
Þakklæðning:		
Undirstöður:		
Útlit:	Einlyft	

Helstu breytingar Hönnuðir breytinga

Saga

Stálgámur sem er spennahús tengivirkis.

Tillaga / leiðbeiningar

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt iðnaðarmannvirki.
Menningarsögulegt gildi: Lágt.
Umhverfisgildi: Lágt.
Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.
Tæknilegt ástand: Hátt.
Varðveislugildi: Lágt.

Verndarflokkur:

Hönnuður: Electro-Watt Engineering Services í samstarfi við Virkir hf.

Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Pakkerð:	Flatt	
Pakklæðning:	Þakdúkur	
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:	Einlyft á kjallara	

Upphafleg notkun: Botnlokuhús

Núverandi notkun: Botnlokuhús

Helstu breytingar

Hönnuðir breytingar

Saga

Útrásarendi botnrasar og einlyft steinsteypt botnlokuhús með flötu dúklögðu þaki. Gluggar eru úr hleðslugleri. Mannvirkið er ekki skráð í fasteignaskrá.

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga á innra eða ytra byrði er lagt til að byggt sé á upphaflegu efnis- og litavali og frágangsdeilum.

Varðveislumat

Byggingarlist: Hátt. Einfalt, stílhreint iðnaðarmannvirki í anda módernisma.

Menningarsögulegt gildi: Hátt. Sem hluti af heild.

Umhverfisgildi: Miðlungs. Fellur vel að og brúar bil náttúrulegs og manngerðs landslags.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbeytt.

Tæknilegt ástand: Miðlungs.

Varðveislugildi: Miðlungs. Einfalt iðnaðarmannvirki sem er vel aðlagað að staðháttum á mótum náttúrulegs og manngerðs umhverfis.

Verndarflokki: Lagt er til að mannvirkið njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Botnlokuhús, horft úr suðvestri, 2019.

Botnlokuhús, horft til suðvesturs, 2019.

Norðausturhlíð botnlokuhúss, 2019.

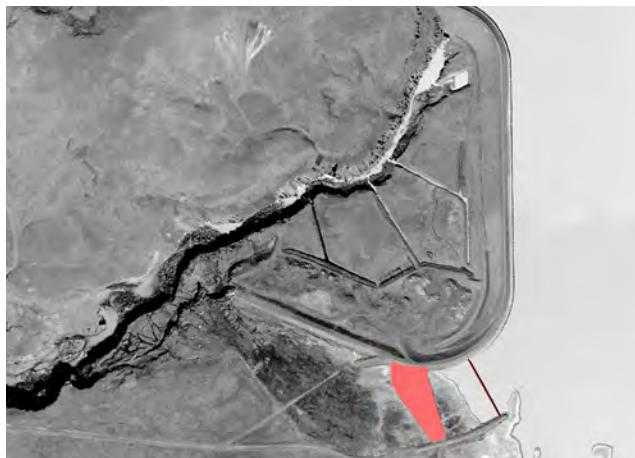
Suðvesturhorn botnlokuhúss, 2019.

Inngangur að botnlokuhúsi er á austurgafli, 2019.

Suðausturhorn botnlokuhúss, 2019.

Hönnuður: Virkir hf. og Electro-Watt Engineering Services
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Yfirfall
Núverandi notkun: Yfirfall

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:		
Pakgerð:		
Pakkklæðning:		
Undirstöður:		
Útlit:		

Helstu breytingar **Hönnuðir breytinga**

Saga

Steinsteypt yfirfallsmannvirki, sem varnar því að það grafi undan stíflunni á miklu rennsli. Mannvirkið er ekki skráð í fasteignaskrá.

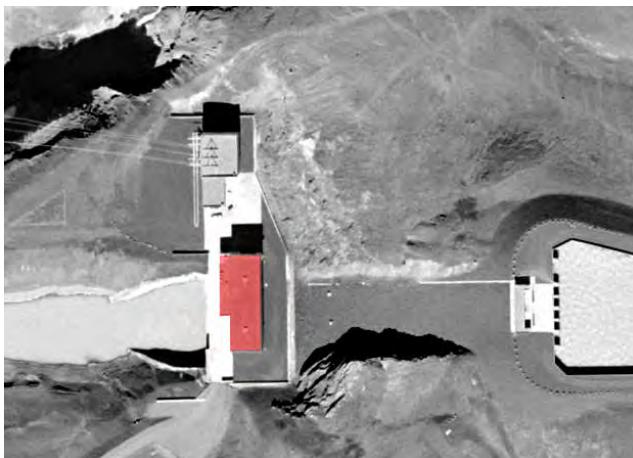
Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga eða lagfærings er lagt til að byggt sé á upprunalegri gerð.

Varðveislumat

Byggingarlist: Lágt. Einfalt iðnaðarmannvirki.
Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Sem hluti af heild.
Umhverfisgildi: Miðlungs. Sem hluti af heild.
Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.
Tæknilegt ástand: Miðlungs.
Varðveislugildi: Miðlungs.

Verndarflokkur:

Hönnuður: Gláma-Kím í samstarfi við Hönnun og Landslag
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Stöðvarhús
Núverandi notkun: Stöðvarhús

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Pakgerð:	Flatt	
Pakkklæðning:	Pakpappi	
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:		

Helstu breytingar **Hönnuðir breytinga**

Saga

Forseti Íslands, Ólafur Ragnar Grímsson, lagði hornstein að Vatnsfellsstöð vorið 2001. Arkitektar stöðvarhússins voru Gláma-Kím og var verkfræðileg hönnun í höndum Hönnunar. Gláma-Kím vann að umhverfismótun í samstarfi við Landslag. Frumhönnun verkfræðinga lá fyrir er arkitektar komu að verkefninu og gert ráð fyrir að stöðvarhúsið væri allt í einum byggingarmassa. Ólíkt því sem upphaflegar áætlanir gerðu ráð fyrir lögðu arkitektar til að hafa stöðvarhúsið tvískipt. Annars vegar vélasal og hins vegar tengivirkir og spenna ásamt starfsmannaðstöðu. Á þann hátt var hugað að mögulegri framtíðarstækkun stöðvarinnar og því að aðgreina starfsmannaastöðu frá vélasal með tilheyrandi hávaða og hristingi. Auk þess myndaðist rými milli bygginganna. Form bygginganna eru tengingslagar með samræmda áferð pússaðrar steypu. Skorið er inn í massa tengivirkisbyggingar og spennar innfelldir á jarðhæð byggingarinnar. Innfelldir fletir bygginganna eru málæðir í ljósrauðum lit. Í umhverfismótun var áhersla lögð á aðkomu að stöðvarhúsinu og sjónlinur. Á þríhyrndri flöt við stöðvarhúsið er verk Gjörningaklúbbssins Móðir jörð, sem er annað tveggja útlistaverka sem valin voru til uppsetningar við aflstöðina. Verk Finnborga Péturssonar, Tiðni er í grennd við stöðvarhúsið.

Tillögur / Leiðbeiningar

Komi til breytinga á innra eða ytra byrði er lagt til að byggt sé á upphaflegu efnis- og litavali og frágangsdeilum. Ljósrauður litur: NCS S1080-Y50R.

Varðveislumat

Byggingarlist: Miðlungs. Stílhreint iðnaðarmannvirki í anda síðmódernsma.

Meningarsögulegt gildi: Miðlungs. Sem hluti af heild.

Umhverfisgildi: Miðlungs Sem hluti af heild.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott.

Varðveislugildi: Miðlungs. Stílhreint iðnaðarmannvirki í anda síðmódernsma. Myndar heild með tengivirkishúsi.

Verndarflokkur: Lagt er til að mannvirkioð njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Yfirlitsmynd Vatnafellsstöð. Stöðvarhús, tengivirkishús og inntakshús séð úr vestri, 2019.

Stöðvarhús og tengivirkishús, horft úr austri frá inntakshúsi, 2019.

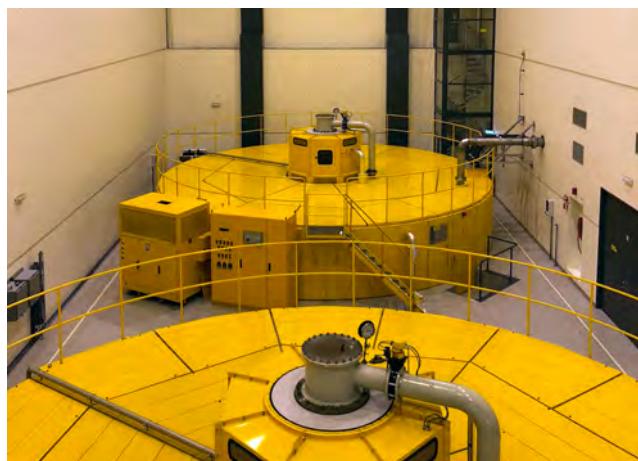
Stöðvarhús, horft úr suðvestri. Tengivirkishús í bakgrunni, 2019.

Norðurgáfl stöðvarhúss, 2019.

Hlaðgólf stöðvarhúss, 2019.

Rafalagólf stöðvarhúss, 2019.

Hönnuður: Gláma-Kím í samstarfi við Hönnun og Landslag
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Tengivirkishús
Núverandi notkun: Tengivirkishús

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypa	
Útveggir:	Steinsteypa	
Pakgerð:	Flatt	
Pakklæðning:	Pakpappi	
Undirstöður:	Steinsteypa	
Útlit:		

Saga

Steinsteypt tengivirkishús sem jafnframt er umgjörð um spenna stöðvarhúss og starfsmannaaðstöðu. Sjá nánar umfjöllun um stöðvarhús.

Helstu breytingar

Hönnuðir breytinga

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga á innra eða ytra byrði er lagt til að byggt sé á upphaflegu efnis- og litavali og frágangsdeilum. Ljósrauður litur: NCS S1080-Y50R

Varðveislumat

Byggingarlist: Miðlungs. Vandað iðnaðarmannvirki í anda síðmódernsma.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Sem hluti af heild.

Umhverfisgildi: Miðlungs. Sem hluti af heild.

Upprunaleg gerð: Hátt. Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott ástand.

Varðveislugildi: Miðlungs. Formhreint iðnaðarmannvirki í anda síðmódernsma og hluti af heild með stöðvarhúsi.

Verndarflokkur: Lagt er til að mannvirkið njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Tengivirkishús, norðvesturhorn.
Stöðvarhús í bakgrunni, 2019.

Tengivirkishús, horft úr suðaustri, 2019.

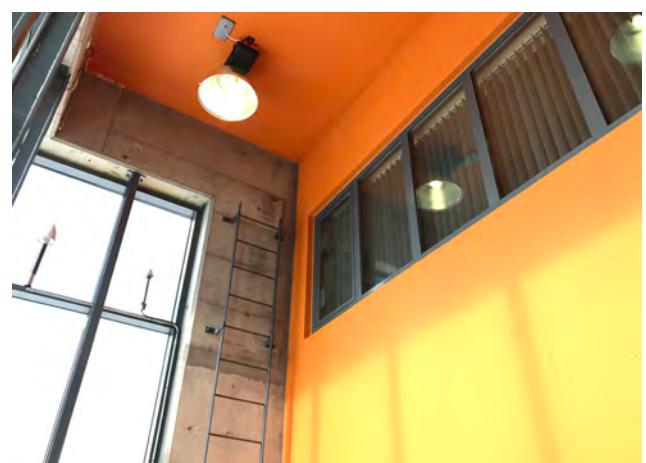
Tengivirkishús og stöðvarhús, horft úr
suðvestri, 2019.

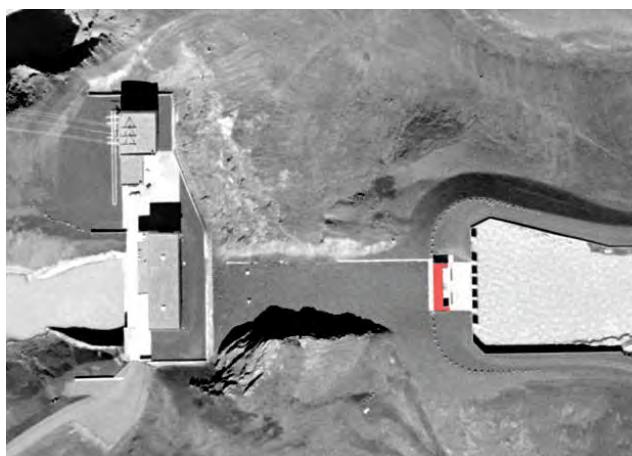
Tengivirkishús, suðausturhorn, 2019.

Skrifstofurými í tengivirkishúsi, 2019.

Fordyri tengivirkishúss, 2019.

Hönnun: Gláma-Kím arkitektar í samstarfi við Hönnun
Fyrsti eigandi: Landsvirkjun

Upphafleg notkun: Inntakshús
Núverandi notkun: Inntakshús

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	
Útveggir:	Steinsteypt	
Pakkerð:	Flatt	
Pakklæðning:	Pakpappi	
Undirstöður:	Steinsteypt	
Útlit:		

Saga

Steinsteypt inntakshús við inntakslón stöðvarinnar.

Helstu breytingar

Hönnuðir breytingar

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga eða lagfæringa er lagt til að byggt sé á upphaflegu efnisvali og frágangsdeilum.

Varðveislumat

Byggingarlist: Miðlungs. Vandað iðnaðarmannvirki.

Menningarsögulegt gildi: Hátt. Hluti af heild mannvirkja Vatnsfellsstöðvar og myndar heild með stöðvarhúsi og tengivirki.

Umhverfisgildi: Miðlungs. Hluti af heild.

Upprunaleg gerð: Óbreytt.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott ástand.

Varðveislugildi: Miðlungs. Einfalt iðnaðarmannvirki og myndar heild með stöðvarhúsi og tengivirki.

Verndarflokkur: Lagt er til að mannvirknið njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnunar Íslands um húsakannanir.

Inntakshús, austurhlið, 2019.

Inntakshús, suðvesturhorn, 2019.

Inntakshús, suðurgafl, 2019.

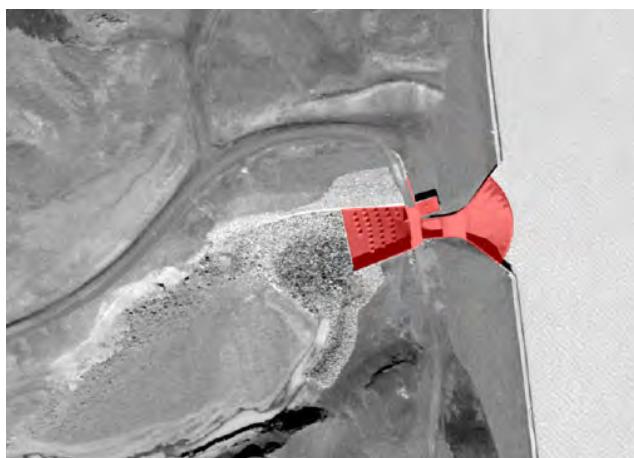
Inntakshús, norðurgafl, 2019.

Inntakshús, horft úr suðaustri, 2019.

Komið inn í inntakshús, 2019.

Hönnuður: Gláma-Kím í samstarfi við Hönnun og Landslag

Upphafleg notkun: Botnlokuhús

Núverandi notkun: Botnlokuhús

Gerð	Upphafleg	Núverandi
Byggingarefni:	Steinsteypt	
Útveggir:	Steinsteypt	
Pakkerð:	Flatt	
Pakkklæðning:	Pakpappi	
Undirstöður:	Steinsteypt	
Útlit:		

Saga

Steinsteypt botnlokuhús við rætur stíflu inntakslóns. Þar sem rennsli stöðvarinnar er ekki allt árið birtast lokurnar eins og skúlpúrar í auðum farveginum.

Helstu breytingar

Hönnuðir breytinga

Tillaga / leiðbeiningar

Komi til breytinga eða lagfærings er lagt til að byggt sé á upphaflegu efnisvali og frágangsdeilum.

Varðveislumat

Byggingarlist: Miðlungs. Stílhreint iðnaðarmannvirki.

Menningarsögulegt gildi: Miðlungs. Sem hluti af atvinnu- og iðnaðarsögu og heild mannvirkja Vatnsfellsstöðvar.

Umhverfisgildi: Miðlungs. Sem hluti af heild.

Tæknilegt ástand: Hátt. Gott ástand.

Varðveislugildi: Miðlungs. Einfalt iðnaðarmannvirki og myndar heild með stöðvarhúsi, tengivirkni og inntakshúsi.

Verndarflokcur: Lagt er til að mannvirknið njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi, sbr. verndarflokka sem skilgreindir eru í leiðbeiningarskjali Minjastofnumar Íslands um húsakannanir.

Botnlokumannvirki, horft úr norðvestri, 2019.

Botnlokuhús, horft úr norðri, 2019.

Austurhlið botnlokuhúss, 2019.

Botnlokumannvirki, 2019.

Botnlokumannvirki, horft úr suðri, 2019.

Botnlokumannvirki, 2019.

NIÐURSTAÐA VARÐVEISLUMATS

MANNVIRKI	VARÐVEISLUGILDI		VERNDARFLOKKUR*
BÚRFELLSSTÖÐ Stöðvarhús	Hátt	Einfalt, formsterkt mannvirki. Merkur vitnisburður um byggingarlist í anda móðernisma og einstakt samsplil byggingar- og myndlistar.	Lagt er til að húsið njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
2 Útvirkir	Miðlungs	Sem hluti af heild.	Lagt er til að mannvirkioð njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
3 Tengivirkir	Miðlungs	Sem hluti af heild.	Lagt er til að mannvirkioð njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
4 Rofahús	Lágt	Hluti af heild.	Lagt er til að mannvirkioð njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
5 Lokuvirkir (neyðarlokur)	Miðlungs	Einfalt iðnaðarmannvirki og hluti af upprunalegri heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.	Lagt er til að mannvirkioð njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
6 Inntaksmannvirki (kliflokuhús)	Miðlungs	Einfalt iðnaðarmannvirki og hluti af upprunalegri heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.	Lagt er til að mannvirkioð njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
7 Botnlokuhús	Lágt		
8 Stjórnlokur	Miðlungs		
9 Lokuvirkir	Miðlungs	Einfalt móðernískt iðnaðarmannvirki og hluti af upprunalegri heild mannvirkja Búrfellsstöðvar.	Lagt er til að mannvirkioð njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
10 Yfirfall	Miðlungs		
11 Bílaverkstæði	Miðlungs		
12 Skemma I	Miðlungs		
13 Skemma II	Miðlungs		
14 Skemma III	Lágt		

* Þar sem ekkert er skráð er ekki gert ráð fyrir skráningu mannvirkis í verndarflokk

MANNVIRKI	VARÐVEISLUGILDI	VERNDARFLOKKUR
15 Sámsstaðir I-5	Miðlungs Sem hluti af heild.	Lagt er til að mannvirkioð njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
16 Sámsstaðir 6-10	Miðlungs Sem hluti af heild.	Lagt er til að mannvirkioð njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
17 Spennistöð	Lágt Hluti af heild.	Lagt er til að mannvirkioð njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
18 Mötuneyti og starfsmannahús	Miðlungs Sem hluti af heild.	Lagt er til að mannvirkioð njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
19 Skeljastaðir 1 og 2	Miðlungs Sem hluti af heild.	Lagt er til að mannvirkioð njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
20 Skeljastaðir 6 og 7	Lágt Hluti af heild.	Lagt er til að mannvirkioð njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
21 Skeljastaðir 8	Miðlungs Sem hluti af heild.	Lagt er til að mannvirkioð njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
22 Skeljastaðir 9-11	Miðlungs Sem hluti af heild.	Lagt er til að mannvirkioð njóti verndar í gulum flokki: Samstæður húsa og heildir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
23 Hesthús	Lágt	
24 - Vindaflistroð I og II	Lágt	
25		
26 Spennarými	Lágt	
BÚRFELLSSTÖÐ II		
27 Stöðvarhús neðanjarðar	Miðlungs Neðanjarðarmannvirki sem ber vott um áherslu á að fella orkumannvirki að og inn í umhverfi.	Lagt er til að mannvirkioð njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
28 Inntakshús	Miðlungs	
29 Spennahús	Miðlungs	
30 Borholuhús	Lágt	
31 Tækjahús vatnsöflunar	Lágt	
32 Vatnstankur	Lágt	

* Þar sem ekkert er skráð er ekki gert ráð fyrir skráningu mannvirkis í verndarflokk

	MANNVIRKI	VARÐVEISLUGILDI	VERNDARFLOKKUR
SULTARTANGASTÖÐ			
33	Stöðvarhús	Hátt	Vandað iðnaðarmannvirki í þróngri kvos, einkennist af samsplili ólíkra byggingarefna og myndar heild með inntakshúsi.
34	Inntakshús	Hátt	Vandað iðnaðarmannvirki sem myndar heild með stöðvarhúsi.
35	Tengivirki	Miðlungs	Lagt er til að húsið njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
36	Lokuvirki	Miðlungs	Lagt er til að húsið njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
37	Inntaksmannvirki	Miðlungs	
38	Blöðruhús	Lágt	
39	Yfirfall	Miðlungs	
BÚÐARHÁLSSTÖÐ			
40	Stöðvarhús	Hátt	Stílhreint mannvirki sem myndar sterka heild með inntakshúsi.
41	Inntakshús	Hátt	Stílhreint mannvirki sem myndar sterka heild með stöðvarhúsi.
42	Tengivirki	Lágt	Lagt er til að mannvirkið njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
43	Inntaksmannvirki	Lágt	
44	Tækjahús	Lágt	
45	Yfirfall	Miðlungs	

* Þar sem ekkert er skráð er ekki gert ráð fyrir skráningu mannvirkis í verndarflokk

	MANNVIRKI	VARÐVEISLUGILDI		VERNDARFLOKKUR
HRAUNEYJAFOSSSTÖÐ				
46	Stöðvarhús	Hátt	Stílhreint og formfast iðnaðarmannvirki í módernískum anda.	Lagt er til að mannvirkið njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
47	Inntakshús	Miðlungs	Einfalt iðnaðarmannvirki í módernískum anda.	Lagt er til að mannvirkið njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
48	Tækjageymsla	Lágt		
49	Bensínskúr	Lágt		
50	Lokuvirki	Miðlungs		
51	Inntaksmannvirki	Lágt		
52	Rafstöðvarhús	Lágt		
53	Mötuneyti og starfsmannahús	Miðlungs		
54	Raðhús	Miðlungs		
55	Starfsmannahús	Lágt		
SIGÖLDUSTÖÐ				
56	Stöðvarhús	Hátt	Stílhreint, formfast iðnaðarmannvirki í módernískum anda og ber höfundareinkennum Guðmundar Kr. Kristinssonar mjög gott vitni.	Lagt er til að mannvirkið njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
57	Inntaksmannvirki	Miðlungs	Einfalt og voldugt inntaksmannvirki sem myndar heild með stöðvarhúsi.	Lagt er til að mannvirkið njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
58	Tengivirki	Lágt		
59	Skúr	Lágt		
60	Botnlokuhús	Miðlungs	Einfalt iðnaðarmannvirki sem er vel aðlagað að staðháttum á mótaum náttúrulegs og manngerðs umhverfis.	Lagt er til að mannvirkið njóti verndar í rauðum flokki: Einstök hús, húsaraðir og götumyndir sem lagt er til að vernda með hverfisvernd í deiliskipulagi.
61	Yfirlíff	Miðlungs		

* Þar sem ekkert er skráð er ekki gert ráð fyrir skráningu mannvirkis í verndarflokki

MANNVIRKI	VARÐVEISLUGILDI	VERNDARFLOKKUR
VATNSFELLSSTÖÐ		
62 Stöðvarhús	Miðlungs	Formhreint iðnaðarmannvirki í anda síðmódernisma. Myndar heild með tengivirkishúsi.
63 Tengivirkishús	Miðlungs	Formhreint iðnaðarmannvirki í anda síðmódernisma og hluti af heild með stöðvarhúsi.
64 Inntakshús	Miðlungs	Einfalt iðnaðarmannvirki og myndar heild með stöðvarhúsi og tengivirki.
65 Botnlokuhús	Miðlungs	Einfalt iðnaðarmannvirki og myndar heild með stöðvarhúsi, tengivirki og inntakshúsi.

* Þar sem ekkert er skráð er ekki gert ráð fyrir skráningu mannvirkis í verndarflokk

TILLAGA AD HÚSVERNDARKORTI FYRIR BÚRFELLSSTÖÐ I

GREININGARLYKILL MINJASTOFNUNAR ÍSLANDS

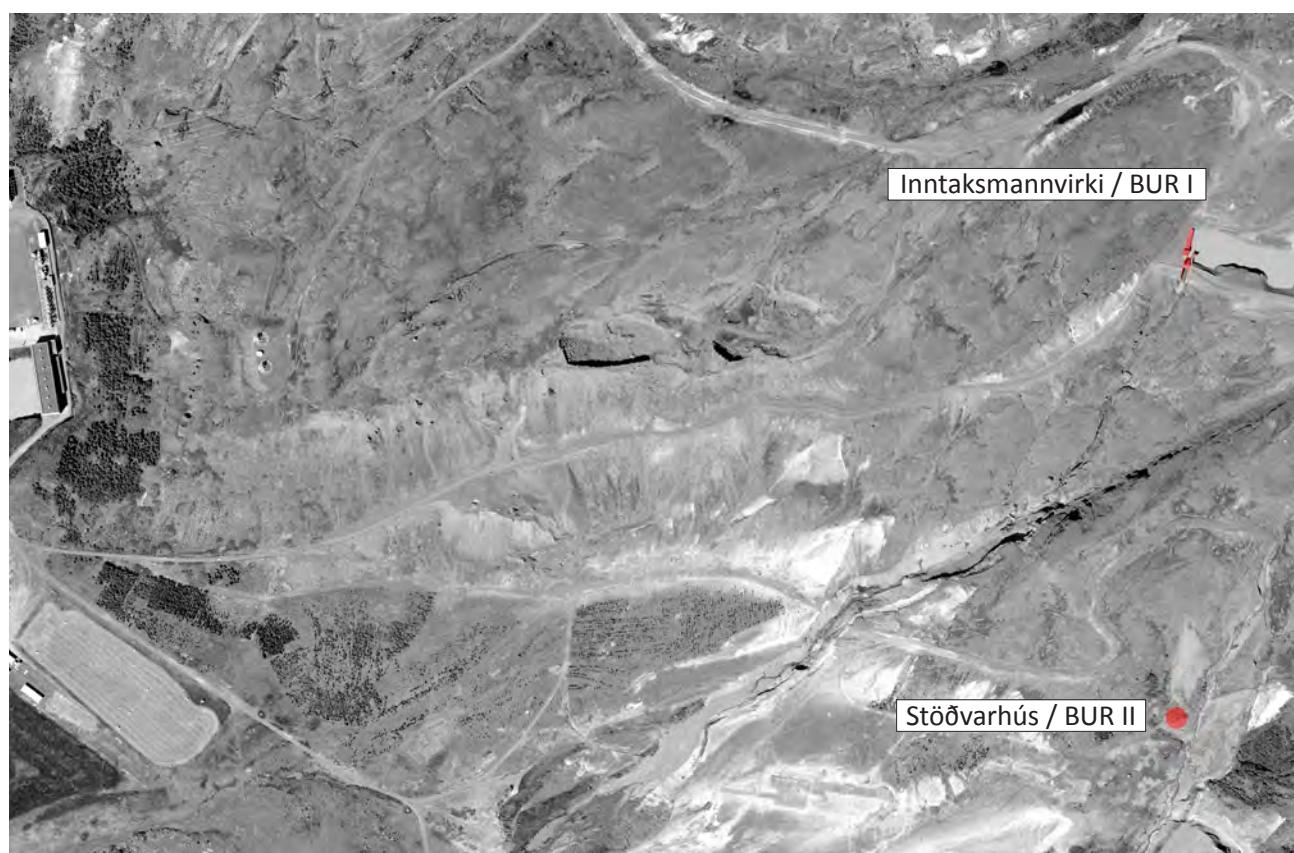
- Friðlýst hús og mannvirki
- Friðuð hús
- Einstök hús, húsaraðir og götumyndir með hverfisvernd
- Samstæður húsa og heildir með hverfisvernd
- Hús byggð fyrir 1925

TILLAGA AD HÚSVERNDARKORTI FYRIR BÚRFELLSSTÖÐ I & II

GREININGARLYKILL MINJASTOFNUNAR ÍSLANDS

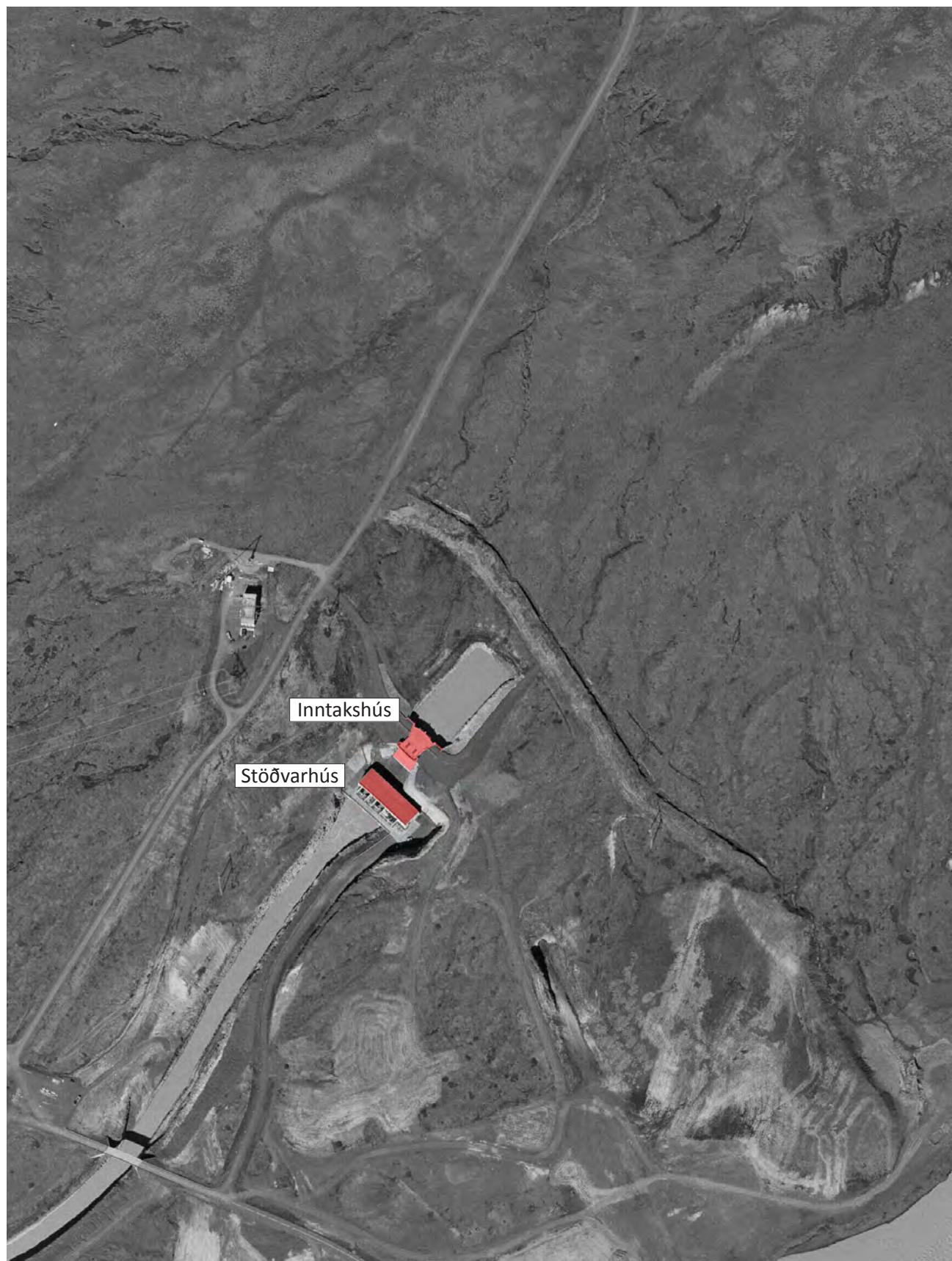
- Friðlýst hús og mannvirki
- Friðuð hús
- Einstök hús, húsaraðir og götumyndir með hverfisvernd
- Samstæður húsa og heildir með hverfisvernd
- Hús byggð fyrir 1925

TILLAGA AD HÚSVERNDARKORTI FYRIR SULTARTANGASTÖÐ

GREININGARLYKILL MINJASTOFNUNAR ÍSLANDS

- Friðlýst hús og mannvirki
- Friðuð hús
- Einstök hús, húsaraðir og götumyndir með hverfisvernd
- Samstæður húsa og heildir með hverfisvernd
- Hús byggð fyrir 1925

TILLAGA AD HÚSVERNDARKORTI FYRIR BÚÐARHÁLSSTÖÐ

GREININGARLYKILL MINJASTOFNUNAR ÍSLANDS

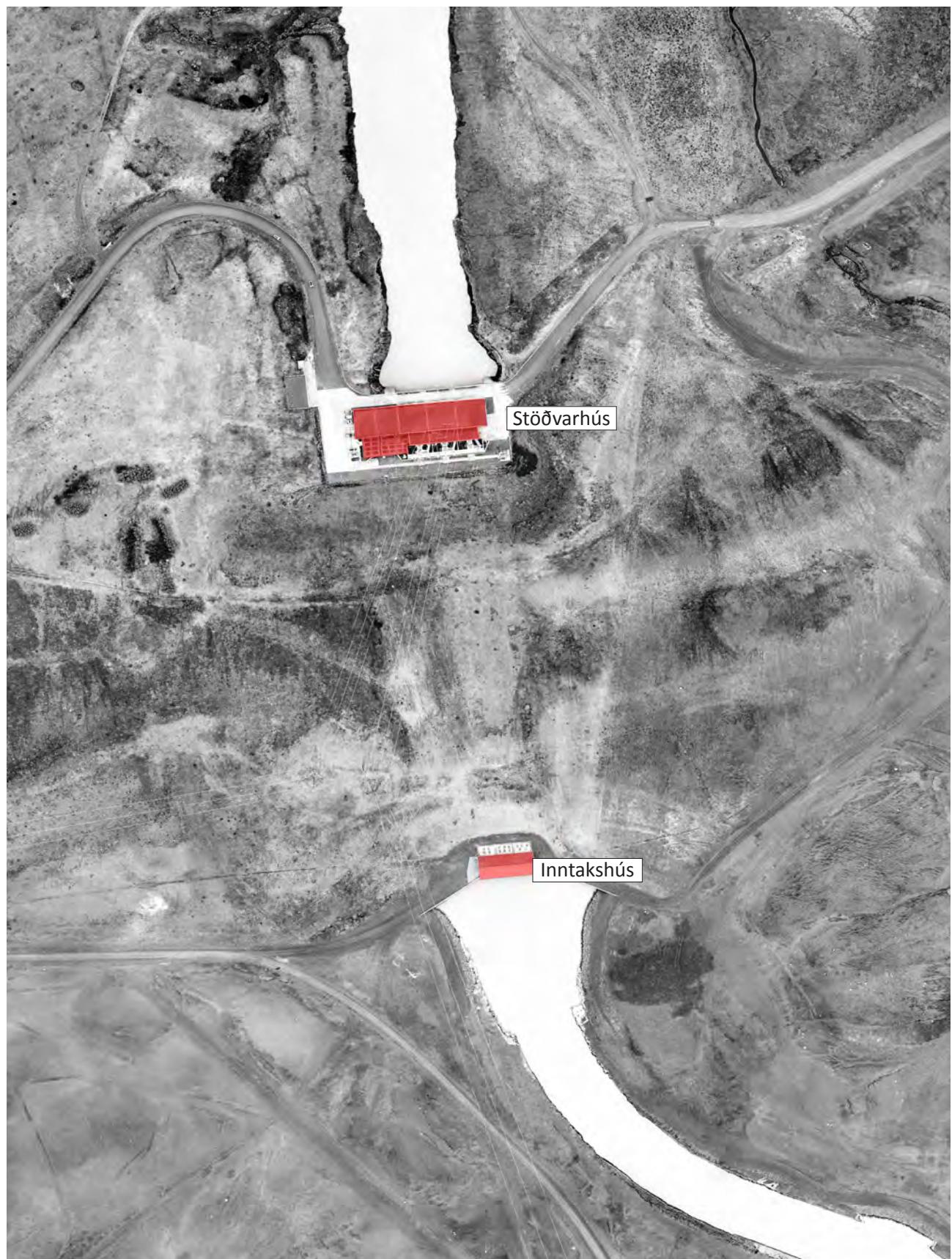
- Friðlýst hús og mannvirki
- Friðuð hús
- Einstök hús, húsaraðir og götumyndir með hverfisvernd
- Samstæður húsa og heildir með hverfisvernd
- Hús byggð fyrir 1925

TILLAGA AD HÚSVERNDARKORTI FYRIR HRAUNEYJAFOSSSTÖÐ

GREININGARLYKILL MINJASTOFNUNAR ÍSLANDS

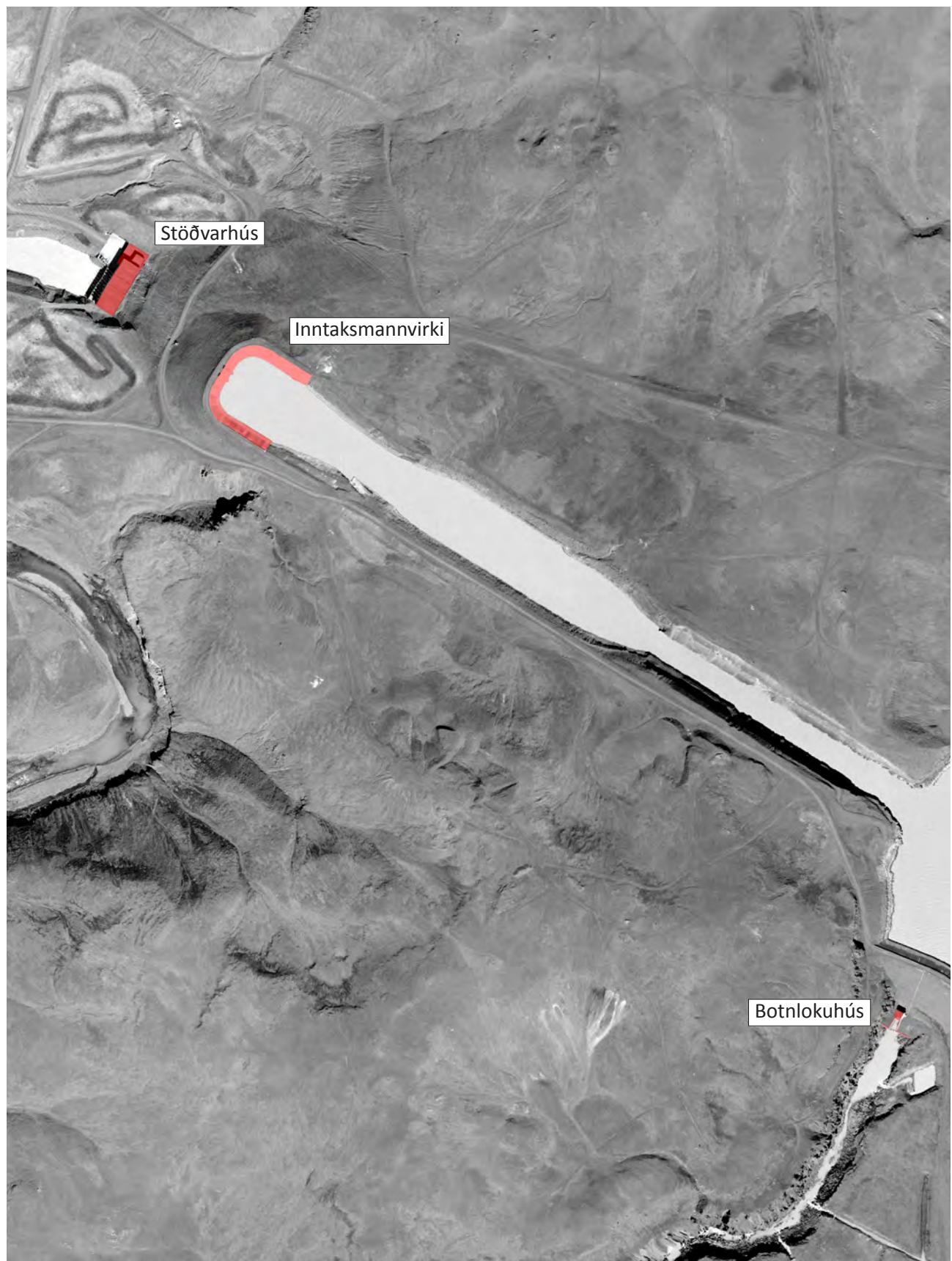
- Friðlýst hús og mannvirki
- Friðuð hús
- Einstök hús, húsaraðir og götumyndir með hverfisvernd
- Samstæður húsa og heildir með hverfisvernd
- Hús byggð fyrir 1925

TILLAGA AD HÚSVERNDARKORTI FYRIR SIGÖLDUSTÖÐ

GREININGARLYKILL MINJASTOFNUNAR ÍSLANDS

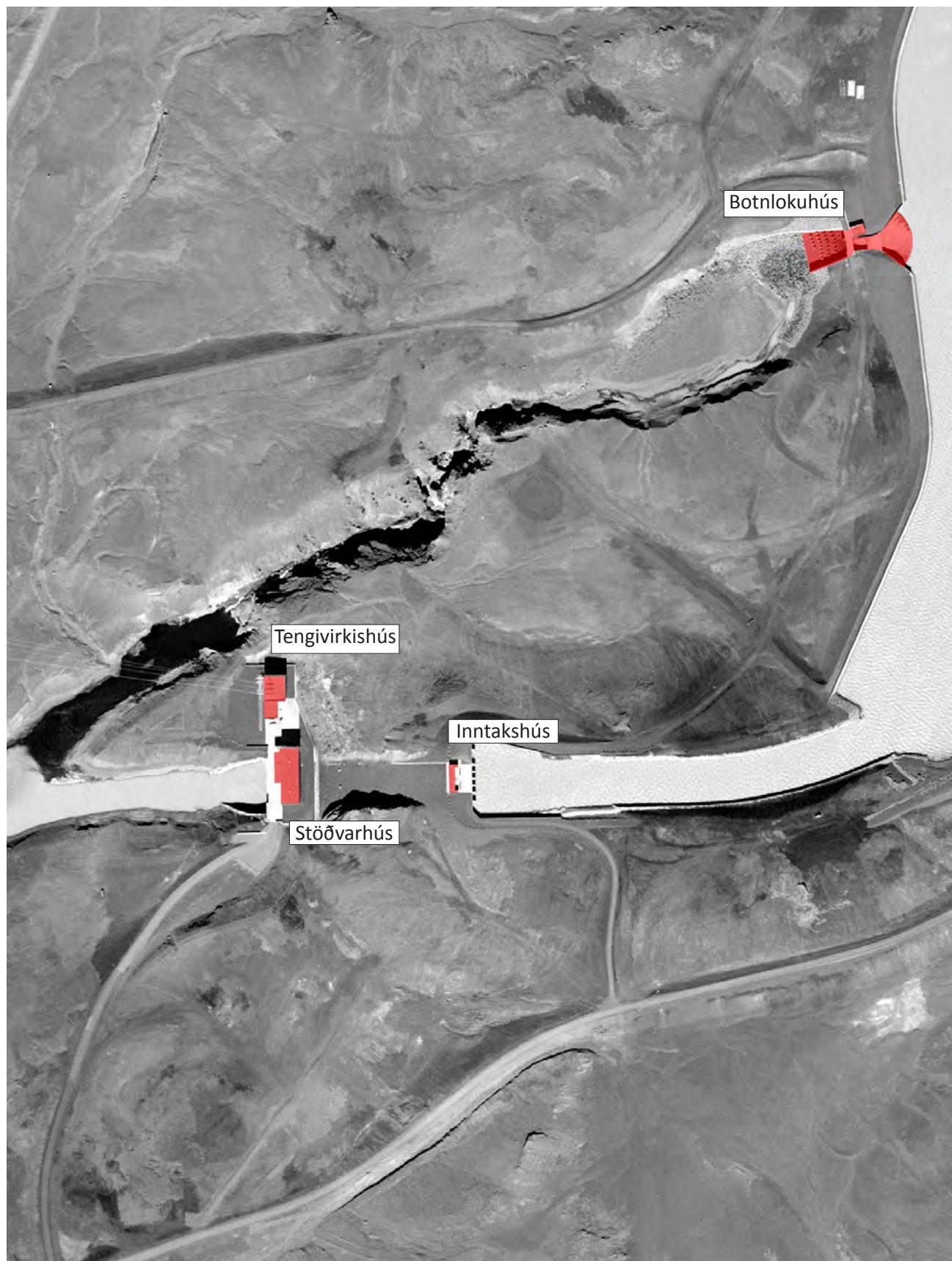
- Friðlýst hús og mannvirki
- Friðuð hús
- Einstök hús, húsaraðir og götumyndir með hverfisvernd
- Samstæður húsa og heildir með hverfisvernd
- Hús byggð fyrir 1925

TILLAGA AD HÚSVERNDARKORTI FYRIR VATNSFELLSSTÖÐ

GREININGARLYKILL MINJASTOFNUNAR ÍSLANDS

- Friðlýst hús og mannvirki
- Friðuð hús
- Einstök hús, húsaraðir og götumyndir með hverfisvernd
- Samstæður húsa og heildir með hverfisvernd
- Hús byggð fyrir 1925

ÚTILISTAVERK Á
AFLSTÖÐVASVÆÐI

SIGURJÓN ÓLAFSSON
LÁGMYNDIR, 1966-1969
BÚRFELLSSTÖÐ

Ljósmynd: Leifur Þorsteinsson, 1969

Í fundargerð stjórnar Landsvirkjunar frá 10. nóvember 1966 kemur fram að útilistaverk við Búrfellsstöð verði annars vegar inngreptyt listaverk á framhlið og hins vegar á gafl. Það var að tillögu arkitekta stöðvarhússins Gunnlaugs Halldórssonar og Guðmundar Kr. Kristinssonar, að Sigurjón var fenginn til verksins. Unnu þeir og verkfræðingar náið saman að útfærslu verksins. Verkið, sem var nýstárlegt á margan hátt, er hluti af járbentri steinsteypu stöðvarhússins og var tilurð verksins hluti af sjálfrí byggingarframkvæmdinni. Verkið er enn í dag stærsta verk sinnar tegundar Íslandi. Lágmyndir Sigurjóns Ólafssonar á framhlið Stöðvarhúss Búrfellsvirkjunar marka upphaf nýs tímabils í listsköpun hans þegar hann hóf að þróa aðferð til að móta lágmyndir í steinsteypu, aðferð sem hann átti eftir að nota á aðrar nýbyggingar á áttunda áratugnum.³⁴

³⁴ Aðalsteinn Ingólfsson, 1998, bls. 136-144.

HÁVAÐATRÖLLIÐ
SIGURJÓN ÓLAFSSON, 1967-1968
BÚRFELLSSTÖÐ

Ljósmynd: Leifur Þorsteinsson, 1986

Upphafleg hugmynd Sigurjóns var festa verkið Hávaðatröllið á gaflinn. Síðar var horfið frá þeirri hugmynd og verkinu fundinn staður við aðalinngang stöðvarhússins þar sem það blasir við þeim sem koma að aflstöðinni. Verkið er úr kopar og tæpir þrír og hálfur metrar á hæð. Það var á sínum tíma ein stærsta höggmynd sem reist hafði verið á Íslandi.³⁵

³⁵ Aðalsteinn Ingólfsson, 1998, bls. 136.

SÓLALDA
SIGURÐUR ÁRNI SIGURÐSSON, 1997
SULTARTANGASTÖÐ

Ljósmynd: Sigfús Már Pétursson, 2006

Vorið 1997 auglýsti Landsvirkjun eftir þátttakendum í samkeppni um útilistaverk við Sultartangastöð og af tæplega fjörutíu listamönnum sem óskuðu þáttöku, voru Finnbogi Pétursson, Magnús Tómasson, Ólöf Nordal, Sigurður Árni Sigurðsson og Steinunn Þórarinsdóttir valin til þess að vinna að tillögum að verkum. Af þeim tillögum var tillaga Sigurðar Árna að verkinu Sóalda, valin til frekari útfærslu og uppsetningar. Verkið Sóalda samanstendur af sautján stálplötum sem standa út úr vegg með jöfnu millibili og mynda ölduform eða orkubylgju. Plöturnar hallast misjafnlega fram og niður, úr lárétti stöðu í um 45 gráðu halla. Staðsetning platna miðast við að fá skugga þeirra, úr hæstu sólarstöðu til að vísa líðrétt niður og mynda beina línu eftir endilöngum veggnum, mislangt niður eftir árstíma. Fremst á hverri plötu eru misstór göt sem varpa ljóspunkti í skugga hverrar plötu við hádegissól. Þegar sól er hæst á lofti við lengstan sólargang ár hvert, myndast fullkominn hringur eða ljóspunktur í skugga hverrar plötu.³⁶

³⁶ *Lesbók Morgunblaðsins*, 8. júlí 2000, bls. 8.

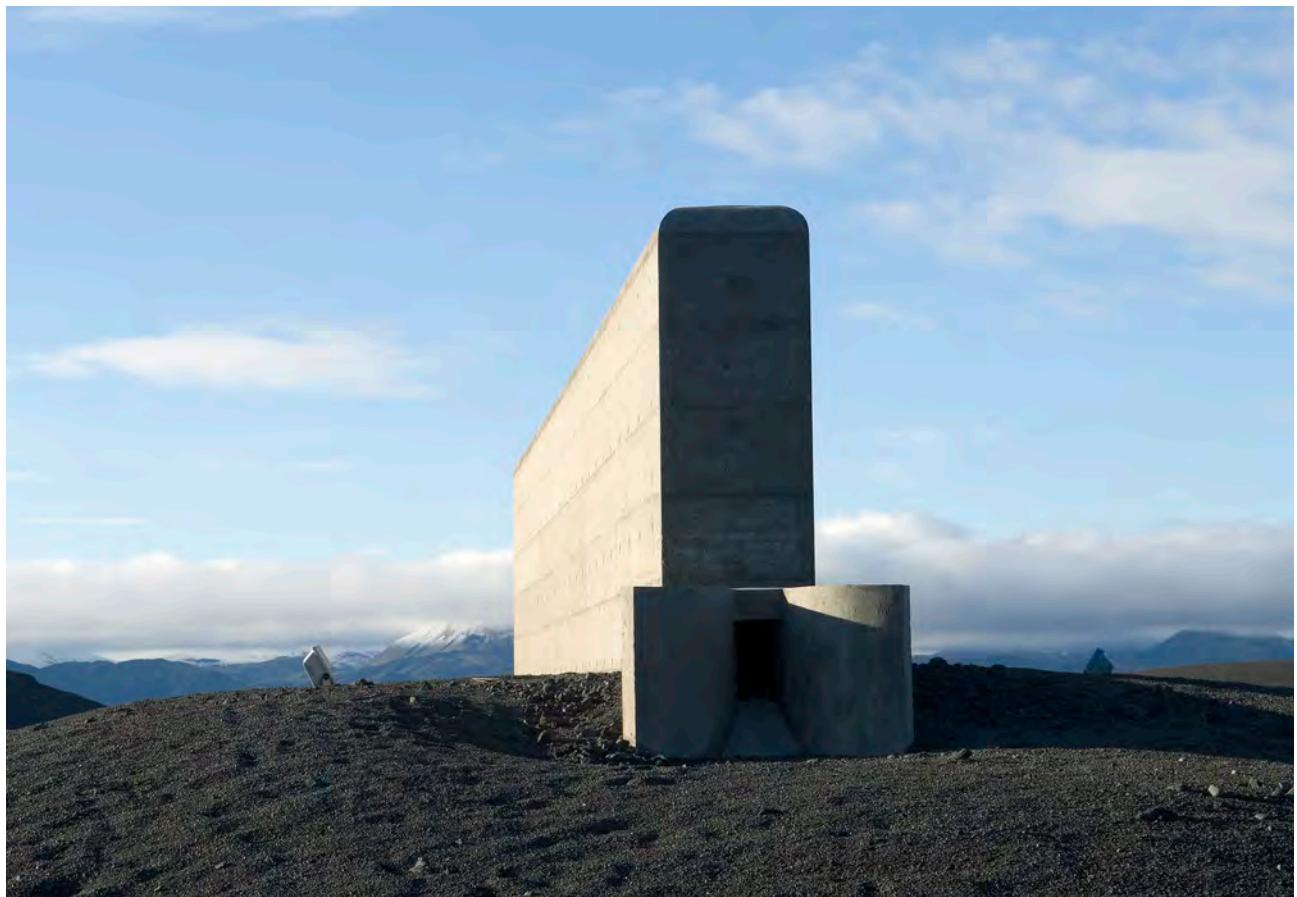
ÁN TITILS

BJÖRN KRISTLEIFSSON, 1981
SIGÖLDUSTÖÐ

Ljósmynd: Ljósmyndari óþekktur, 1989

Efnt var til opinna samkeppni um listaverk við Sigöldustöð árið 1981. Alls bárust 22 tillögur í samkeppninni og var verk arkitektsins Björns Kristleifssonar valið til nánari útfærslu og uppsetningar. Verkið byggir á einföldu formi, samsett úr málmrörum og plexígléri. Það var staðsett á stoðvegg sem afmarkar norðurhlið aðkomurýmis stöðvarhússins. Verkið skemmdist af völdum snjóþyngsla skömmu eftir uppsetningu og hefur ekki verið sett upp aftur.³⁷

³⁷ Pétur H. Ármannsson, 2005, bls. 222-223.

TÍÐNI

FINNBOGI PÉTURSSON, 2005

VATNSFELLSSTÖÐ

Ljósmynd: Sigfús Már Pétursson, 2006

Árið 2001 efndi Landsvirkjun til lokaðrar samkeppni um útilistaverk við Vatnsfellsstöð. Úr hópi fimm verka voru verk Finnborga Péturssonar *Tíðni* og verk Gjörningaklúbbsins *Móðir jörð* valin til uppsetningar. Í úrlitum samkeppninnar voru einnig verk Rögnu Róbertsdóttur, Hreins Friðfinnssonar, Romans Signers og Ragnhildar Stefánsdóttur.

Verk Finnborga *Tíðni* er eins konar loftknúin orgelpípa sem gerð er úr 20 m löngum steinsteyptum göngum sem breikka í átt að opi til suðurs. Loftstraumur sem leikur um göngin framkallar 50 riða sínumbylgjutón sem samsvarar tíðni 230 v rafstraums, en að mati listamannsins er sú tíðni eins konar „hjartsláttur rafstraumsins“.³⁸ Verkið er staðsett á hæð skammt frá aflstöðinni.

³⁸ Pétur H. Ármannsson, 2006, bls. 230-231.

**MÓÐIR JÖRÐ
GJÖRNINGAKLÚBBURINN, 2005
VATNSFELLSSTÖÐ**

Ljósmynd: Ljósmyndari og ártal óþekkt

Verk Gjörningaklúbbsins Móðir jörð var valið til uppsetningar, en Gjörningaklúbbinn skipa Eirún Sigurðardóttir, Jóni Jónsdóttir og Sigrún Hrólfsdóttir. Verkið er samkvæmt lýsingu listamannanna tæknivæddur gróðurþríhyringur í hrjóstrugu landslagi sem hefur rafmagn til hitunar og vatn til vökvunar. Verkið afmarkar þríhyrndan gróðurreit við stöðvarhúsið.³⁹

³⁹ Pétur H. Ármannsson, 2006, bls. 230-231.

Á MÓTI STRAUMNUM
HAFSTEINN AUSTMANN, 1981
HRAUNEYJAFOSSTÖÐ

Ljósmynd: Ljósmyndari óþekktur, 1989

Árið 1981 vann Hafsteinn Austmann önnur verðlaun í samkeppni um listaverk stöðvarhússins í Sigöldu. Hugmyndin að því verki varð kveikja að nýju verki í kjölfar þess að stjórn Landsvirkjunar leitaði til Hafsteins um tillögu að verki við Hrauneyjafossstöð. Hugmyndin tók nokkrum breytingum í vinnsluferlinu. Verkið var smíðað í Stálsmiðjunni í Reykjavík af Sigurði Guðjónssyni stálsmið og er það gert úr corten stáli.⁴⁰ Listaverkið er um átján metra breitt, fimm metra hátt og vegur milli fimm til sex tonn. Það er austast á framhlið stöðvarhússins.

⁴⁰ *Morgunblaðið* 1. nóvember 1985, bls. 16.

HEIMILDIR

ÓPRENTAÐAR HEIMILDIR

Teikningasafn Hönnunarsafns Íslands.

Ljósmyndasafn Landsvirkjunar.

„Leiðbeiningar um gerð byggða- og húsakannana”. Óútgefið leiðbeiningarit. Minjastofnun Íslands 2009.

„Húsaskráning, skráningarstaðall”. Óútgefið leiðbeiningarit. Minjastofnun Íslands.

PRENTAÐAR HEIMILDIR

Aðalsteinn Ingólfsson. *Sigurjón Ólafsson : ævi og list*. Ristjóri Birgitta Spur. Listasafn Sigurjóns Ólafssonar 1998-1999.

Alþýðublaðið 20. júní 1969, bls. 16.

Björk Guðmundsdóttir. *Landmótun og útlit mannvirkja. Stefnumótun*. Landsvirkjun 2016 (VIN-215).

Byggingarreglugerð nr. 112/2012. Tók gildi 2012.

Hugrún Gunnarsdóttir. *Virkjanir og veitur á þjórsár- og Tungnaársviði, framkvæmdasaga 1965-2005*. Landsvirkjun 2016.

Lesbók Morgunblaðsins, 8. júlí 2000.

Lög um menningarminjar nr. 80/2012. Tóku gildi 1. janúar 2013.

Lög um verndarsvæði í byggð nr. 87/2015. Tóku gildi 24. júlí 2015.

Morgunblaðið 1. nóvember 1985 „Listaverk eftir Hafstein Austmann á vegg stöðvarhússins við Hrauneyjafoss”. bls. 16.

Pétur H. Ármannsson. „Orkuver og arkitektúr” í: *Landsvirkjun 1965-2005 : fyrirtækið og umhverfi þess*. Reykjavík : Hið íslenska bókmenntafélag 2005.

Pétur H. Ármannsson. *Gunnlaugur Halldórsson arkitekt*, Hið íslenska bókmenntafélag 2014.

Sigrún Pálsdóttir, ritstjóri. *Landsvirkjun 1965-2005 : fyrirtækið og umhverfi þess*. Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag 2005.

Skipulagslög nr. 123/2010. Tóku gildi 1. janúar 2011.

Þjórsárdalur, rammaskipulag fyrir útvist og ferðabjónustu, Skeiða- og Gnúpverjahreppur 2013.

RAFRÆNAR HEIMILDIR

Fasteignaskrá þjóðskrár Íslands: Vefslóð. skra.is > Skoða fasteign

Minjastofnun Íslands: Verndarsvæði í byggð. Vefslóð: <http://www.minjastofnun.is> > Leiðbeiningar >

Verndarsvæði í byggð > Verndarsvaedi_greinargerð_leidbeiningar_utgafa1_03032017.pdf

Minjastofnun Íslands: Leiðbeiningar um gerð byggða- og húsakannana. <http://www.minjastofnun.is> > gagnasafn > leiðbeiningarit

Teikningagrunnur umhverfis- og tæknisviðs uppsveita. Vefslóð Utu.is > Kortasjá > Teikningar af byggingum Landsvirkjun: Vefslóð: www.landsvirkjun.is

<https://www.landsvirkjun.is> > fyrirtækið > aflstöðvar > búðarhálsstöð

<https://www.landsvirkjun.is> > fyrirtækið > aflstöðvar > búrfellsstöð

<https://www.landsvirkjun.is> > fyrirtækið > aflstöðvar > búrfellsstöð II

<https://www.landsvirkjun.is> > fyrirtækið > aflstöðvar > hrauneyjafossstöð

<https://www.landsvirkjun.is> > fyrirtækið > aflstöðvar > sultartangastöð

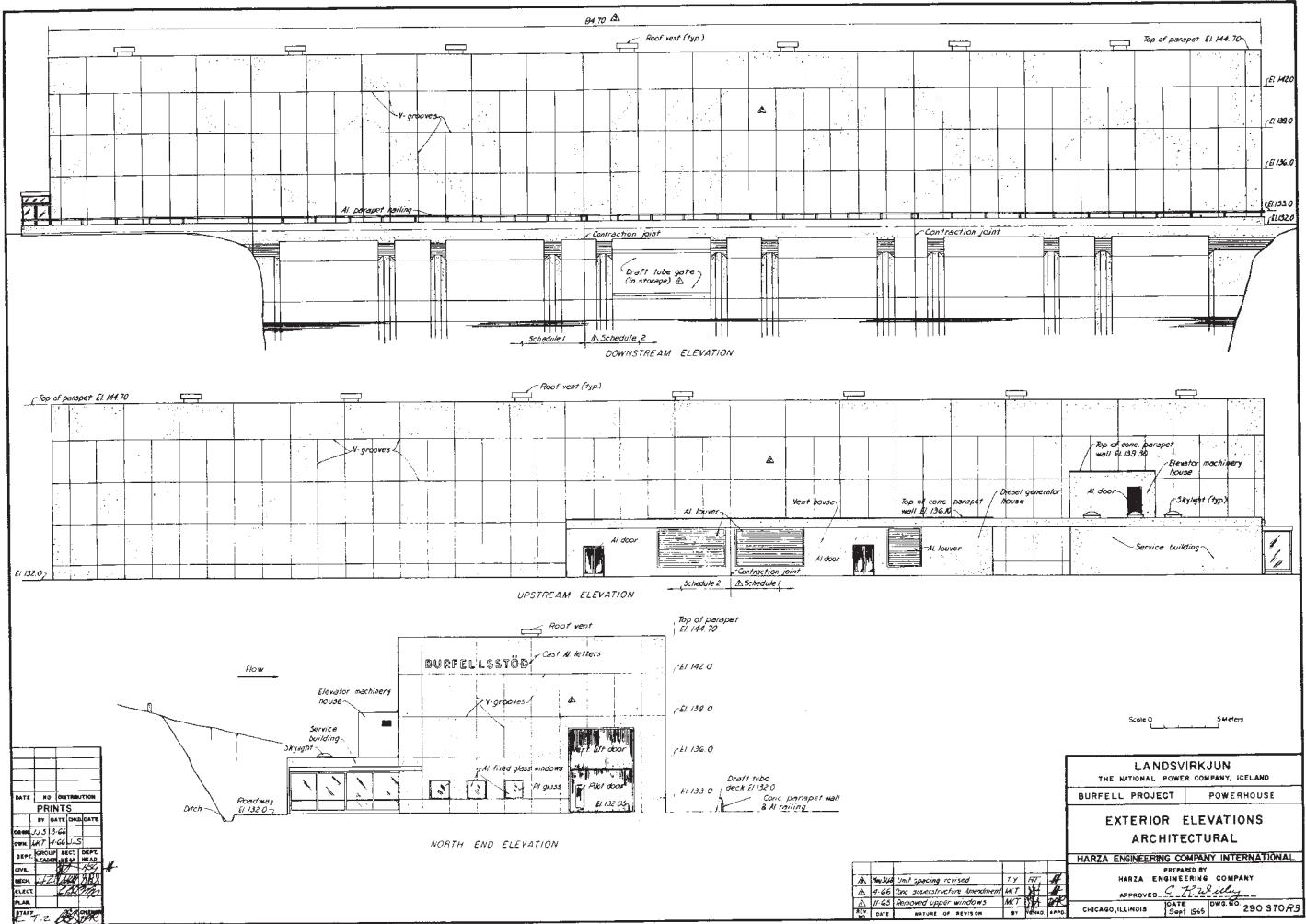
<https://www.landsvirkjun.is> > fyrirtækið > aflstöðvar > sigoldustöð

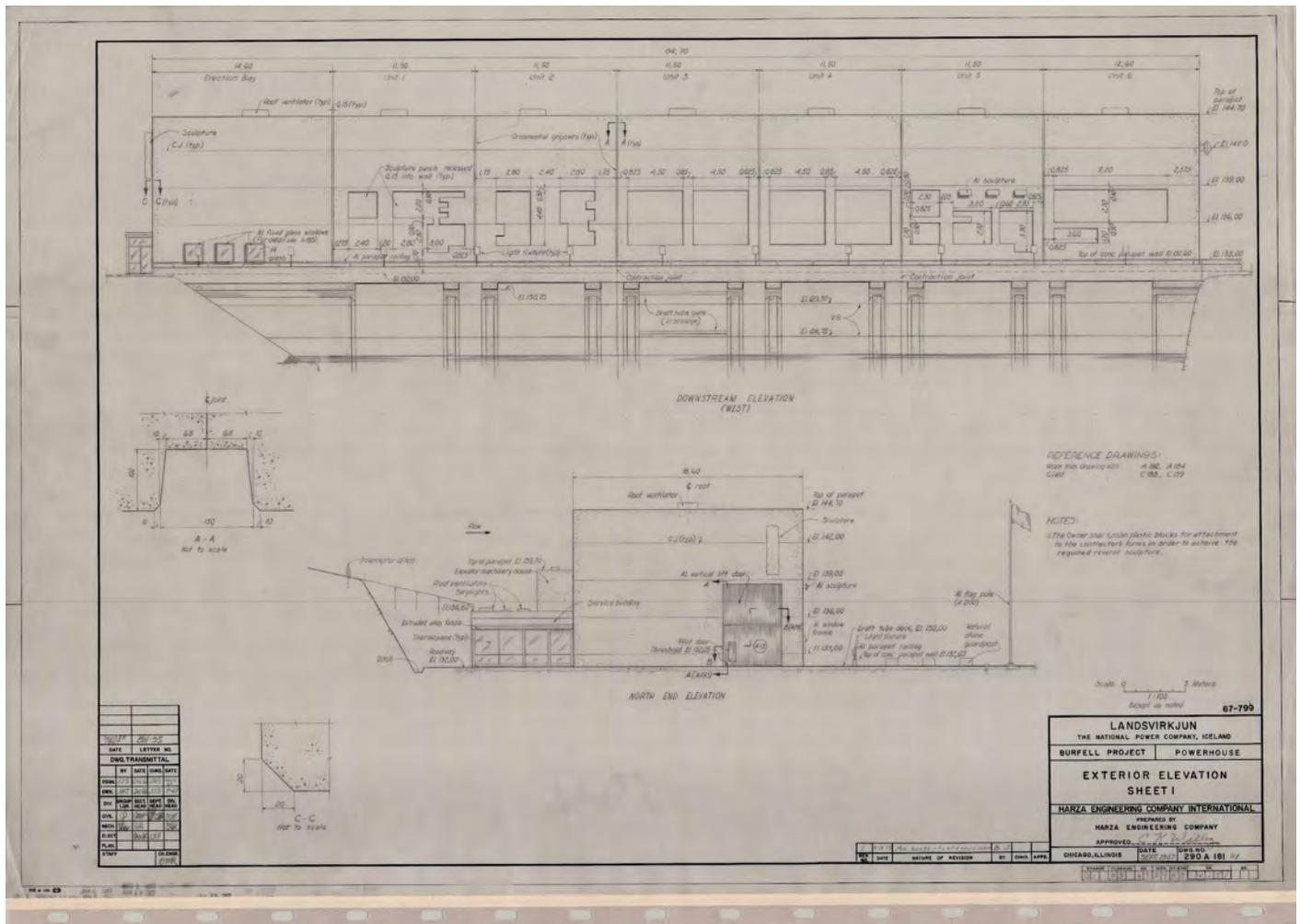
<https://www.landsvirkjun.is> > fyrirtækið > aflstöðvar > vatnsfellsstöð

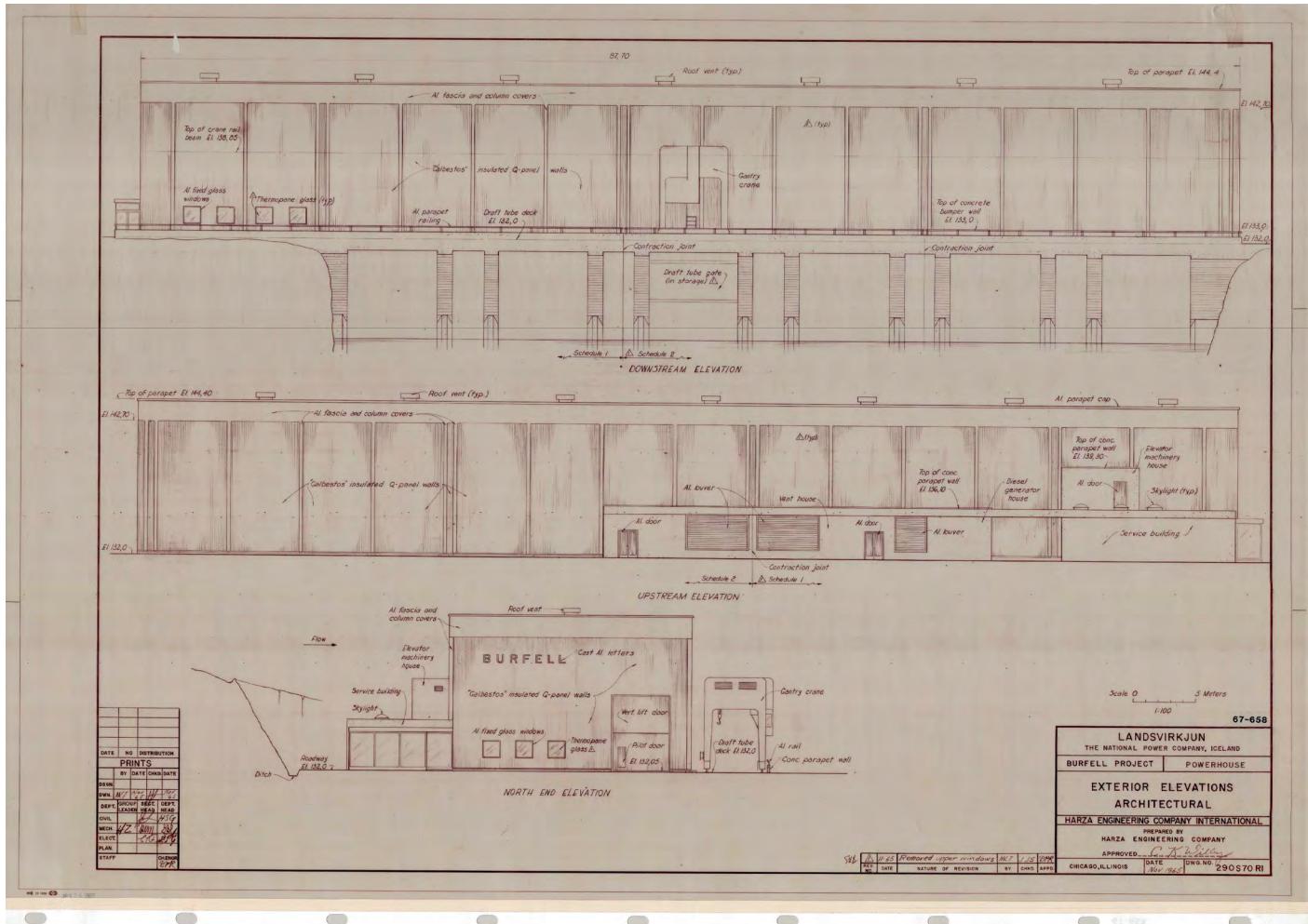
LJÓSMYNDIR

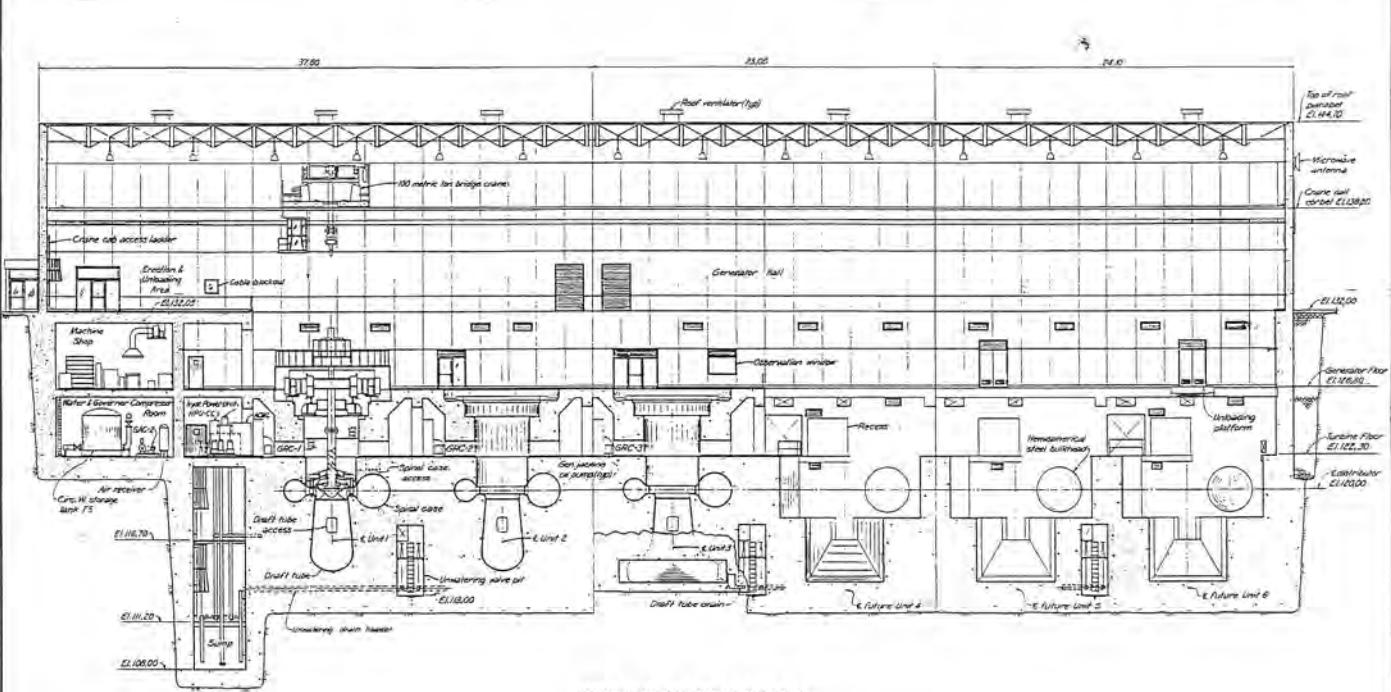
Ljósmyndir á forsíðu og innsíðum: Úrbanistan/Anna María Bogadóttir 2019, ef annars er ekki getið.

VIÐAUKI
TEIKNINGAR
BÚRFELLSSTÖÐ

LONGITUDINAL SECTION THRU E UNITS

1012	16-V-5
DATE	LETTER NO.
DWLS TRANSMITTAL	
BY DATE ENCL/DATE	
DRWLS	

Scale 0 1:600 87-773

LANDSVIRKJUN
THE NATIONAL POWER COMPANY, ICELAND
BURFELL PROJECT **POWERHOUSE**

EQUIPMENT ARRANGEMENT
LONGITUDINAL SECTION

HARZA ENGINEERING COMPANY INTERNATIONAL
PREPARED BY
HARZA ENGINEERING COMPANY
APPROVED, *C. T. Bergeson*

CHICAGO, ILLINOIS DATE DWL/RD 290 C III -

I	16-V-5	16-V-5	16-V-5	16-V-5	B-1	C-1
1012	DATE	NATURE OF REVISION	BY	INCHES	16-V-5	16-V-5

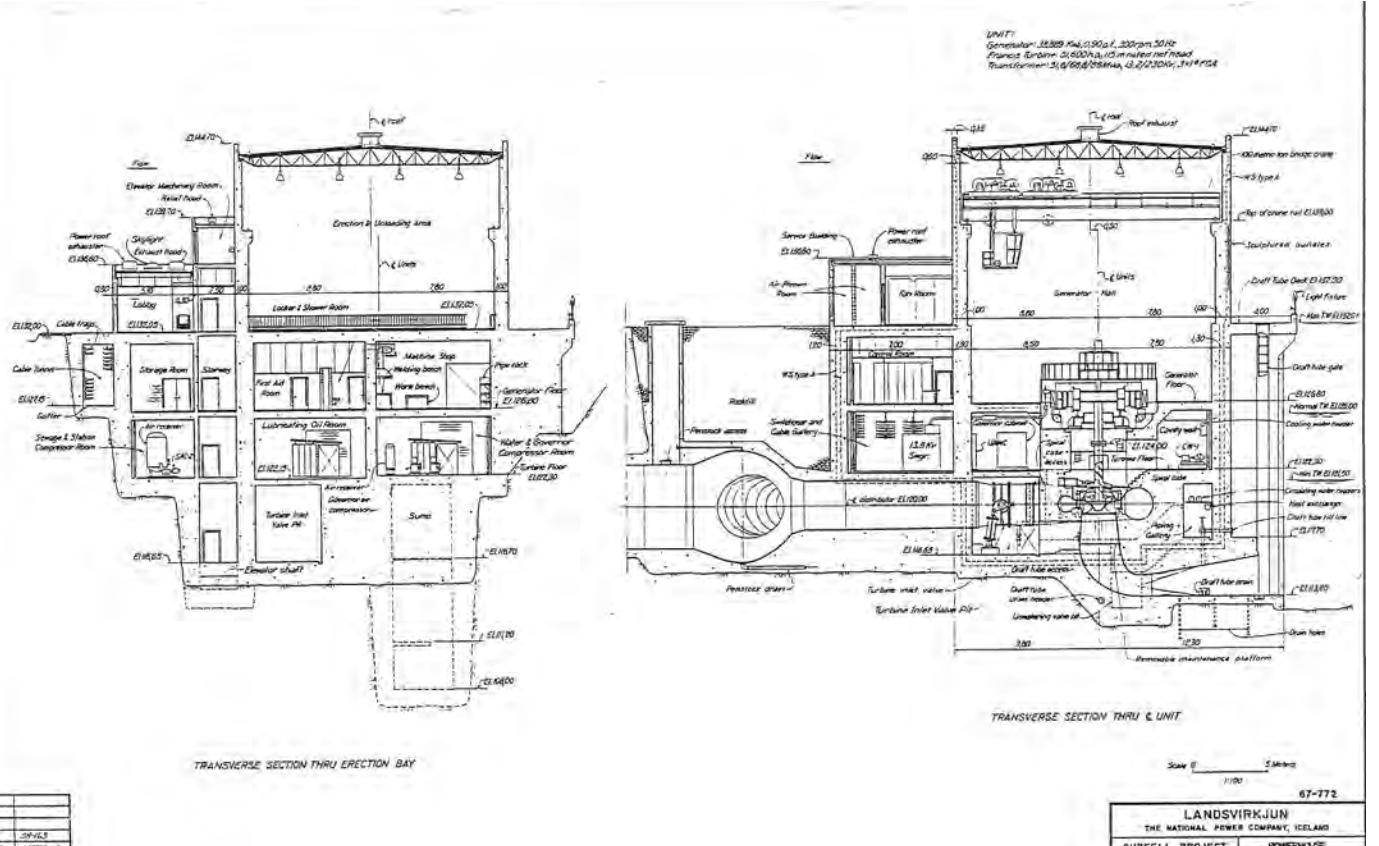
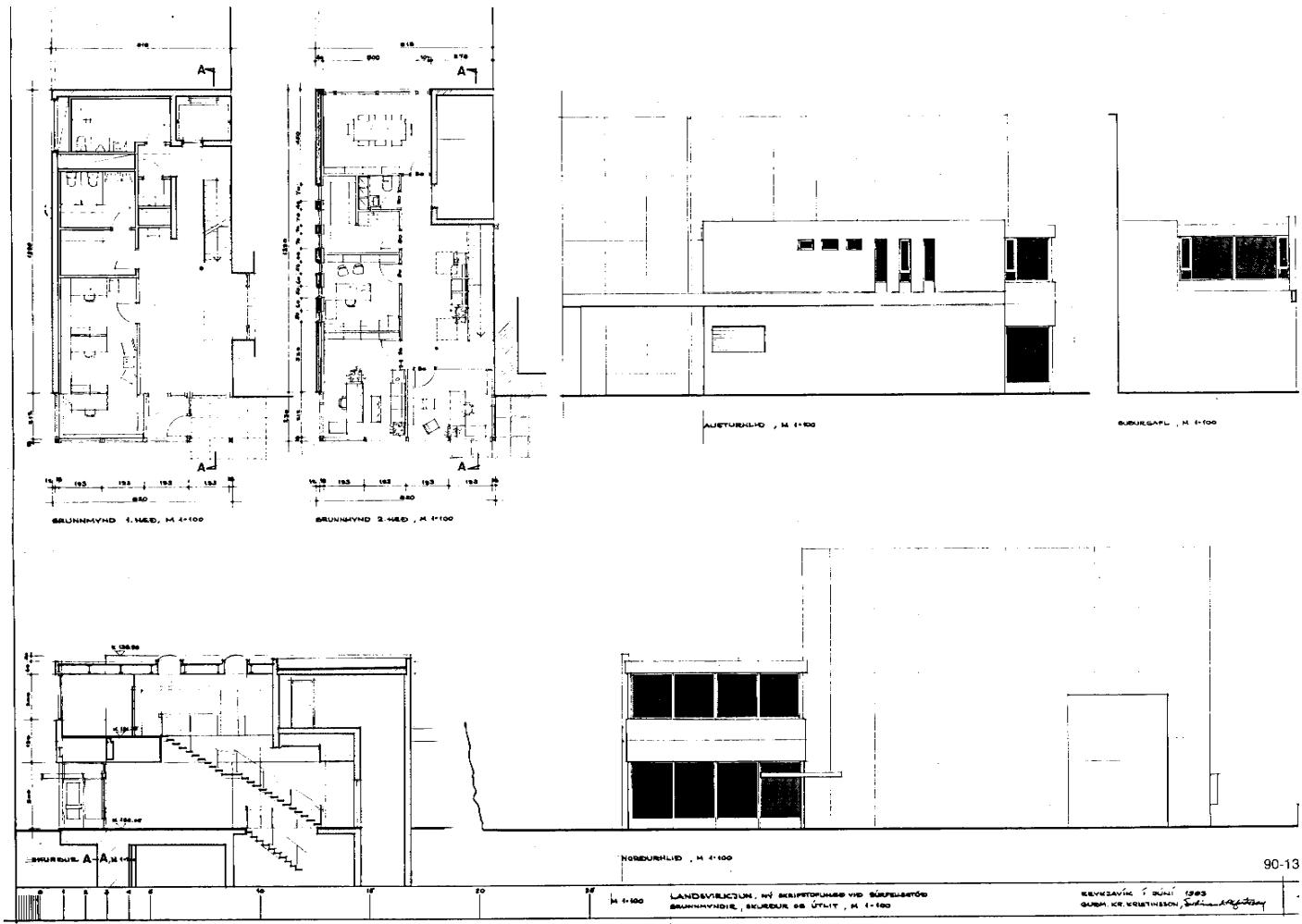
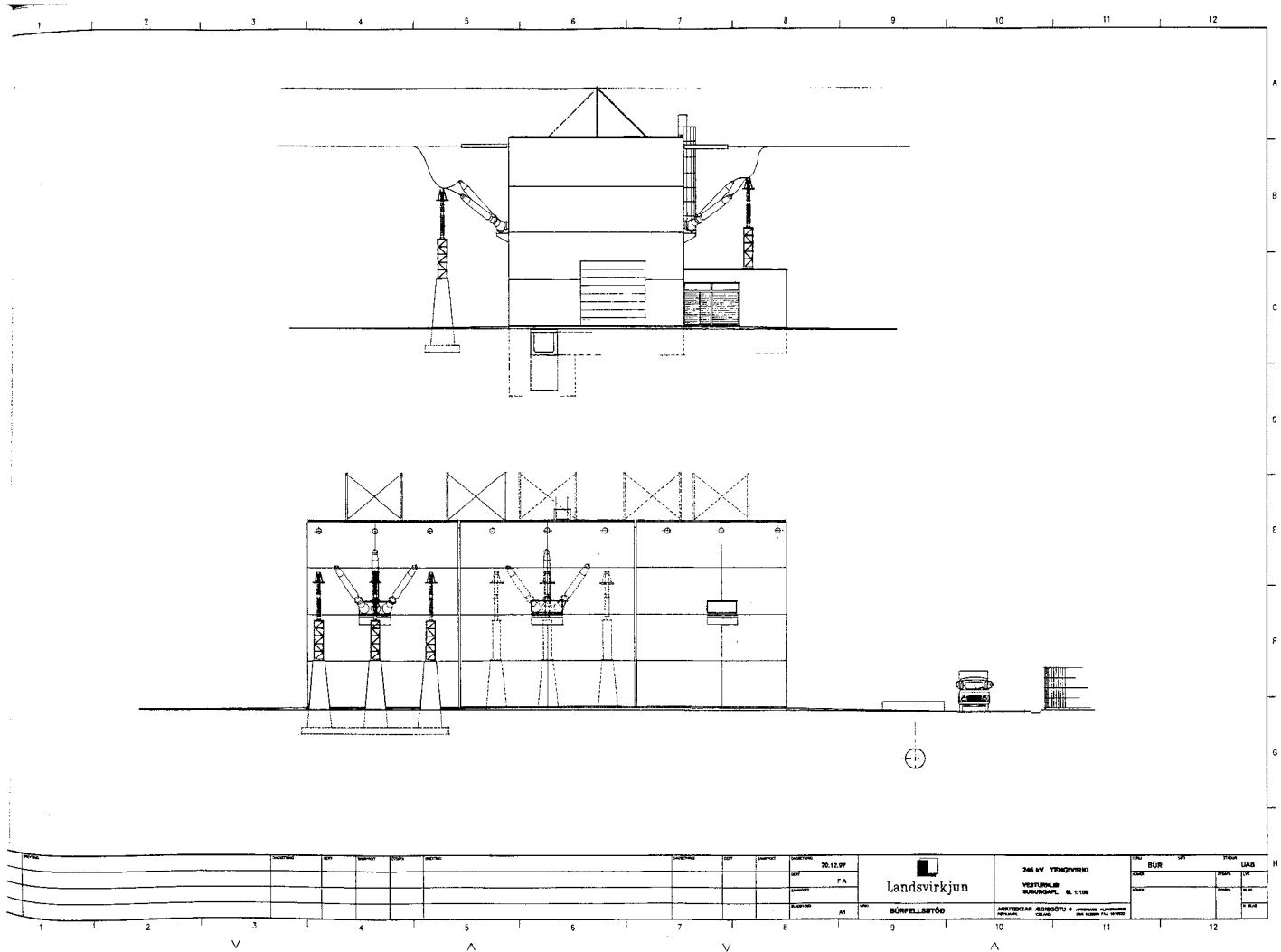

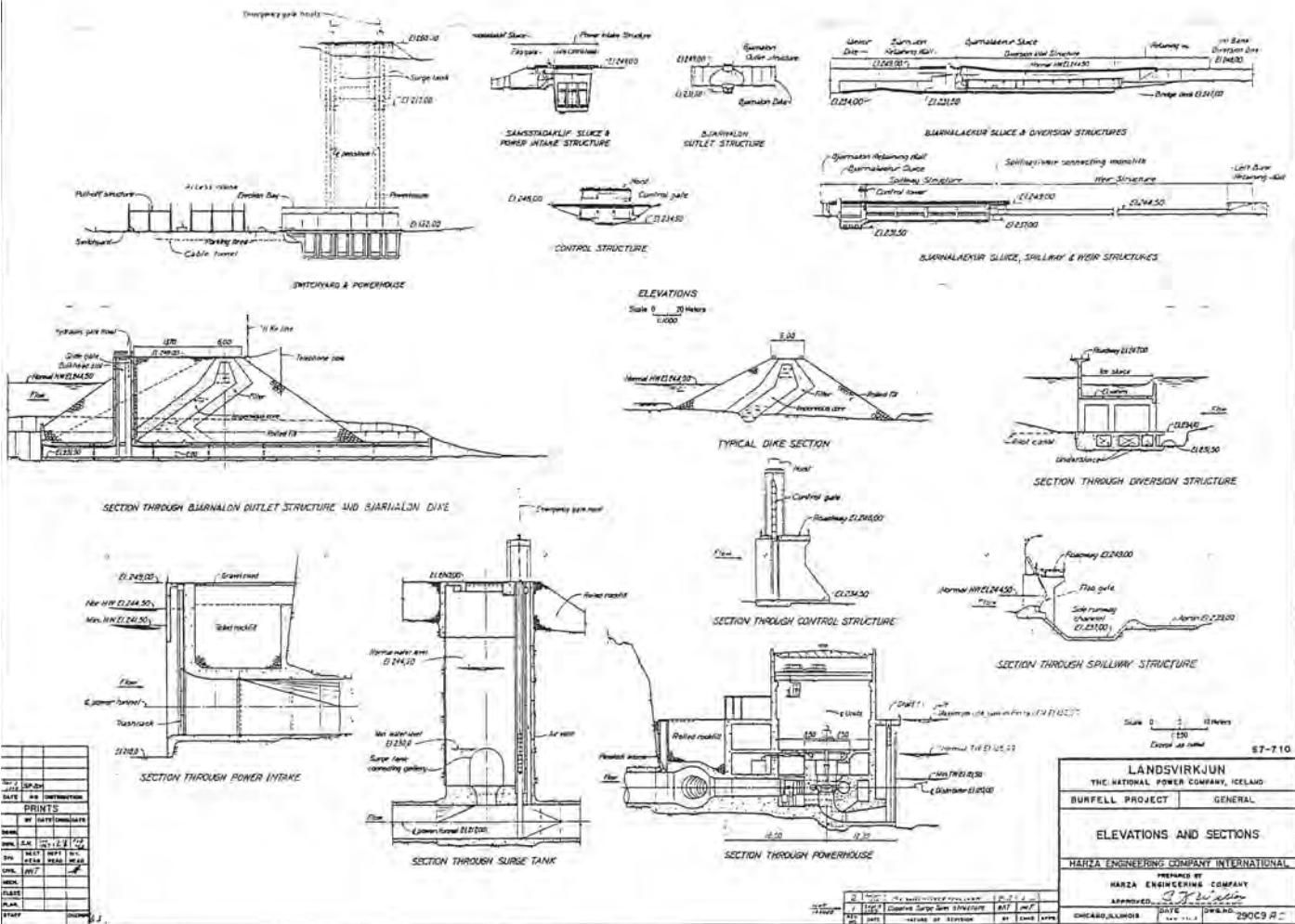
FIG. 1	SHIPS
DATE	LETTER NO.
ENG TRANSMITTAL	
BY SHIP OR BARGE	
BY AIR: TIV 4051 F/WM	
BY TELEGRAPH: PIA 3051 2000	
DAI: 2000	
HANSA: HAN 102	
DISPATCHER: DIS 777	
PLANT: PLANT 777	
TOTAL:	777

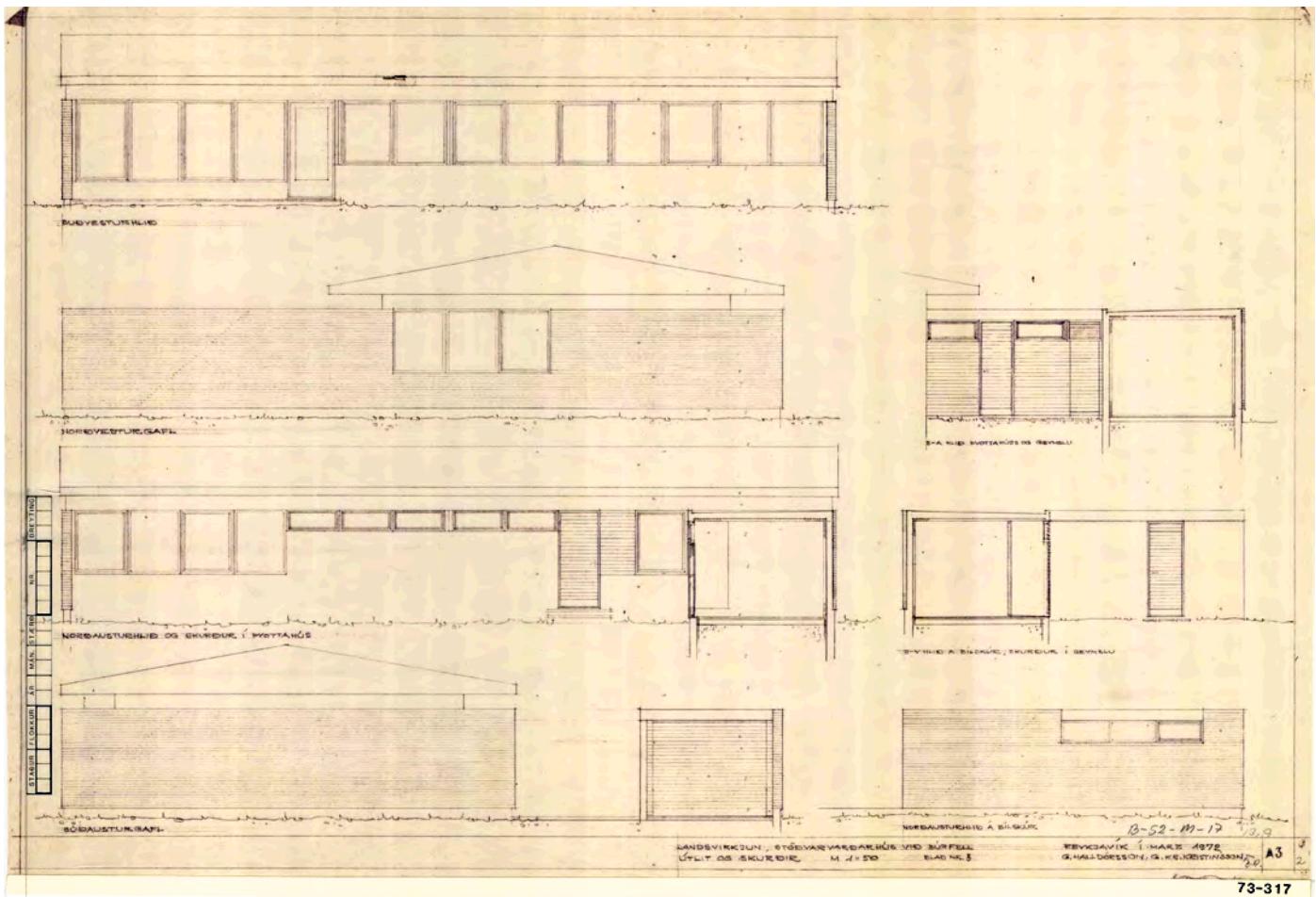
Scan # 6 Scale 1:100 67-772

LANDSVIRKJUN	
THE NATIONAL POWER COMPANY, ICELAND	
BURFELL PROJECT	POWERHOUSE
EQUIPMENT ARRANGEMENT	
TRANSVERSE SECTIONS	
HANZA ENGINEERING COMPANY INTERNATIONAL	
PREPARED BY	
HANZA ENGINEERING COMPANY	
APPROVED: <i>J. J. Weller</i>	
CHESSINGTON, LONDON, ENGLAND	DATE: APRIL 1969 DRAWING NO. 290 C 103 a

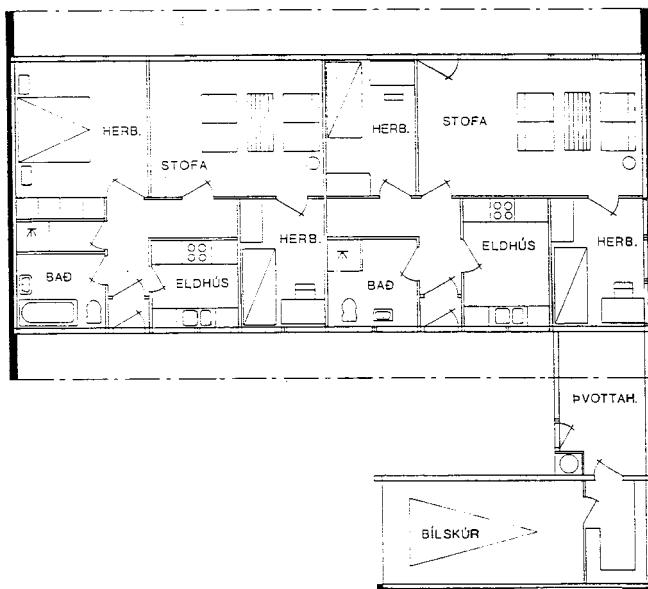

Landsvirkjun - 420269-1299
 Íamssæðir 1-5 - Þorffelli 8709-0010
 Grunip vor jahreppi 8709

2

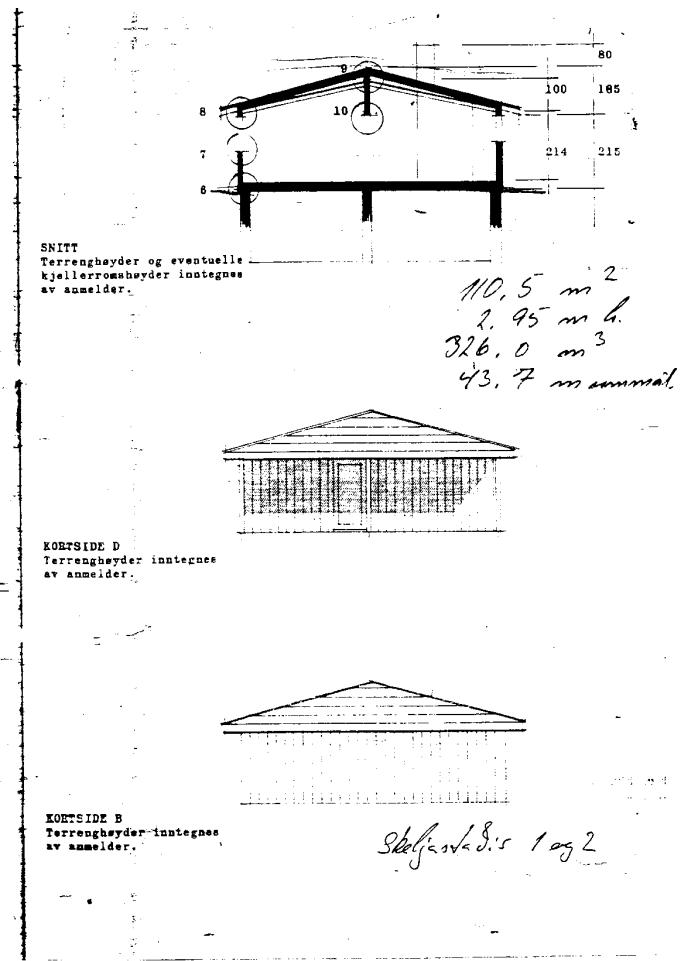
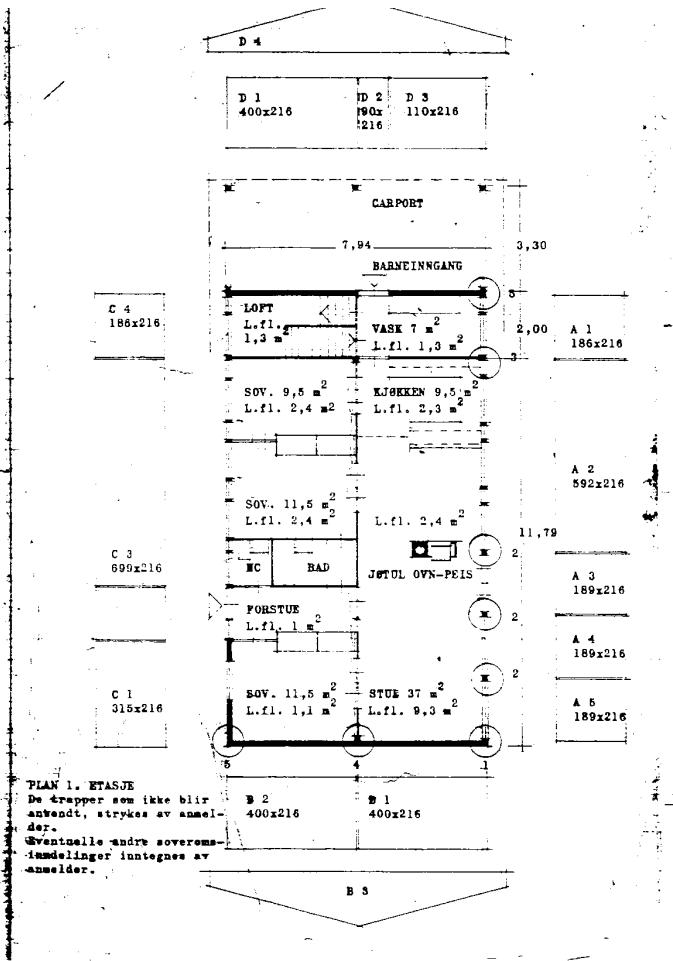

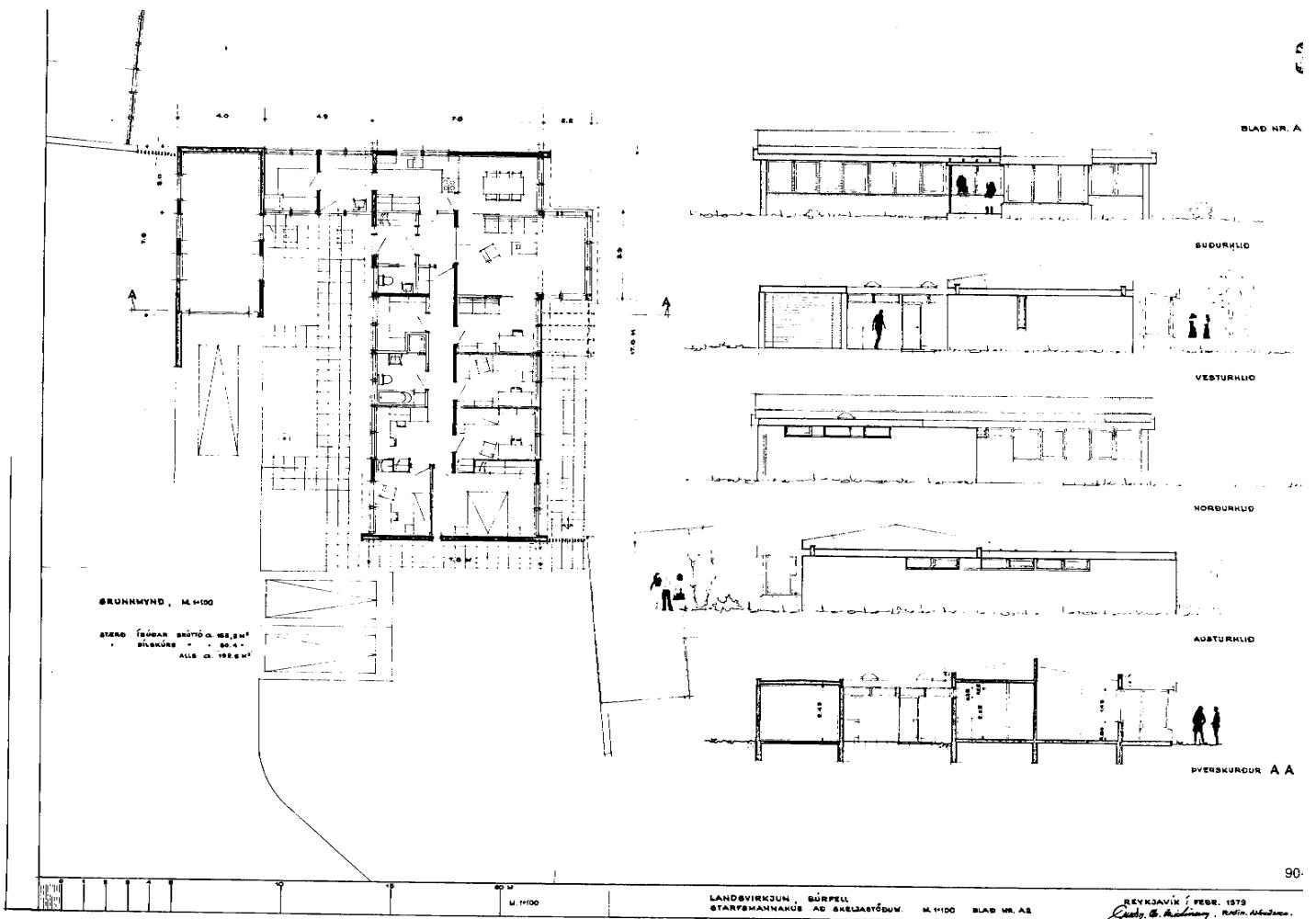
íbúi
 155,0 m²
 3,15 m h.
 488,0 m³
 57,25 m ummáli

bílsíður
 26,4 m²
 2,25 m h.
 59,4 m³
 22,6 m ummáli

Samstæðir 1-5
 LANDSVIRKJUN
 THE NATIONAL POWER COMPANY, ICELAND

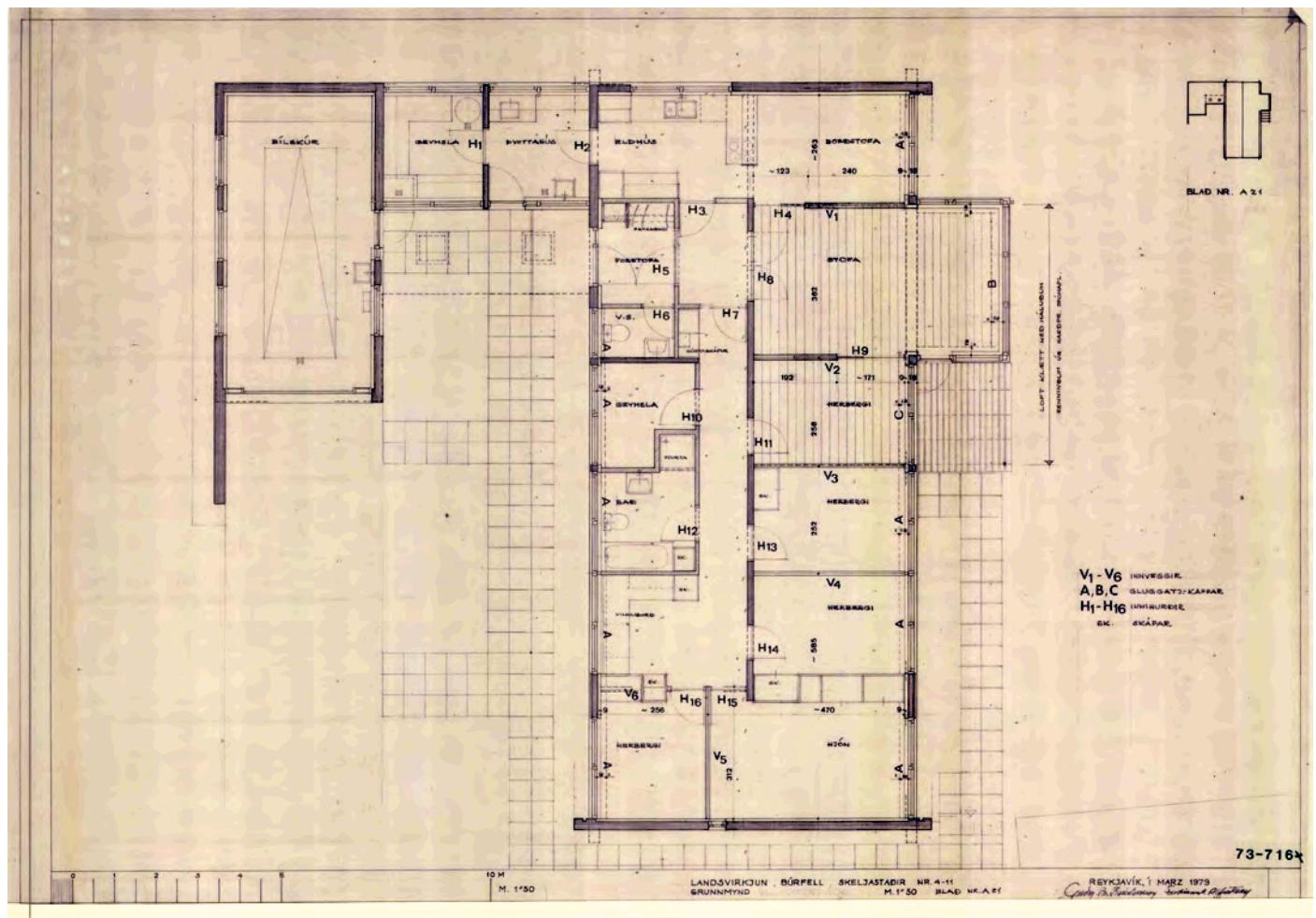
T.	M.		
H	Y	S	INH

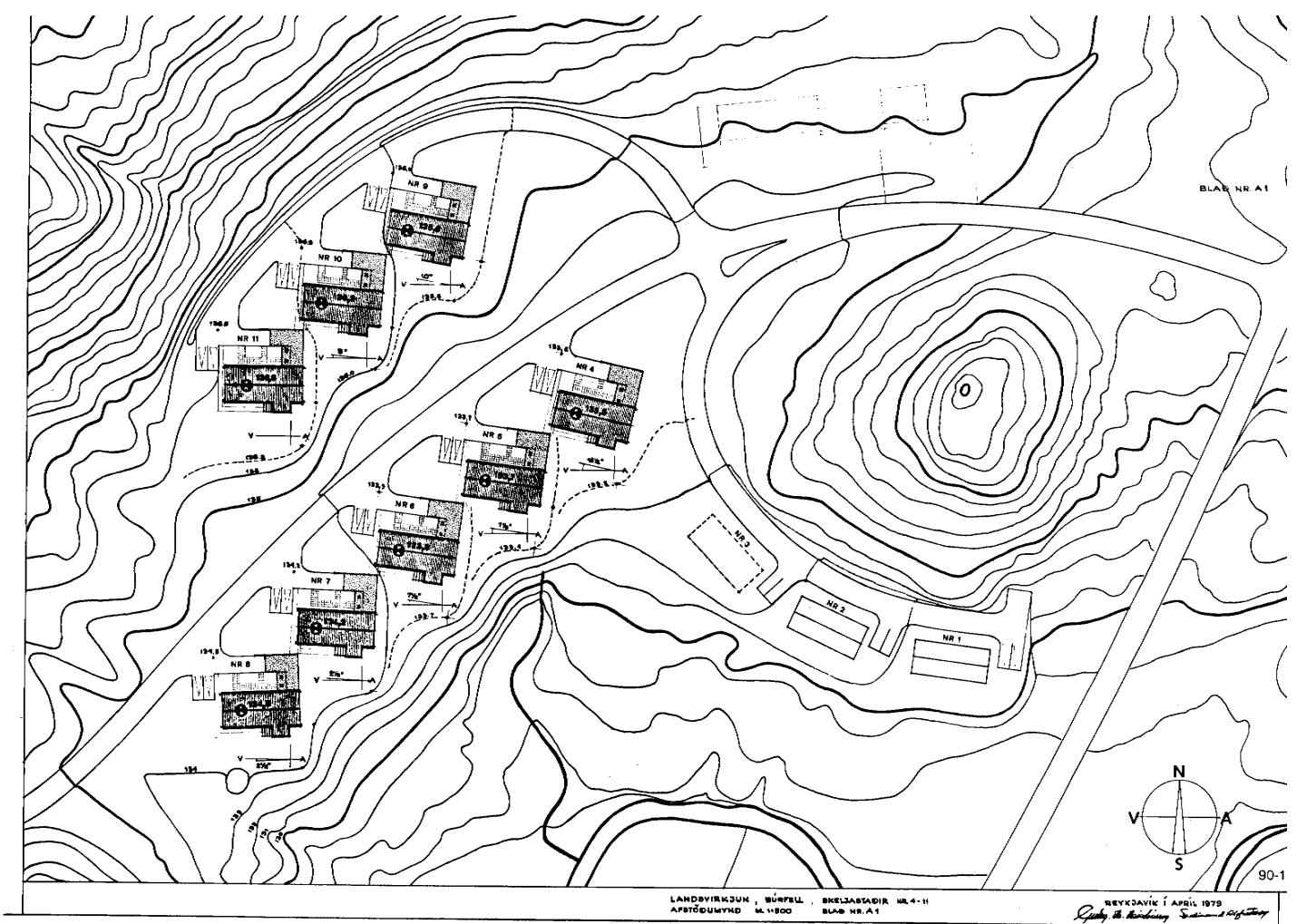

LANDSVIRKJUN, BURPELL
STARYSMANNAHUS AD SKELASTÓÐUM. 1:1100 BLAD NR. A

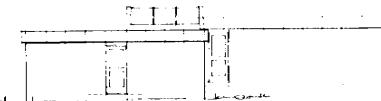
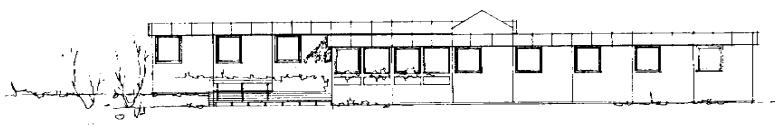
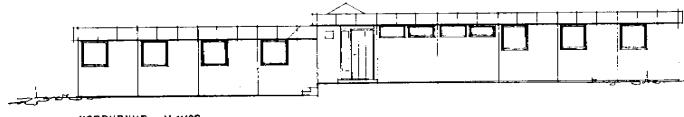
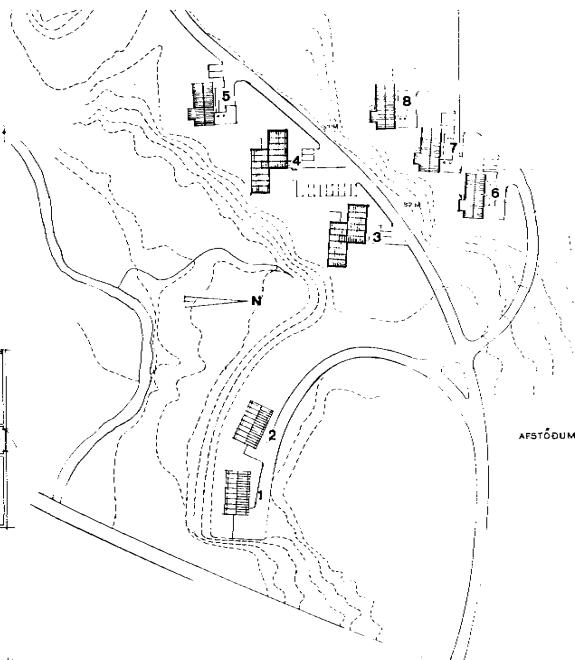
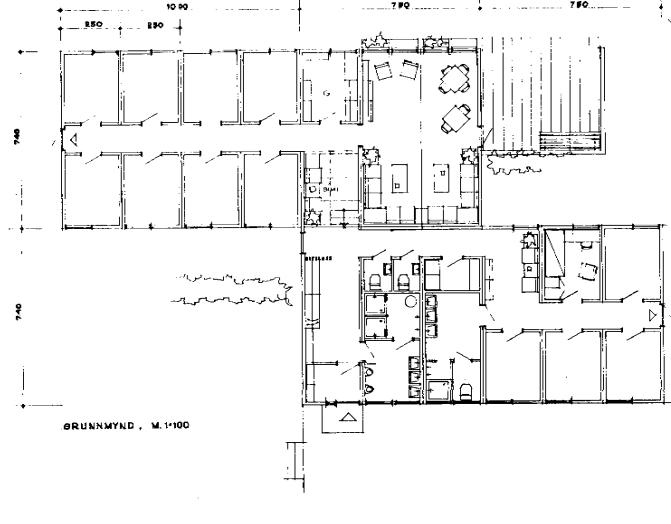
REYKJAVÍK 1 FEBR. 1979
Gudr. Ó. Þórssen, Rector Academ.

LANDSVERKJUNN, BURFELL, SKJOLDSTADIR NR. 4-11
AFSTÖÐUMYND 1:1000 BLAD NR. A1

REYKJAVÍK Í APRÍL 1979
Gunnar Ólafsson, Síðan og einfaldan

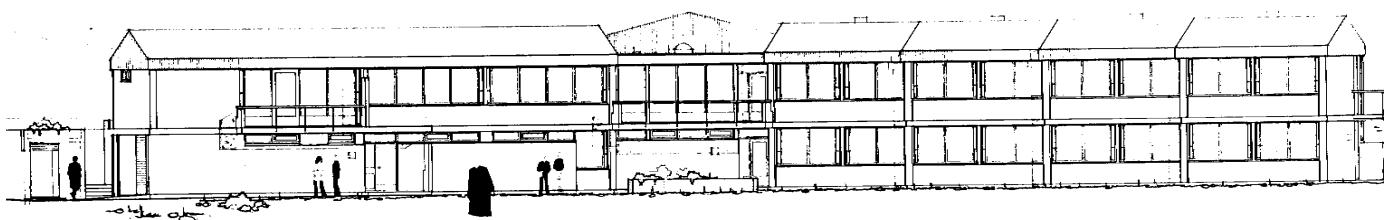
LANDBVRKJUN, BURFELL
BRUNNMYND OG ÚTÚT M:1:100

ÍBÚDARHÚS ÓR MOELVÉ-EIMINGUM
AFSTÖÐUMYND M:1:1000

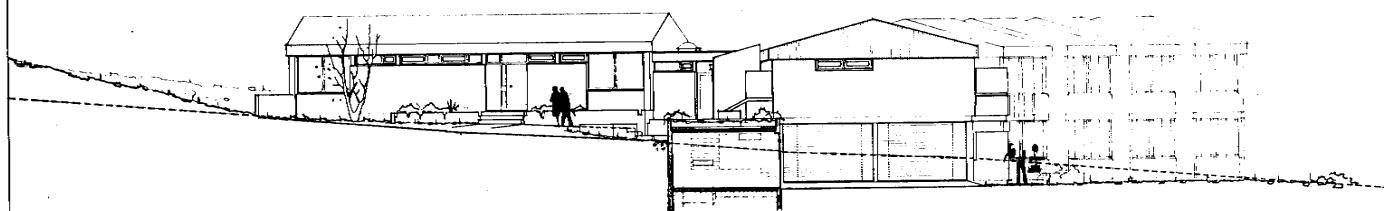
REYKJAVÍK Í MAI 1986

Göði Þ. Þorláksson, Þorsteinn Á. Þorláksson

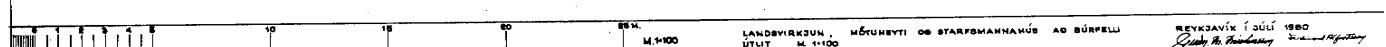
BLAD NR. 3

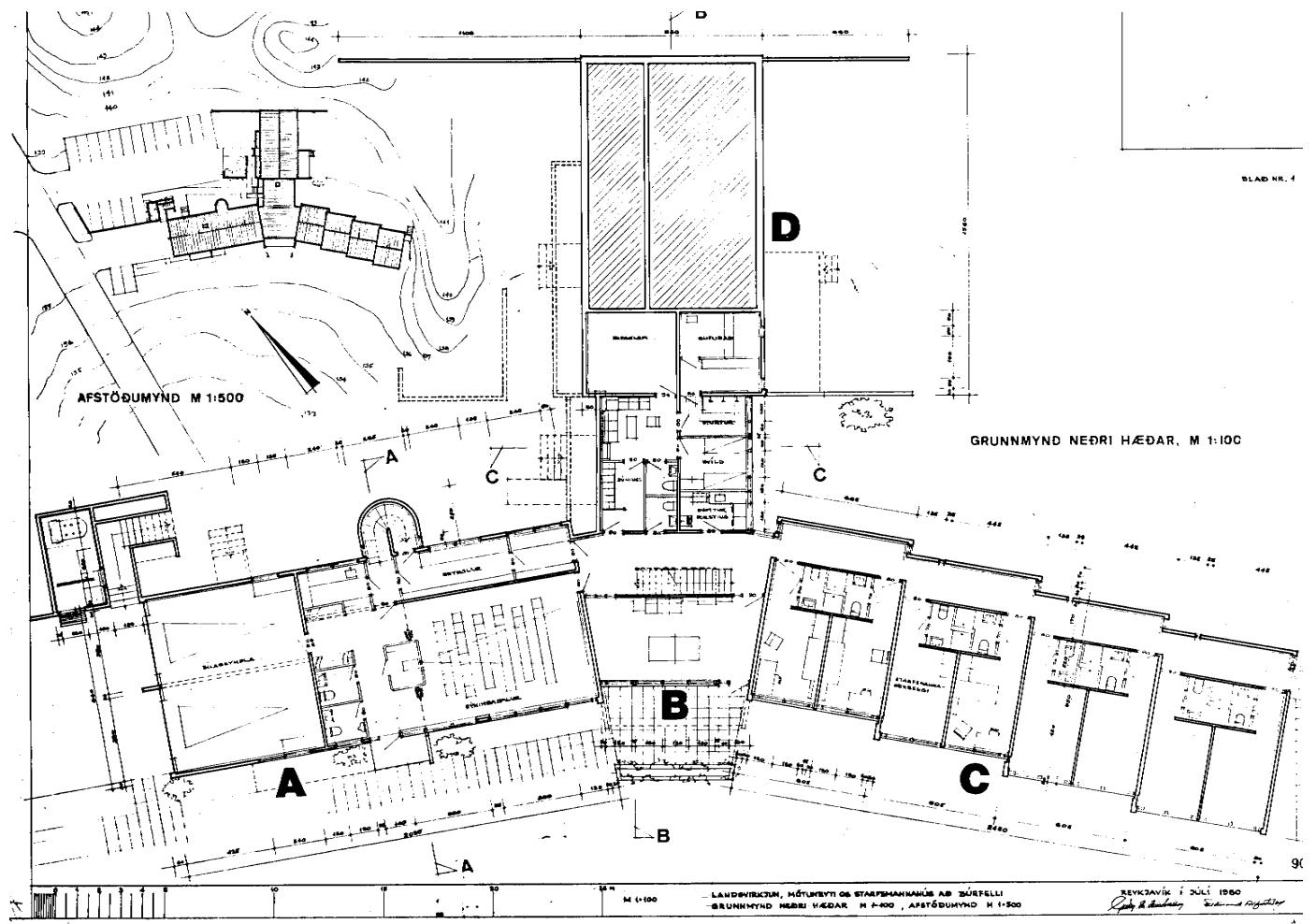

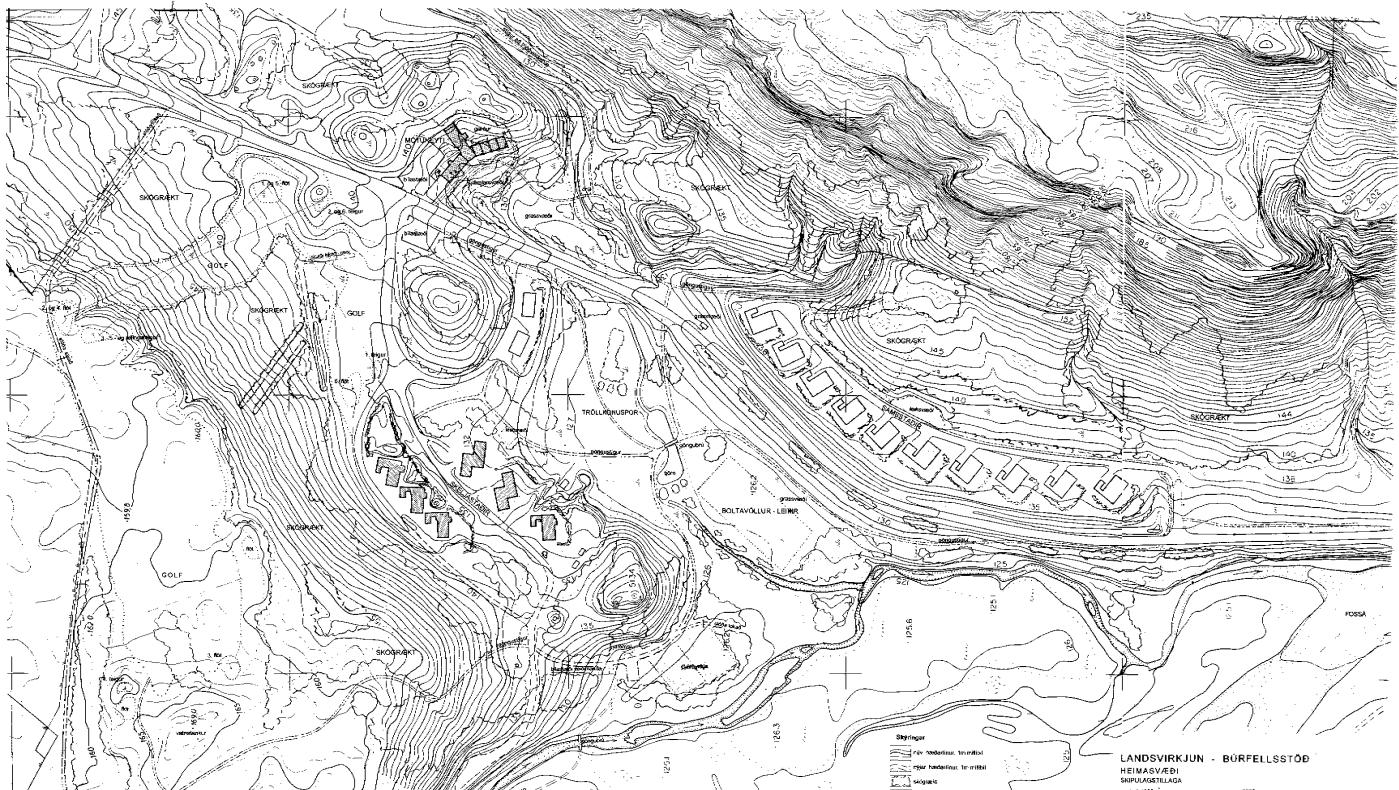
SUÐVESTURHLÍD M. 1:100

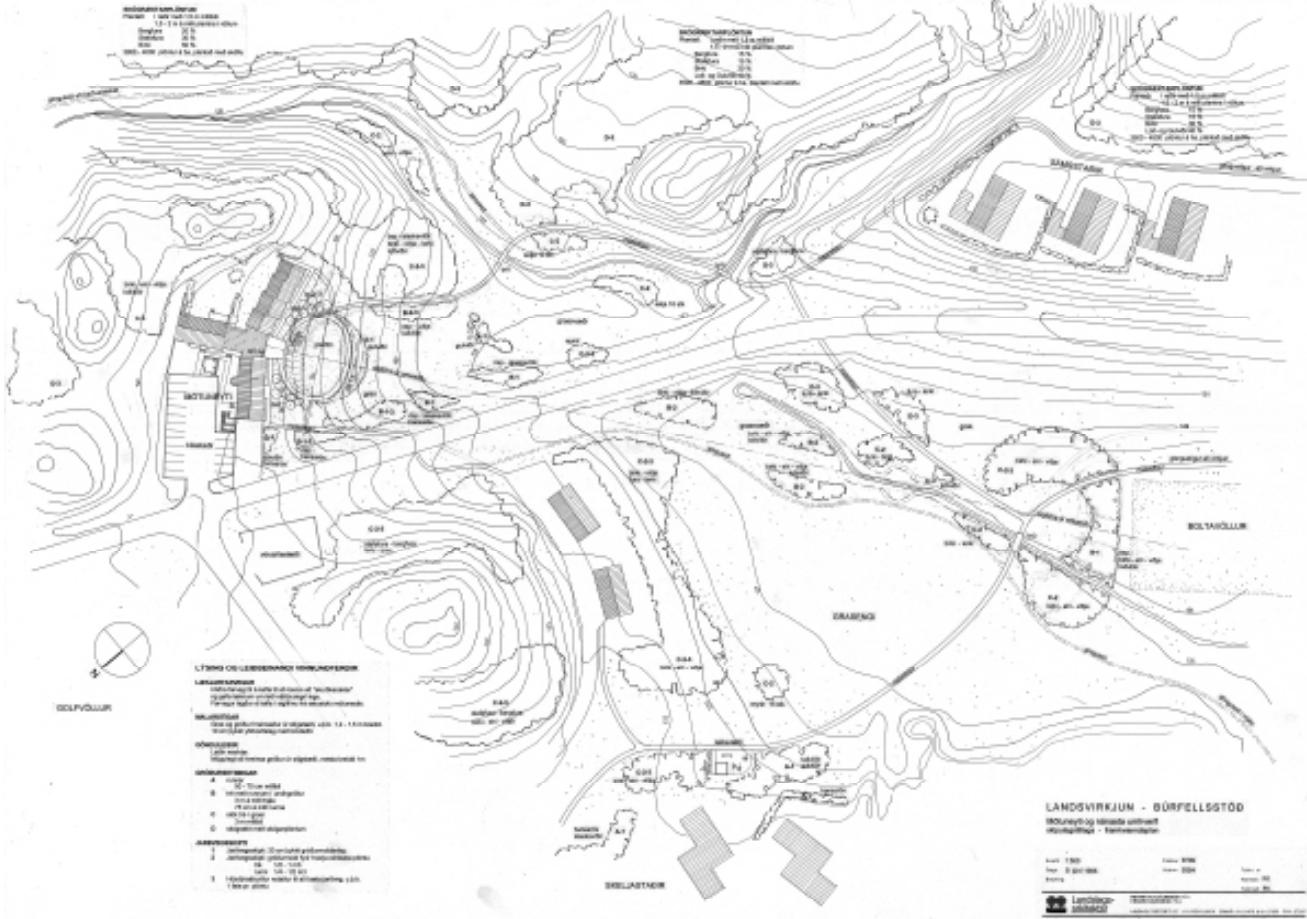

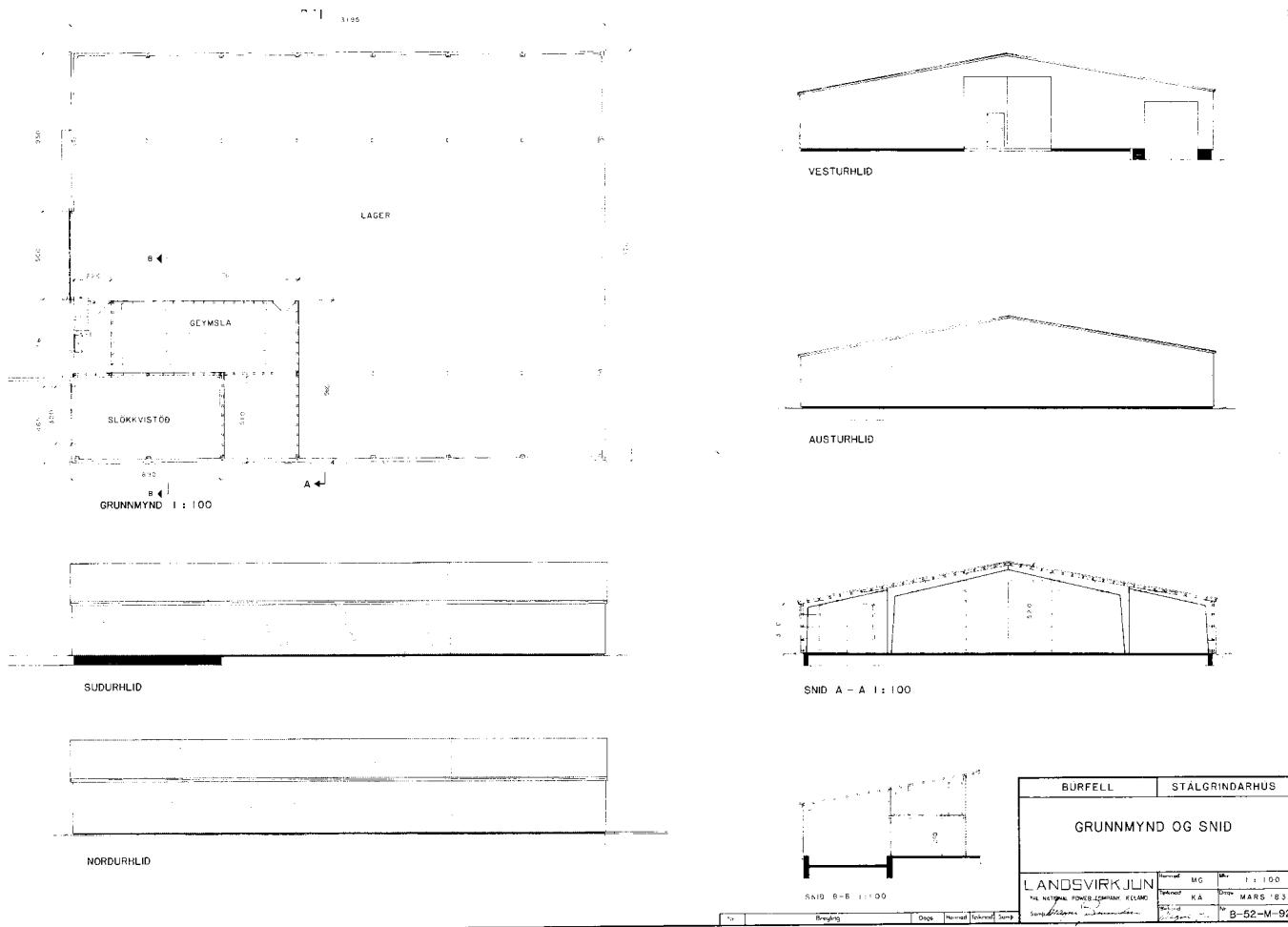
NORÐVESTURHLÍD M. 1:100

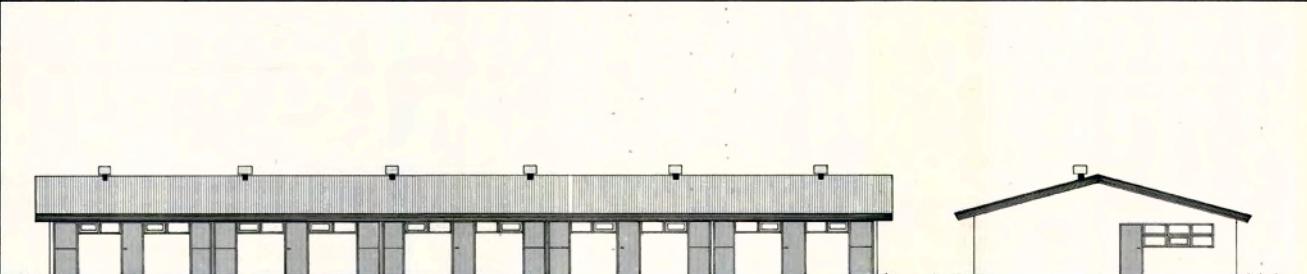

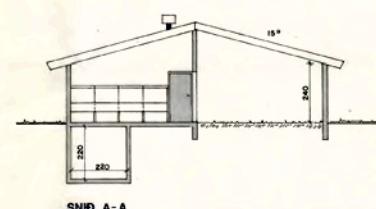
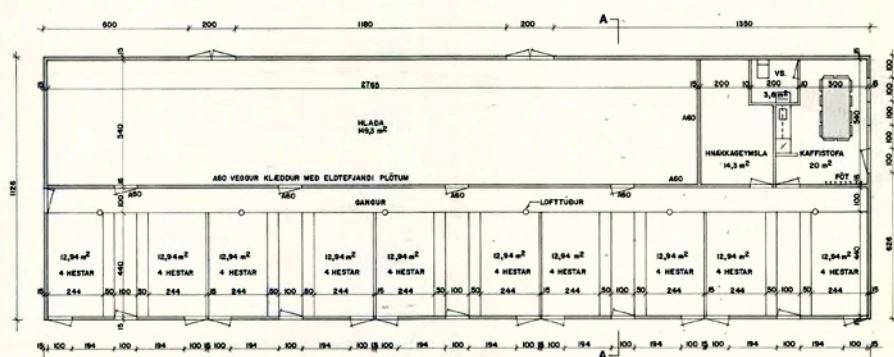

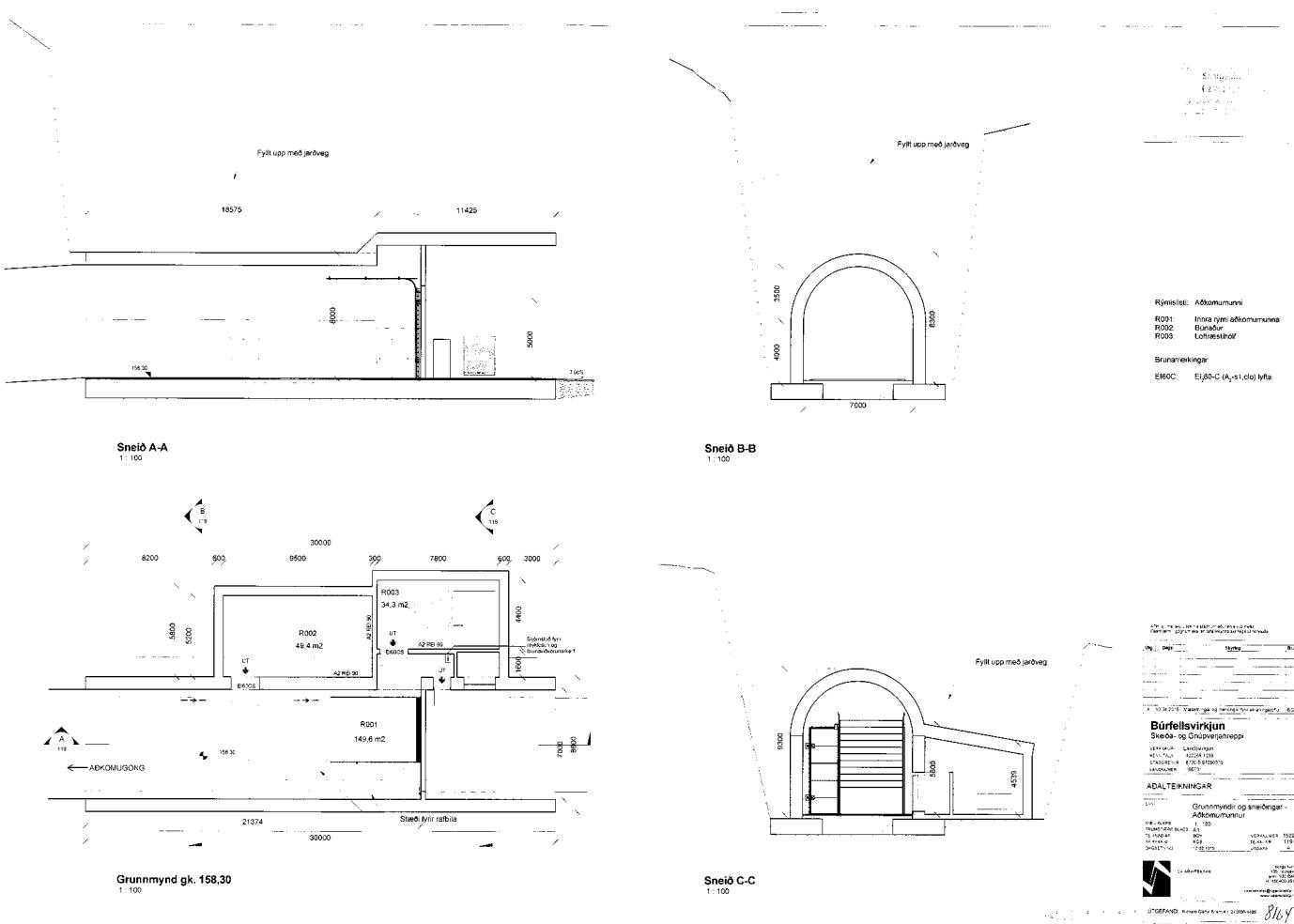
FRAMHLID

GAFL

BÜRFELL	HESTHÚS
GRUNNMYND, FRAMHLID, GAFL OG SNID	
LANDSVIRKJUN	Mannd. LL Min. 1:100
THE NATIONAL POWER COMPANY, ICELAND	Teknori. HBe Dags. OKT. 1989
Sens... Agnar Ólafsson	Sigr. E.P. Nr. 89-298

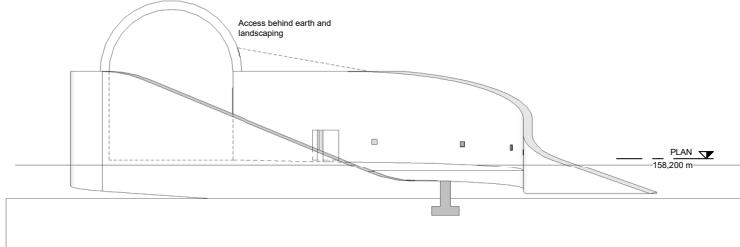
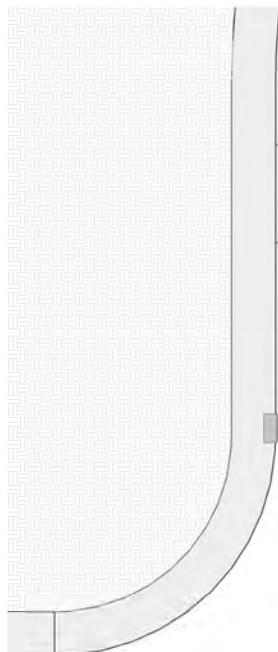
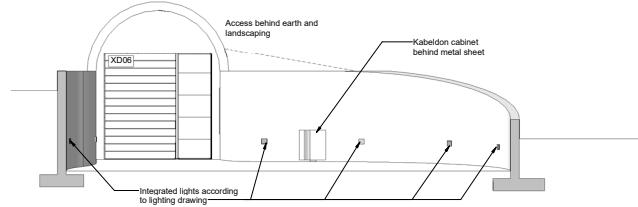
VIÐAUKI
TEIKNINGAR
BÚRFELLSSTÖÐ II

NOTES

This drawing is to be read in conjunctions with all other relevant drawings and specifications.

All measurements to be checked on site.
See notes on drawing
BUR-B-UMZ-20-201

6 Kabeldon cabinet

14-305 1 : 20

DESIGN COORDINATOR

Lundbyfjällen

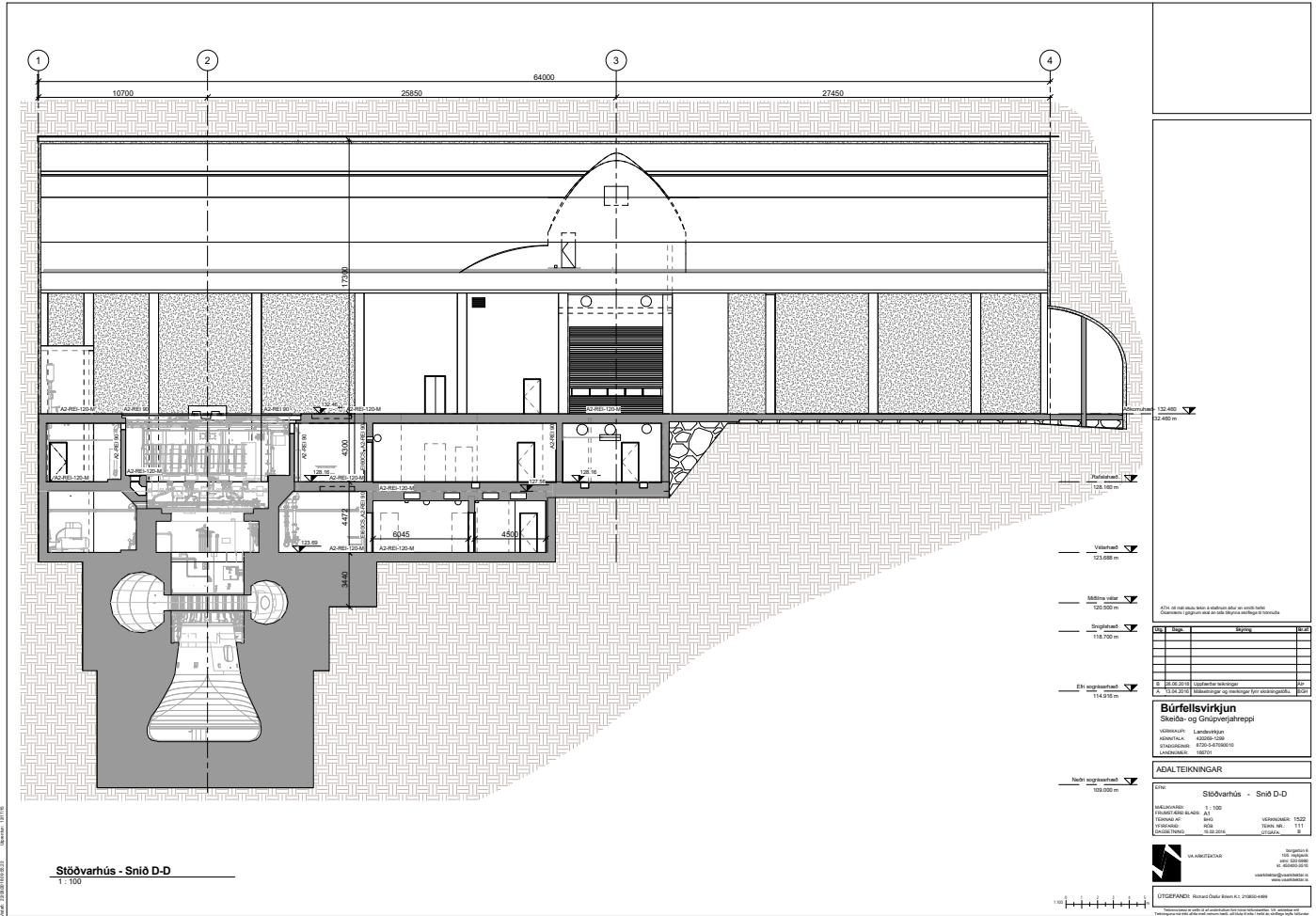
APPROVED

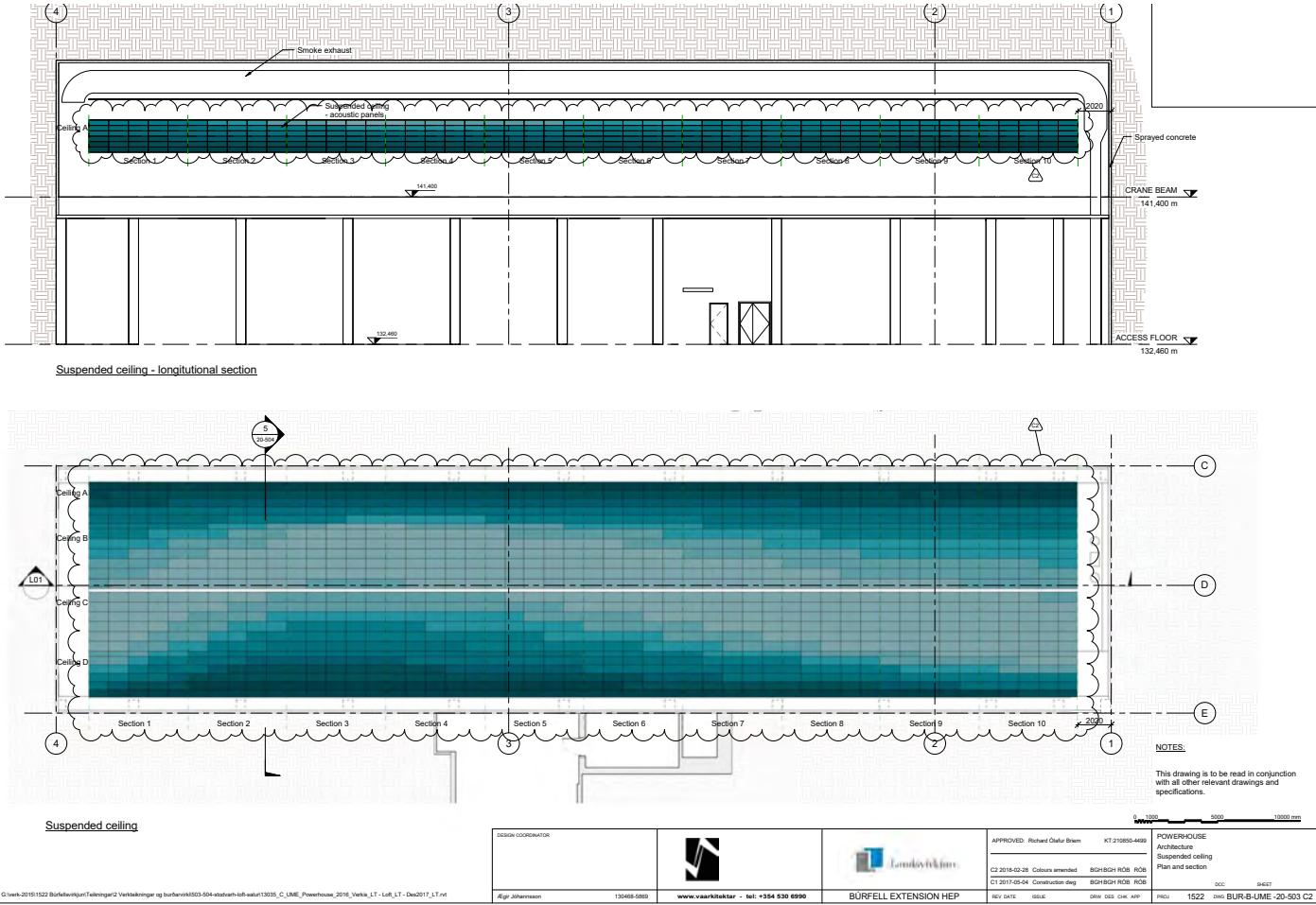
Richard Olofsson

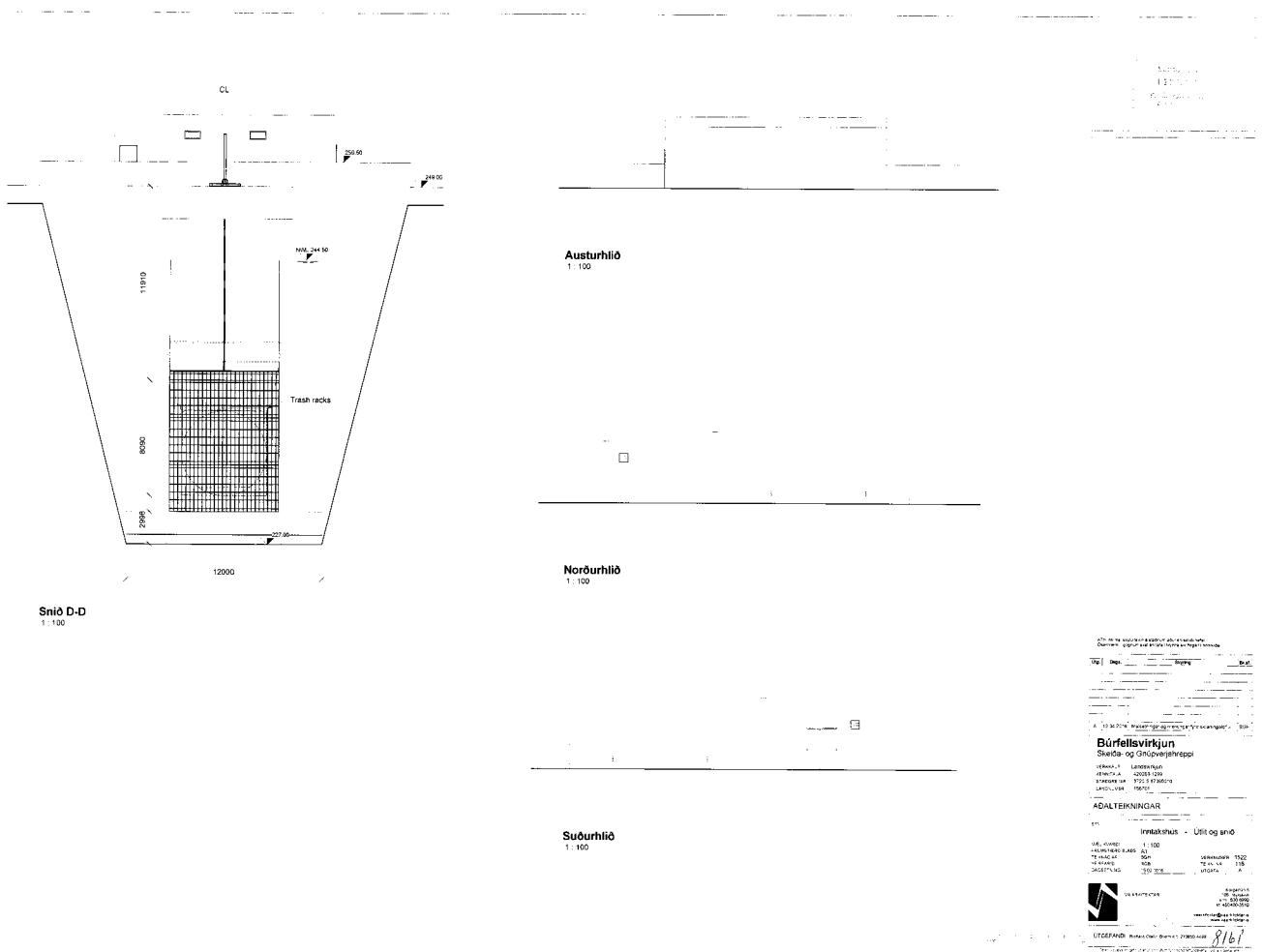
KT 200850-4469

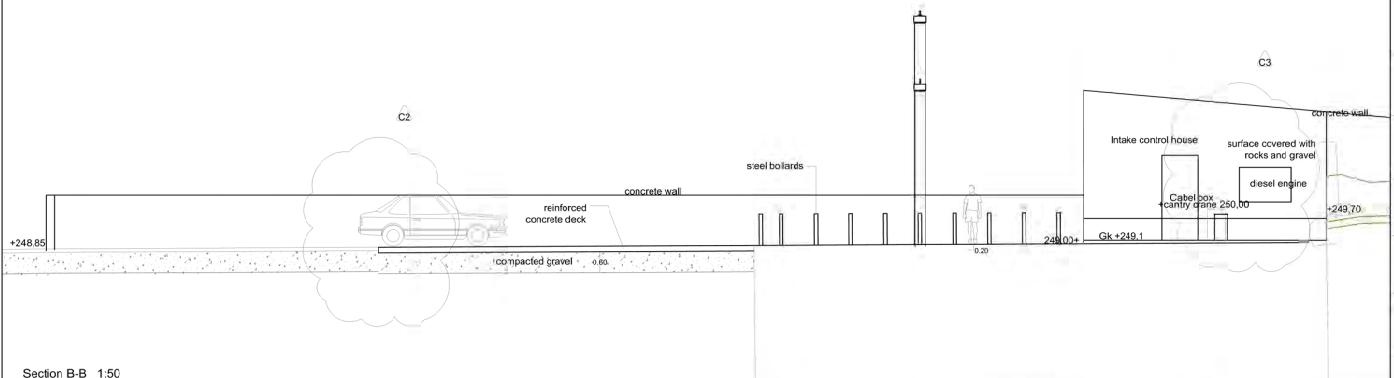
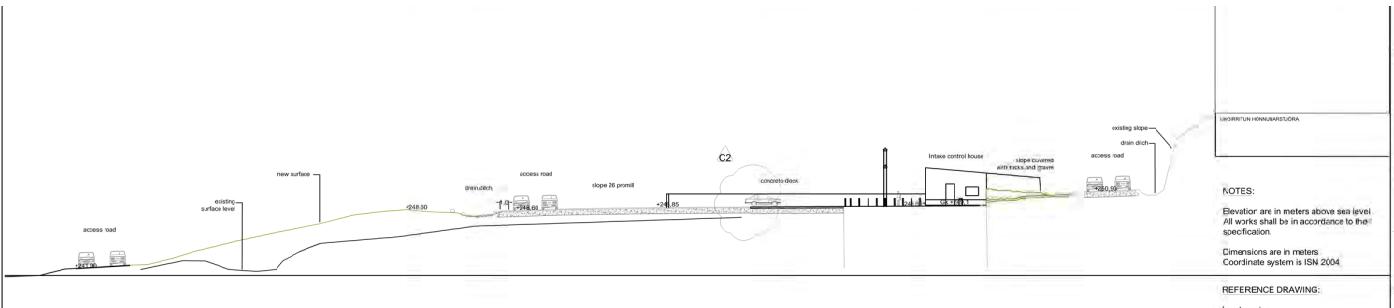
ACCESS TUNNEL PORTAL
Architecture
Access tunnel
Sections

5000 10000 5000 10000 mm

DESIGN COORDINATOR

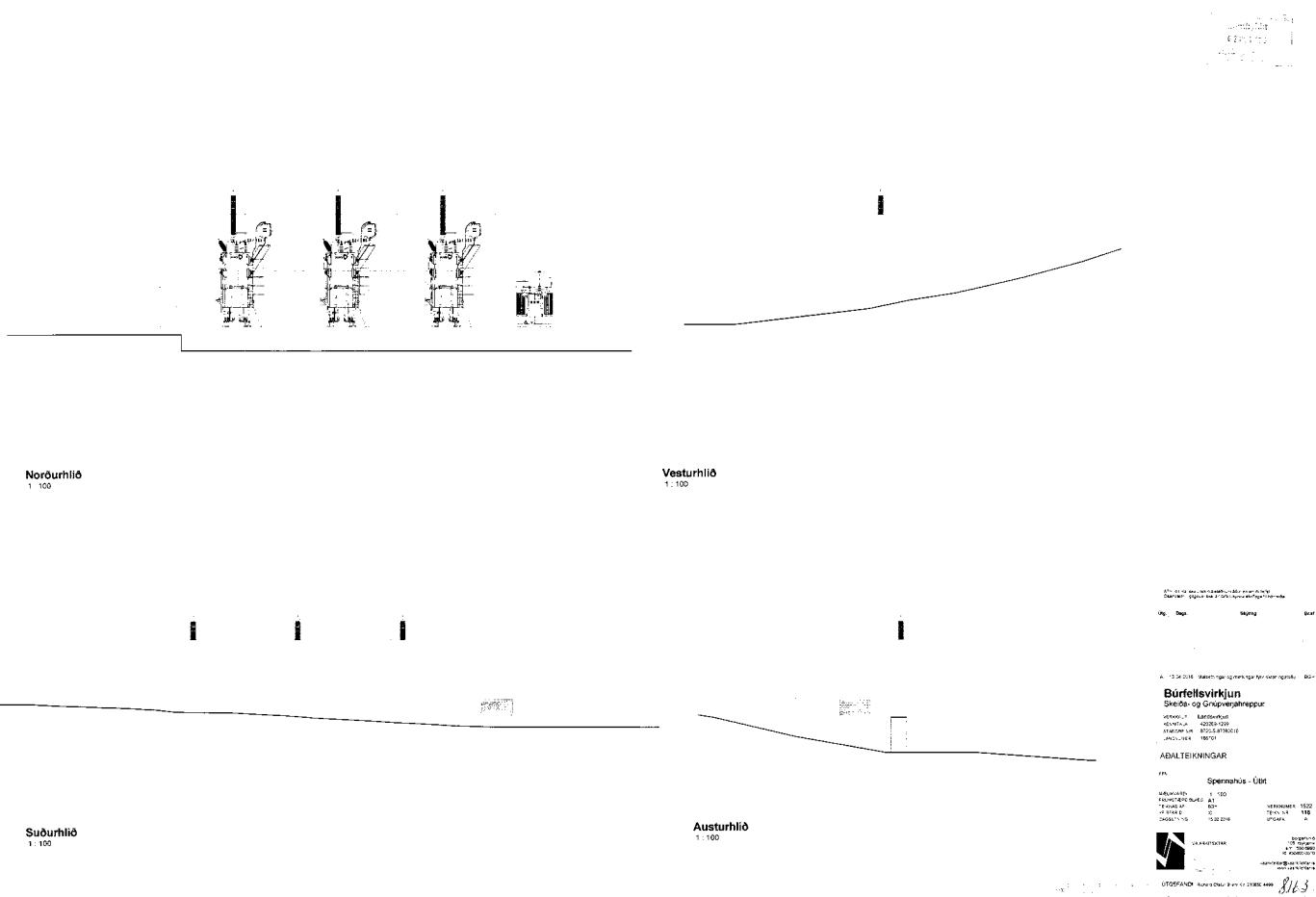
www.landark.is - tel +354 567 5434

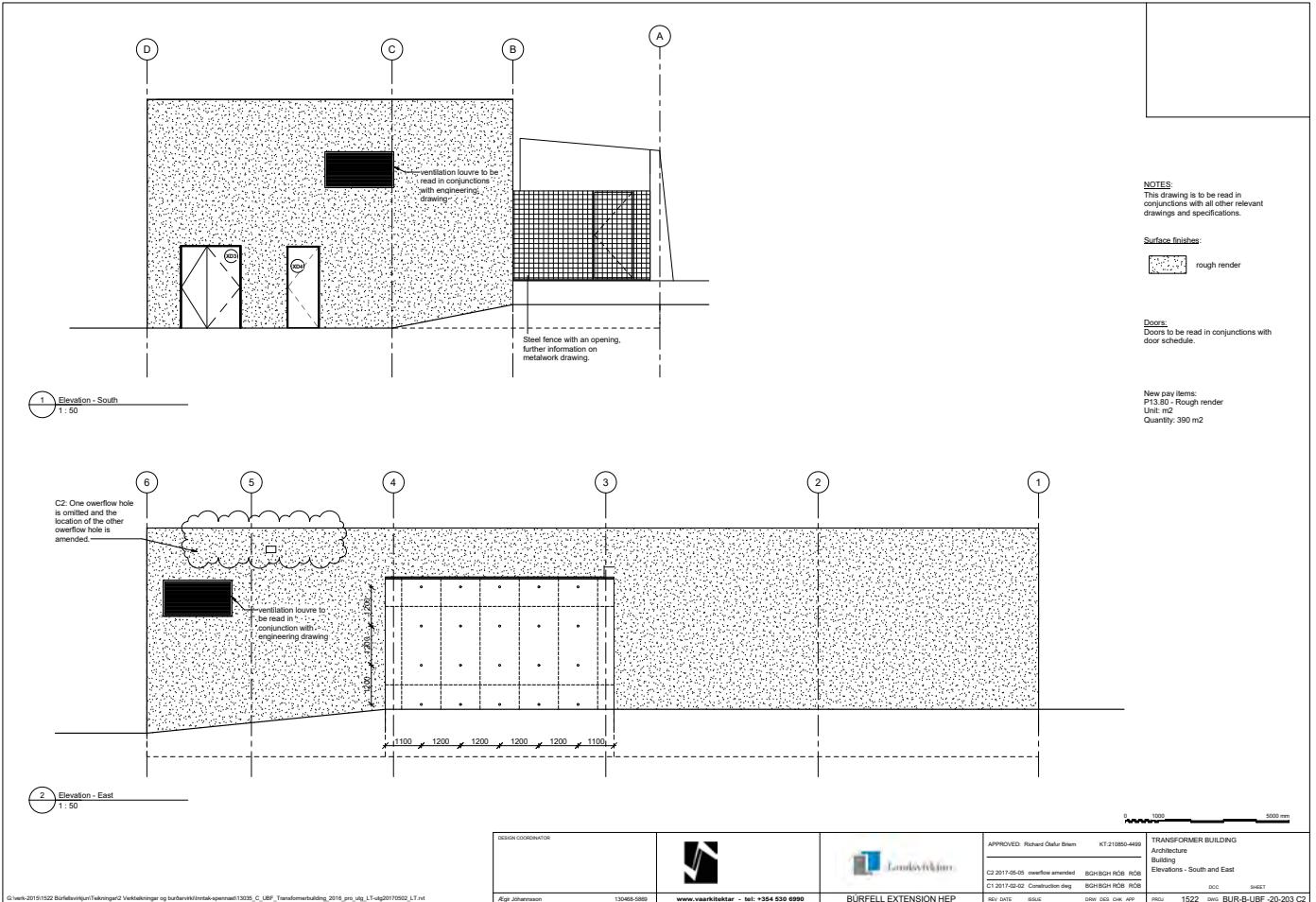

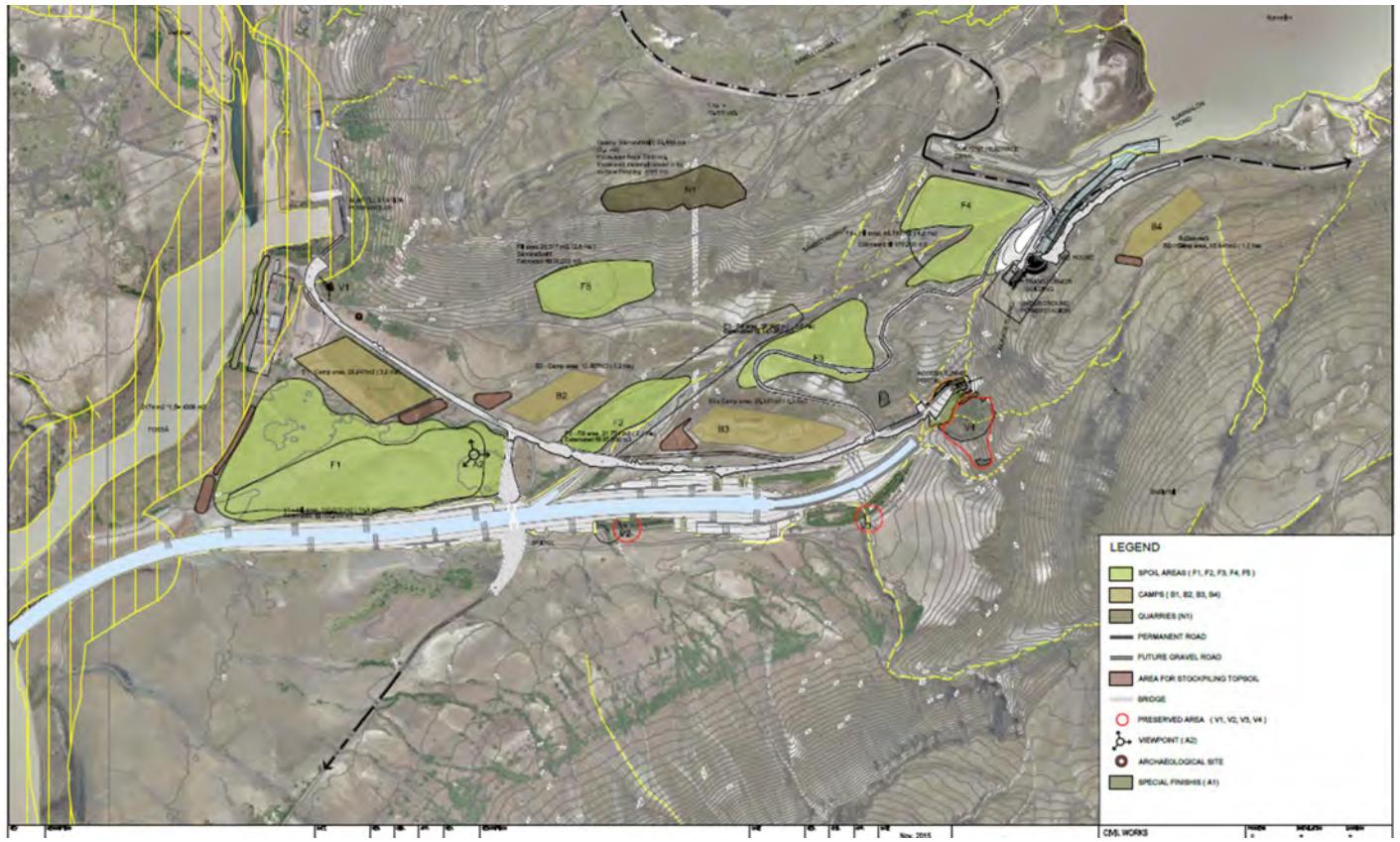
Landsvirkjun

APPROV/DI: Evar Björn Jónasson 26/1047-4119
Landscape
C3/2018/09-17 diesel engine/cablebox HHP PJ - MS
C2/2018/11-01 Concrete plan decreased HHP PJ - MS
C1/2017/09-21 Construction kg - HHP PJ - MS
Ver. 01/E ISSUE DRW DRK APP PROJ 13035 DRW BUR-B-JZC-05-104-C3

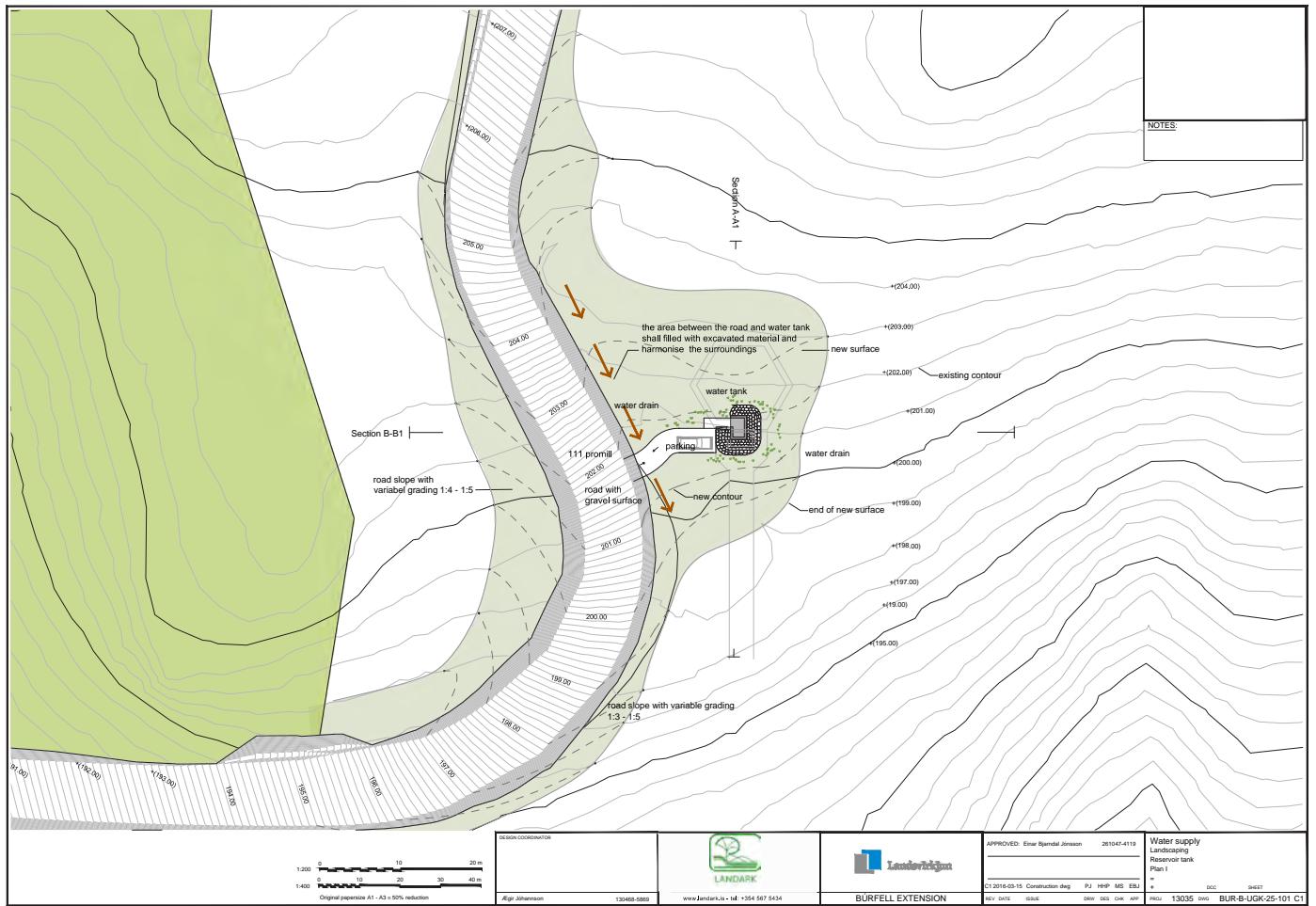
Börfell extension
Landscape
C3/2018/09-17 Diesel engine/cablebox
Transformer building and power intake:
Section B-B

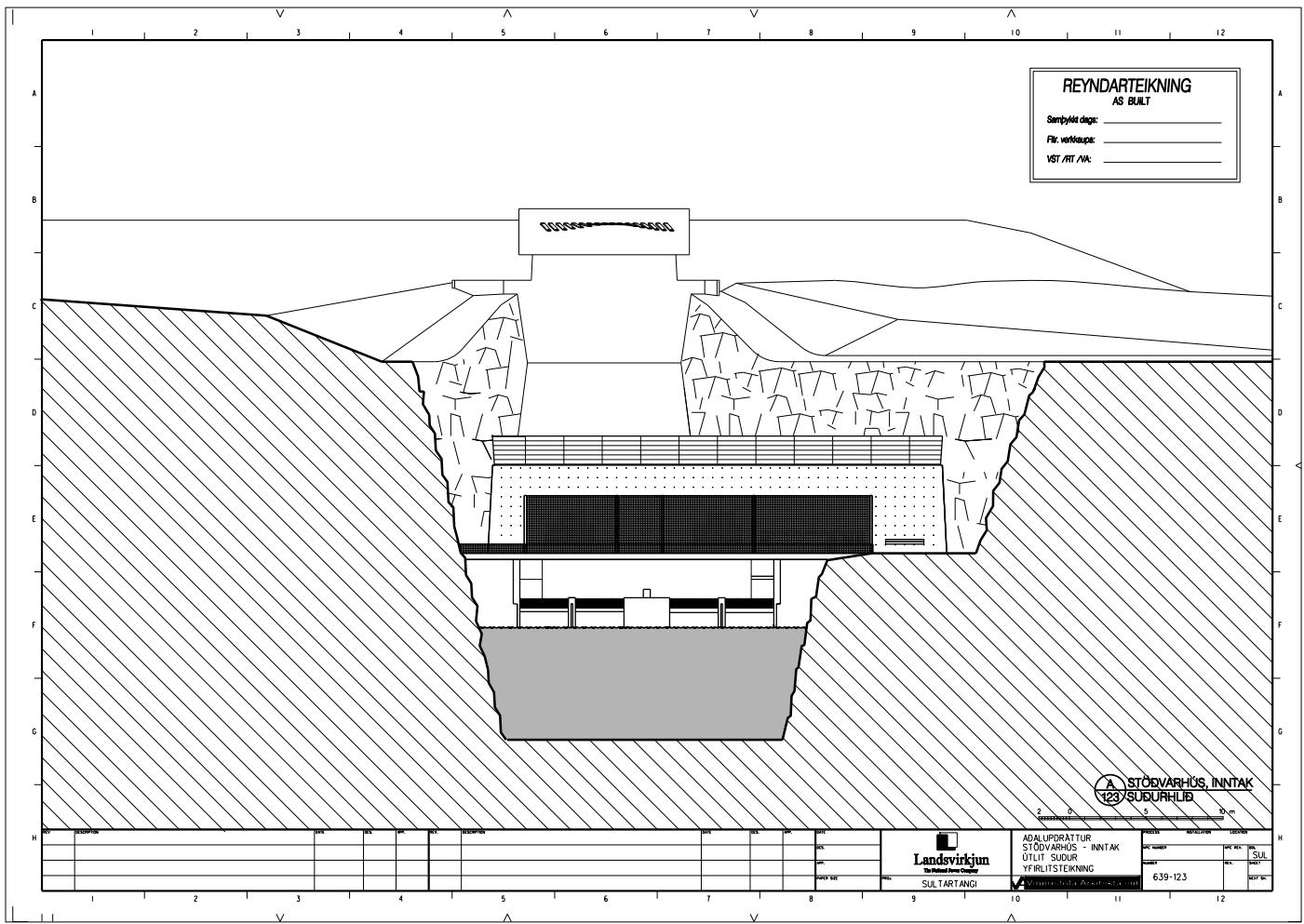

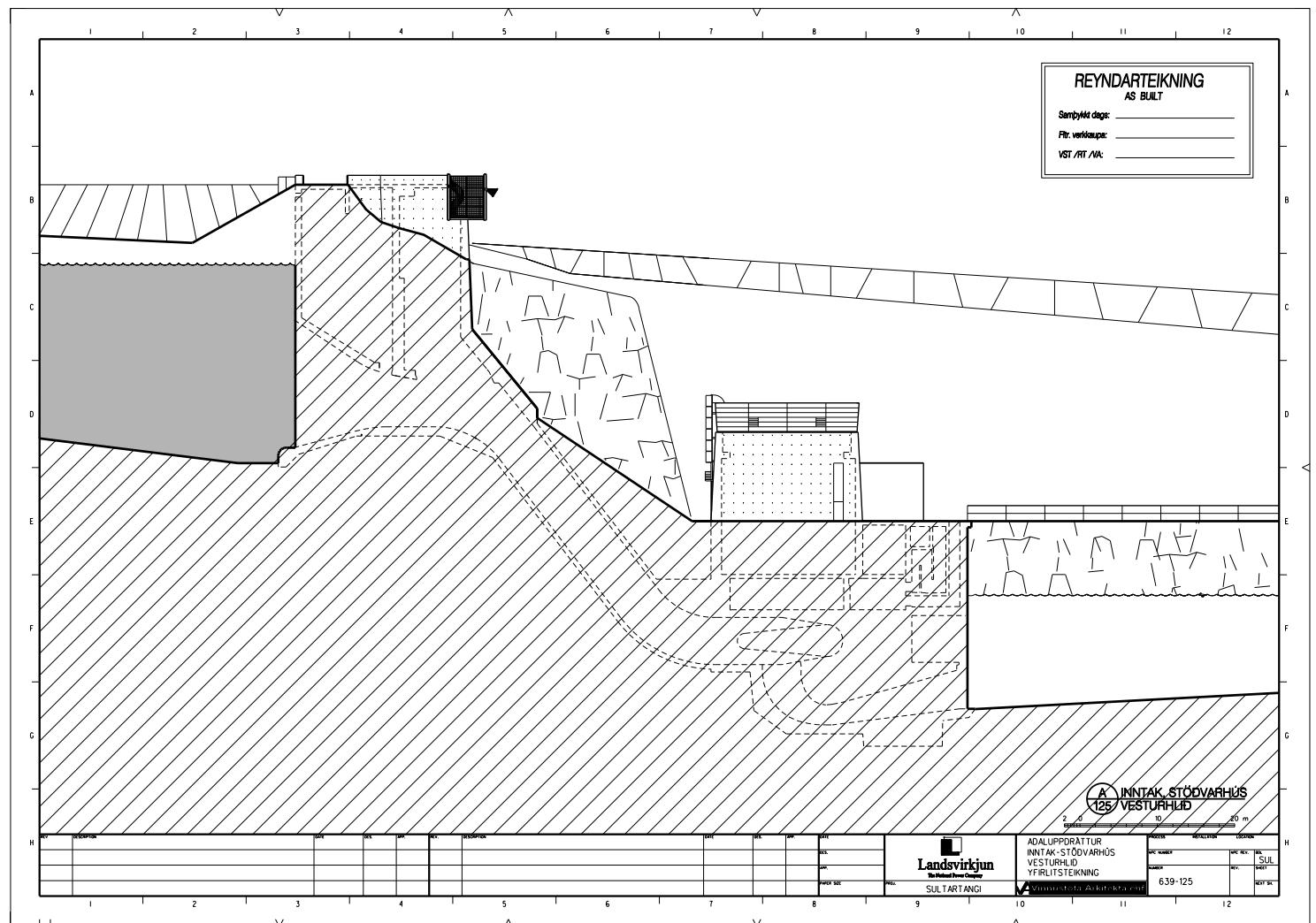

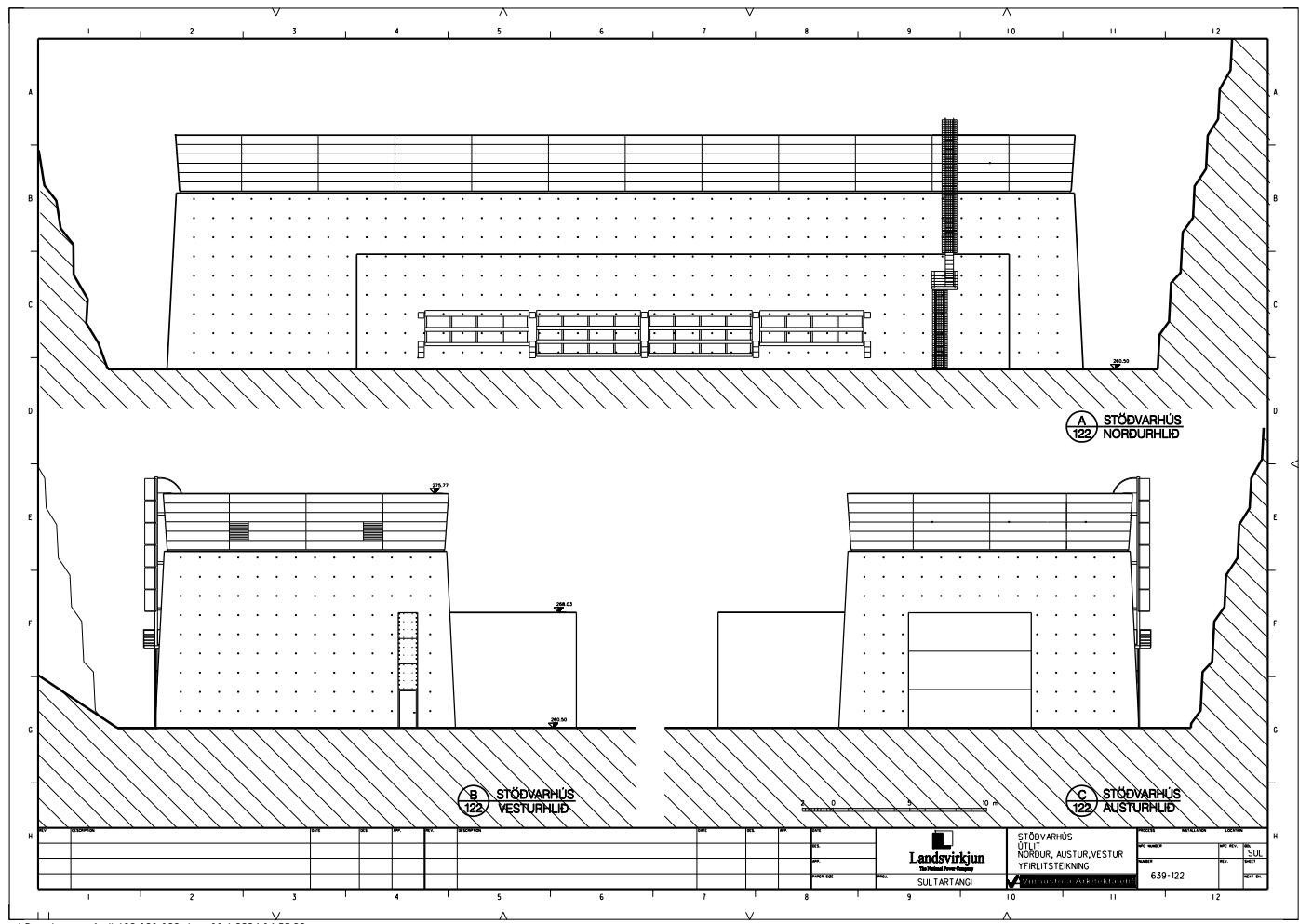

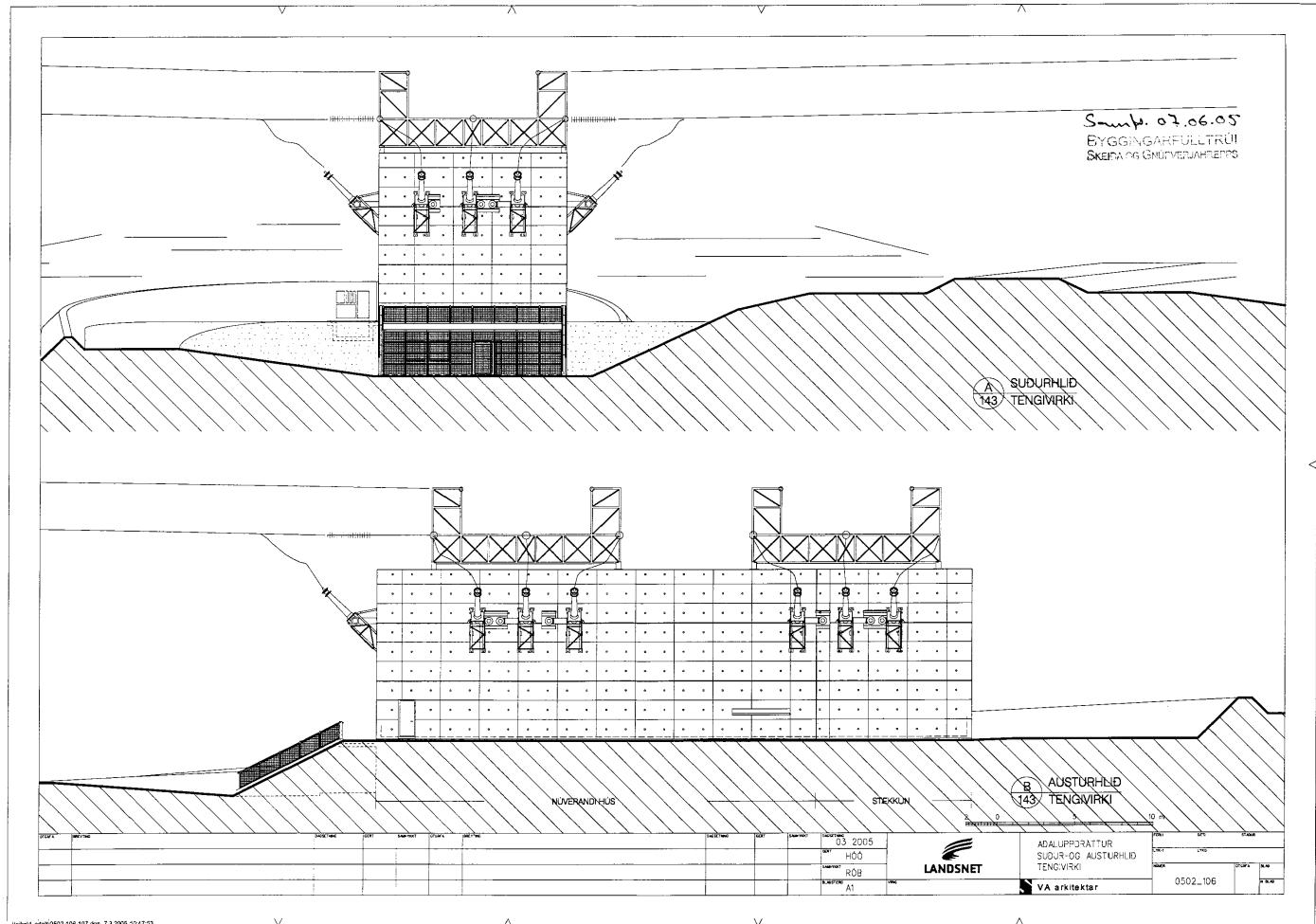
VIÐAUKI
TEIKNINGAR
SULTARTANGASTÖÐ

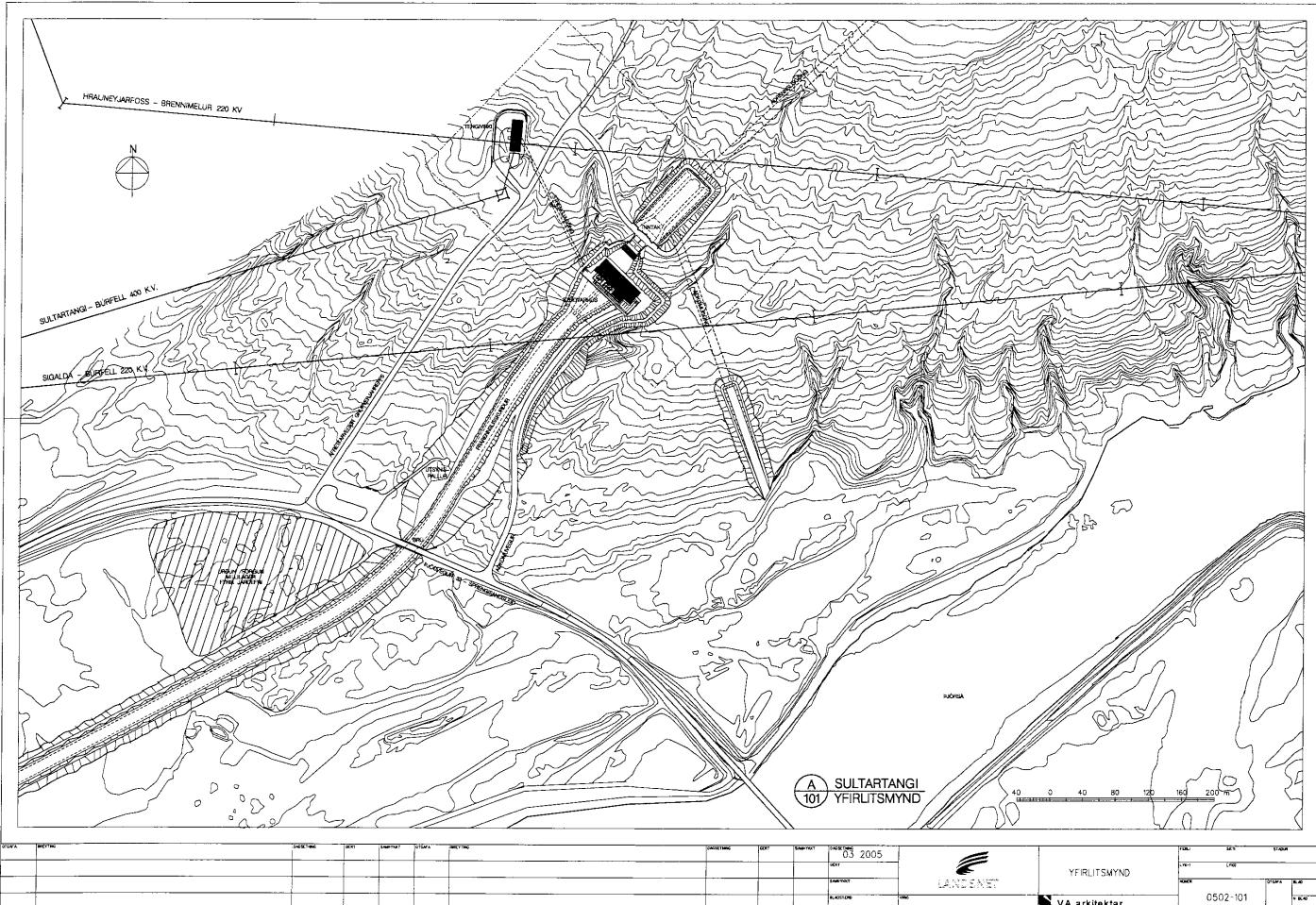

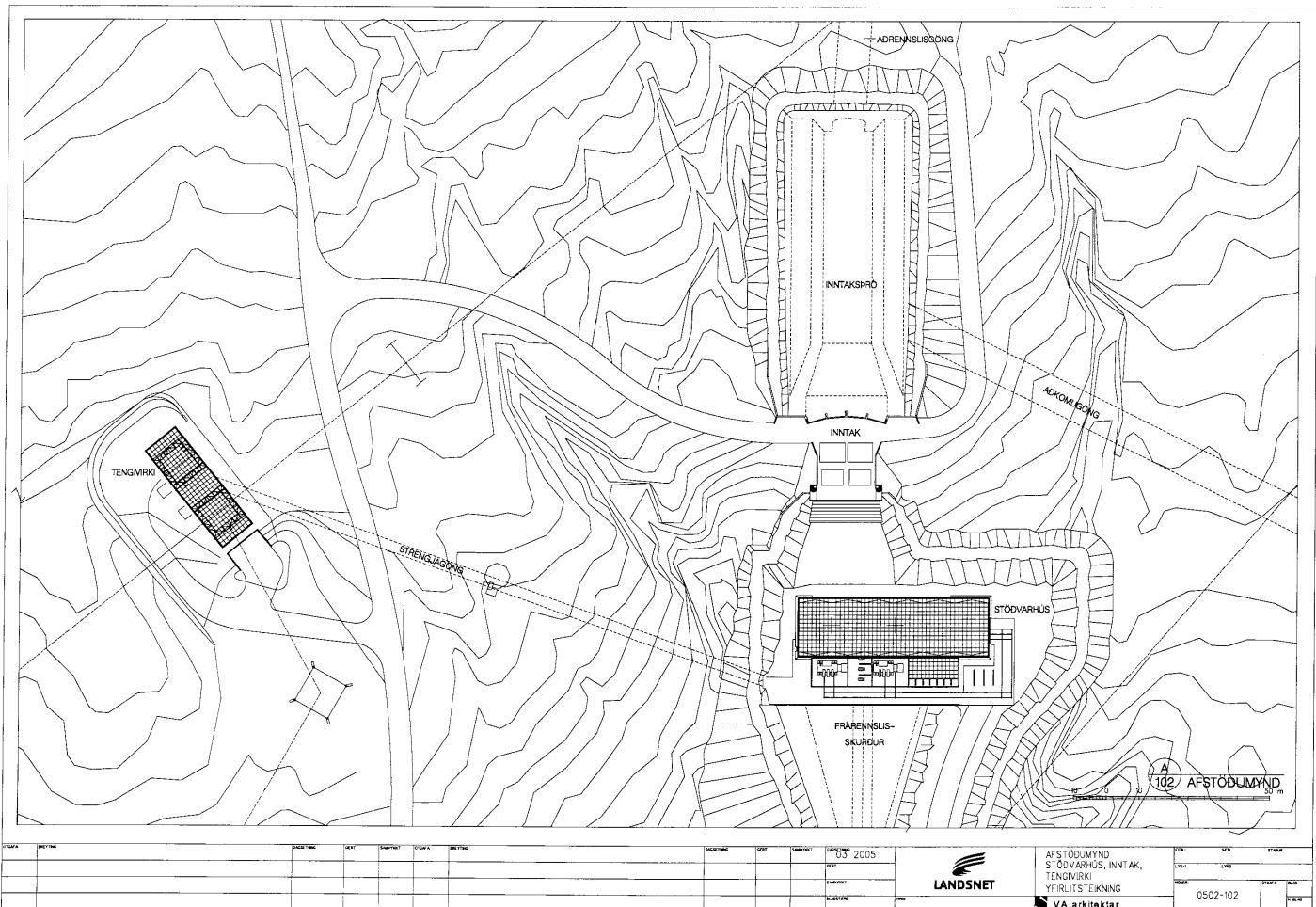

...\\Byggingarnefnd\\639-121-122.dgn 11.6.2004 14:55:20

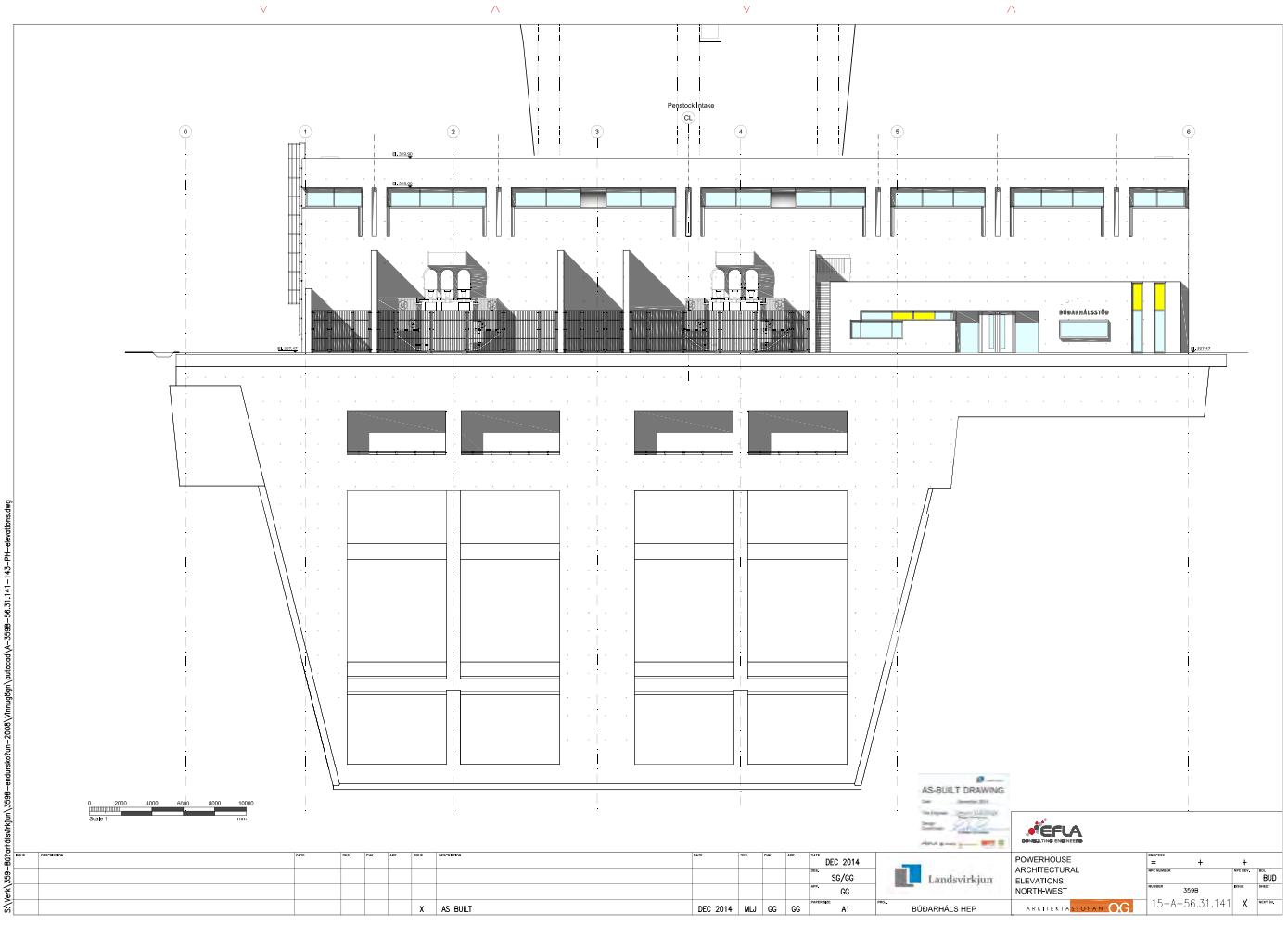

LANDSNET

AFSTØDUMYND
STØDVARHUS, INNTAK,
TENGVIRKI
YFIRLISTEKKNING
Va arkitektar

0502-102

VIÐAUKI
TEIKNINGAR
BÚÐARHÁLSSTÖÐ

SV: Werk V 359 - Bögarhällets kvarn 150904 - författningsförslag - 2008 Virtuellt projekt (V-2008-56.31.141 - K-2PH - ändringsförslag)

SV: Werk V 359 - Bögarhällets kvarn 150904 - författningsförslag - 2008 Virtuellt projekt (V-2008-56.31.141 - K-2PH - ändringsförslag)

>

||

||

V

A

V

A

PROCESS	=	+	*	BUD
SPR NUMBER				
NUMBER	3598	PRINT		
ARTIST	SODAN OG	15-A-56.31.141	X	WATERL.

||

V

A

V

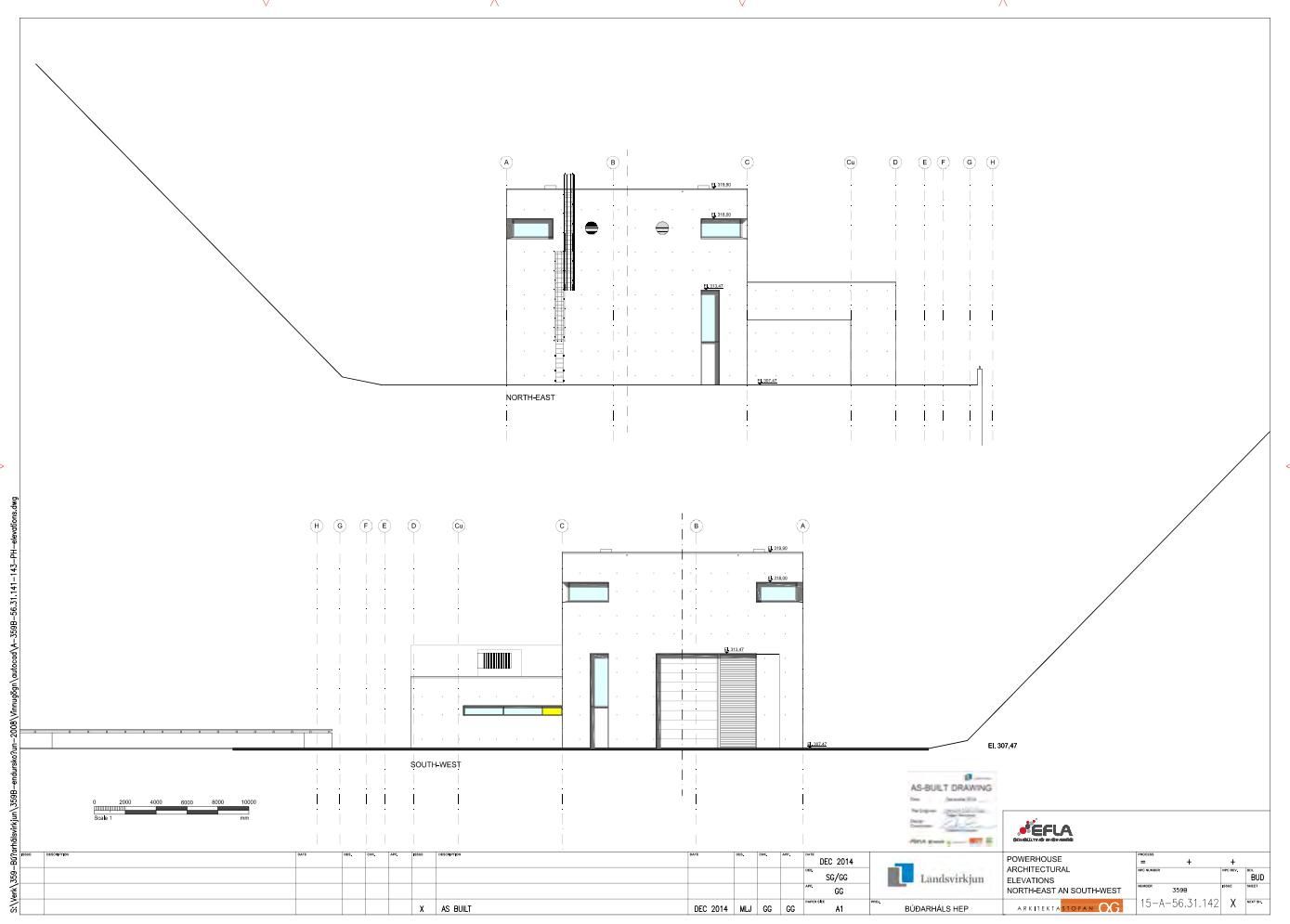
A

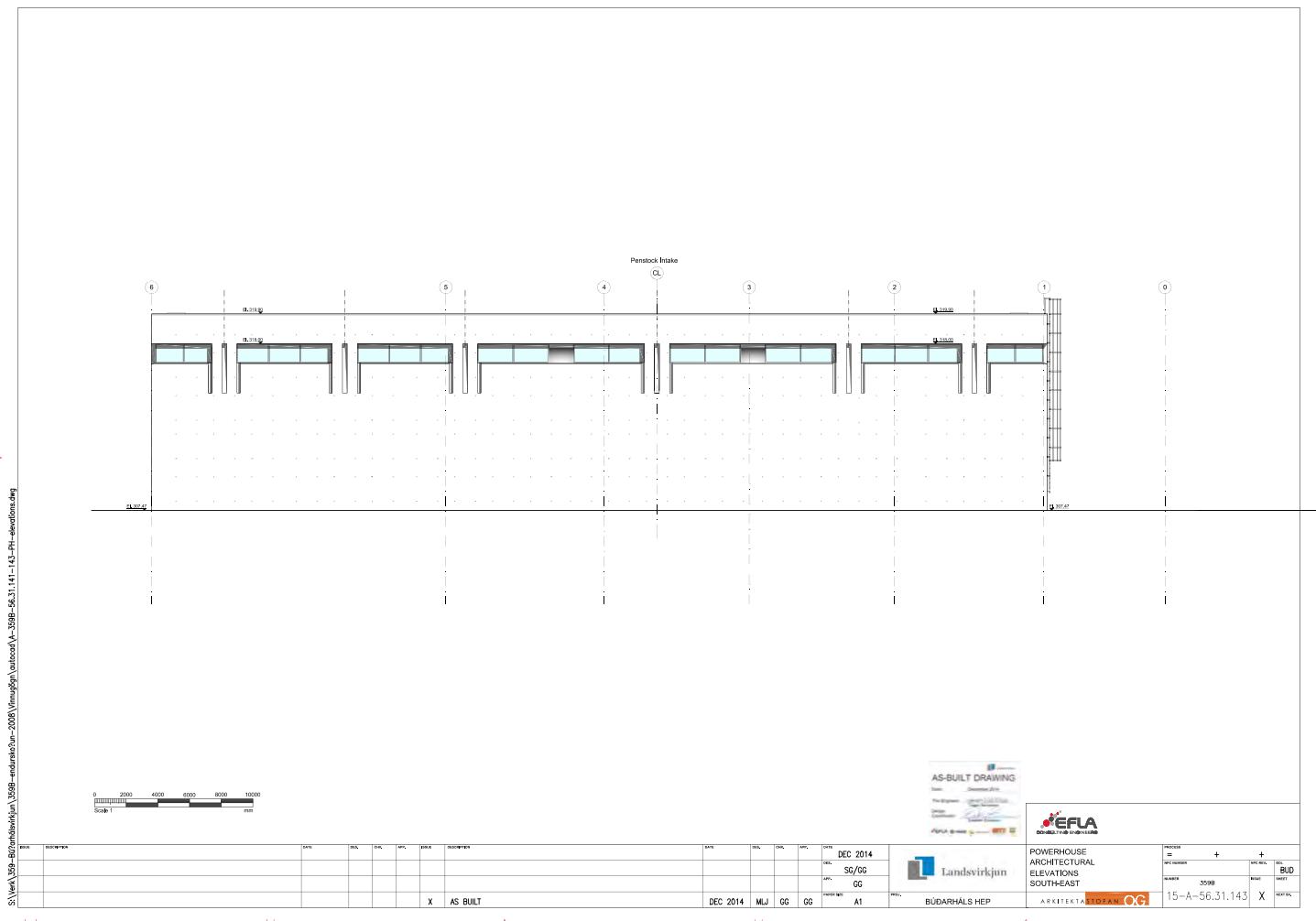
V

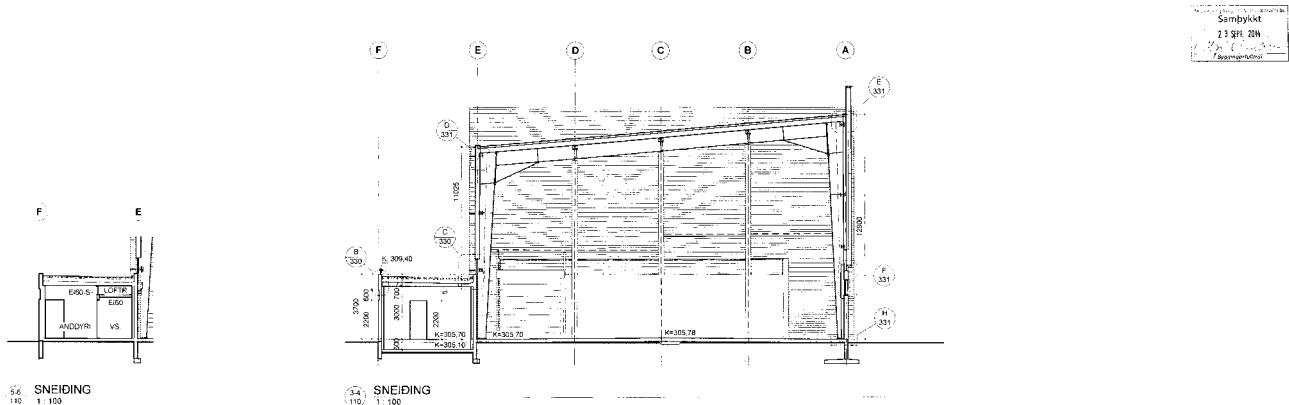
A

V

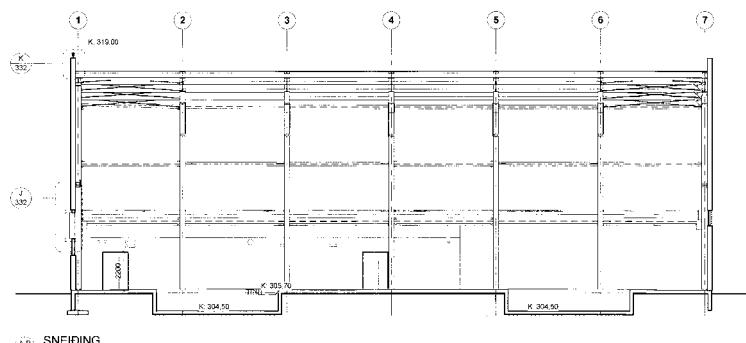
A

14 SNEIDING
1:100

15 SNEIDING
1:100

REYNDARTEIKNING

AS BUILT dags. 27.09.2013

Firr. verkkaupa

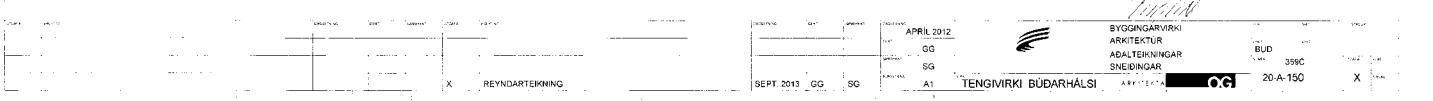
Firr. henniða: KL. 240566-4399

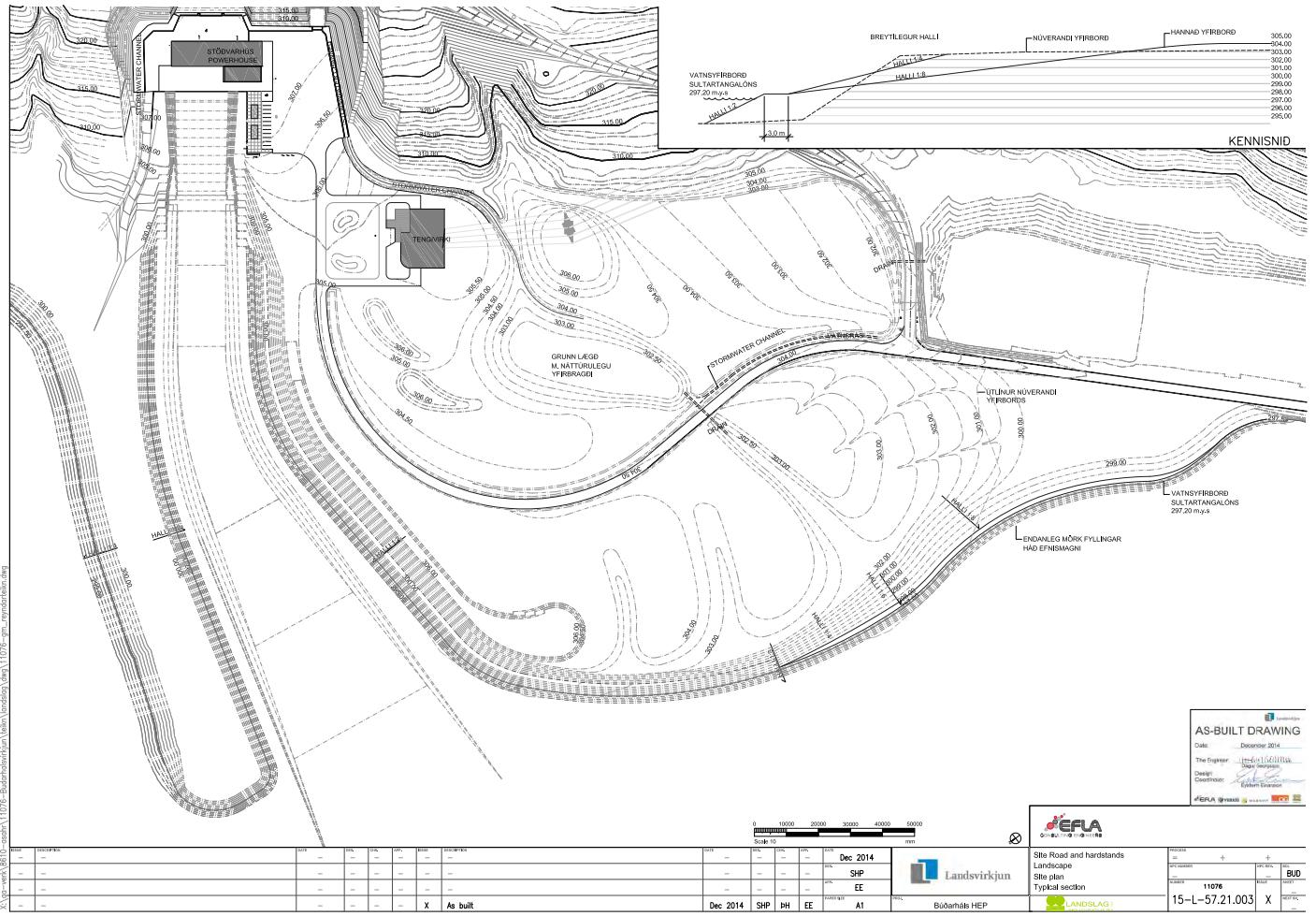
Hönnunarstofn: KL. 231164-3619

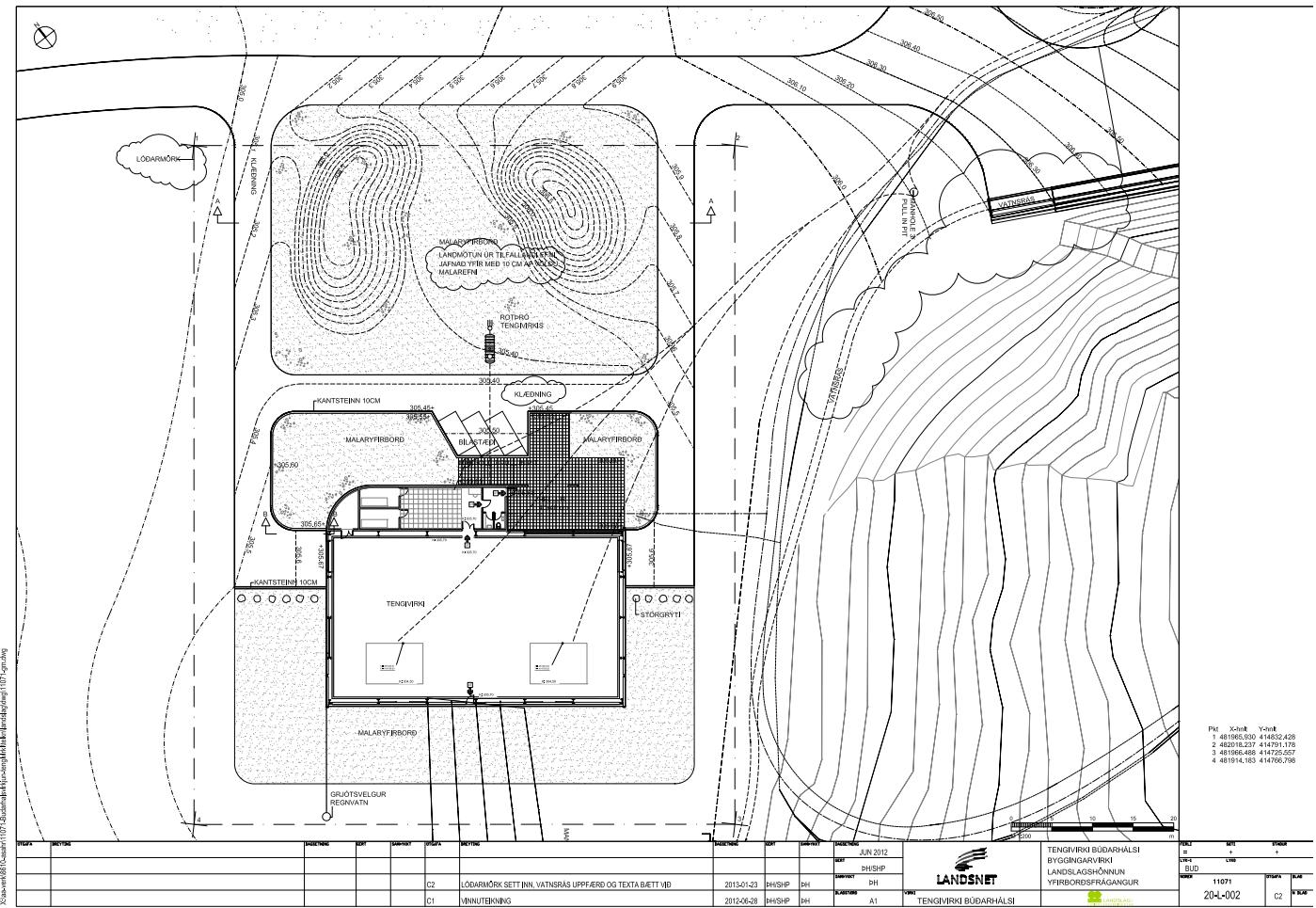
EFLA VERKÍS

1:100

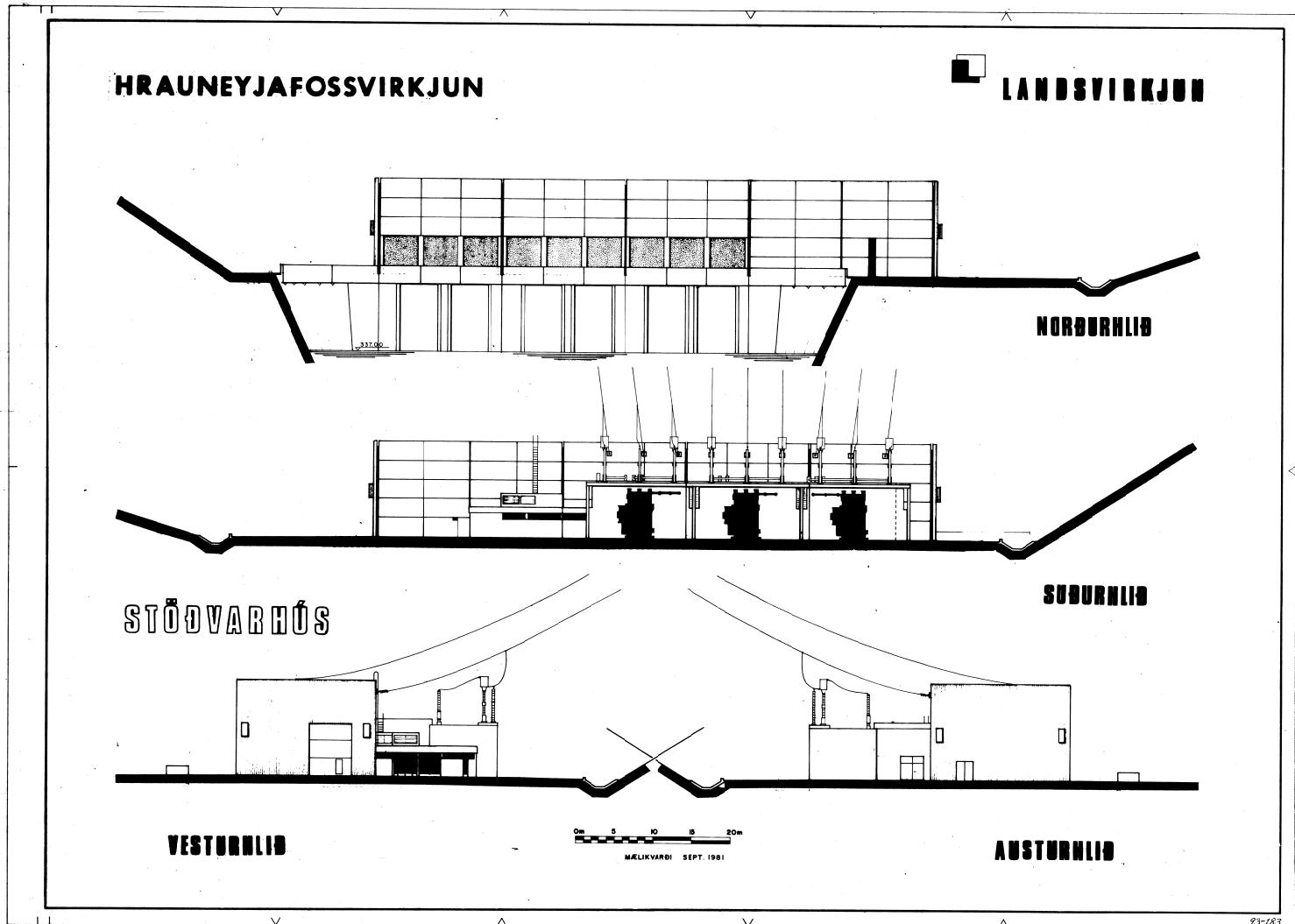
0 1000 2000 3000 4000 5000

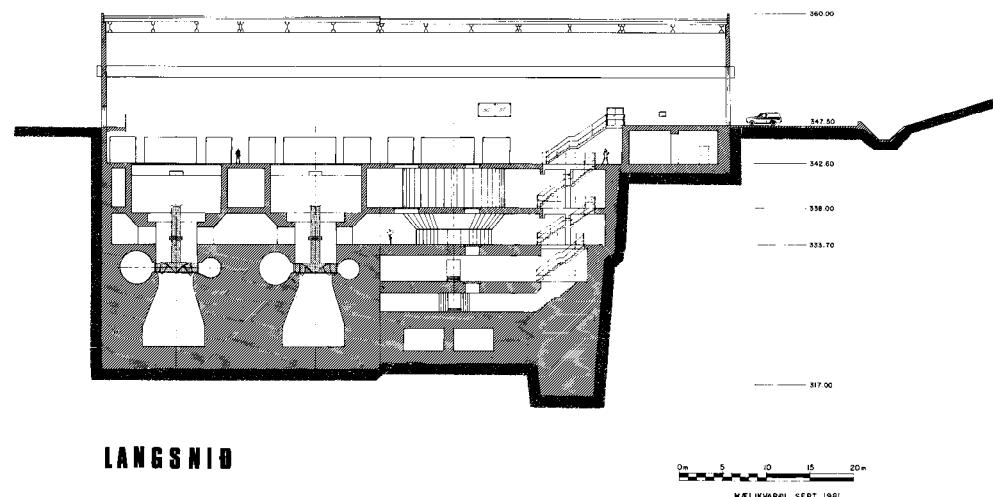
VIÐAUKI
TEIKNINGAR
HRAUNEYJAFOSSSTÖÐ

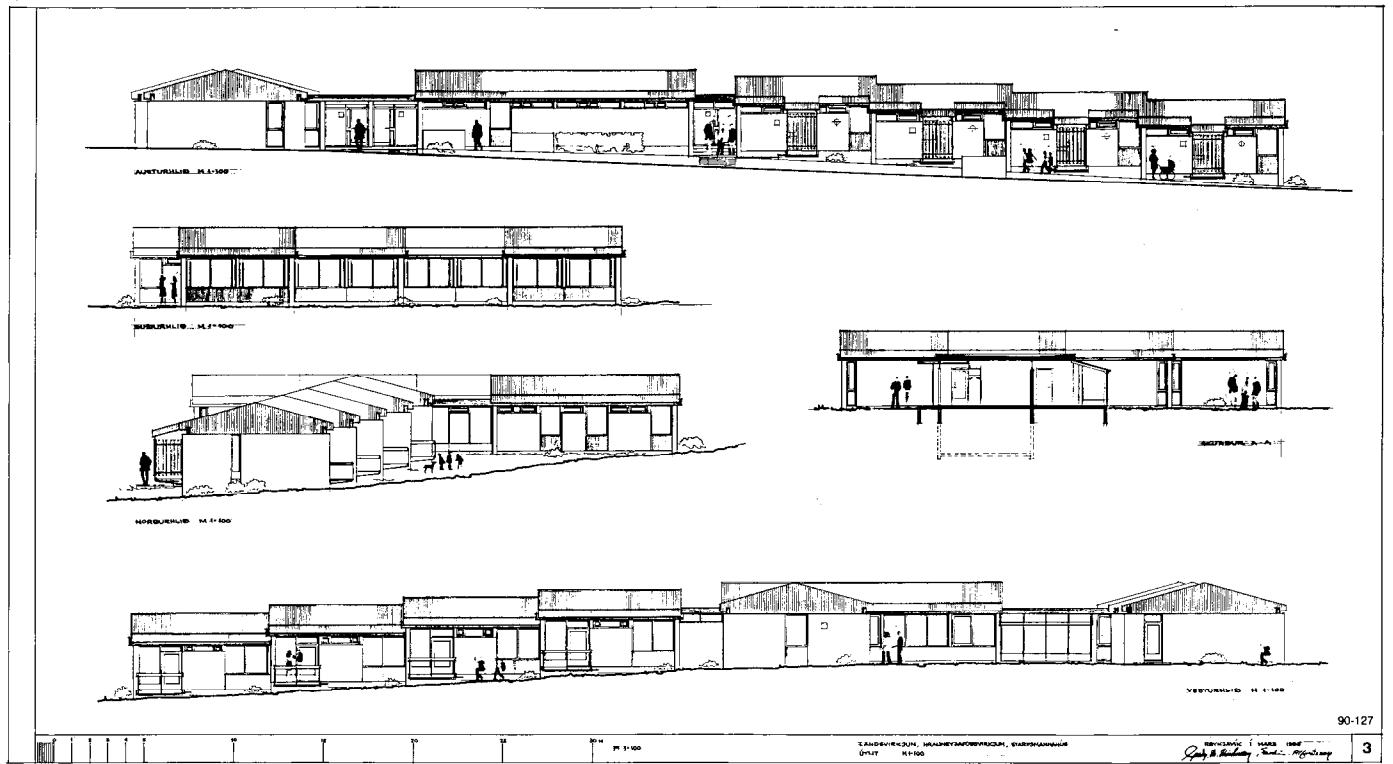

HRAUNEYJAFOSSVIRKJUN

LANDSVIRKJUN

STÖÐVARHÚS

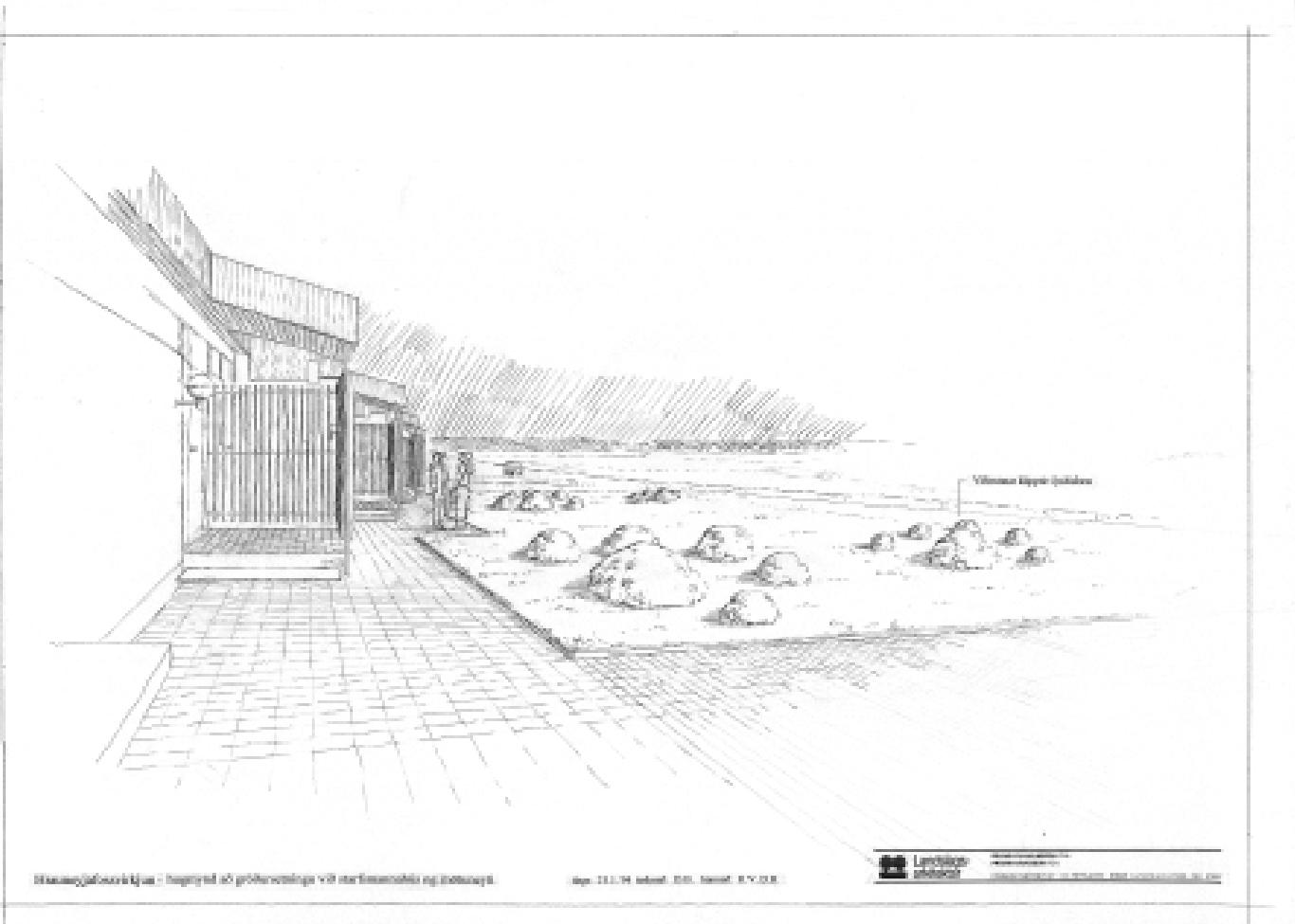

90-128

REYKJAVÍK 1 APRIL 1970
Gunnar Ólafsson, Sigrún Ólafsson

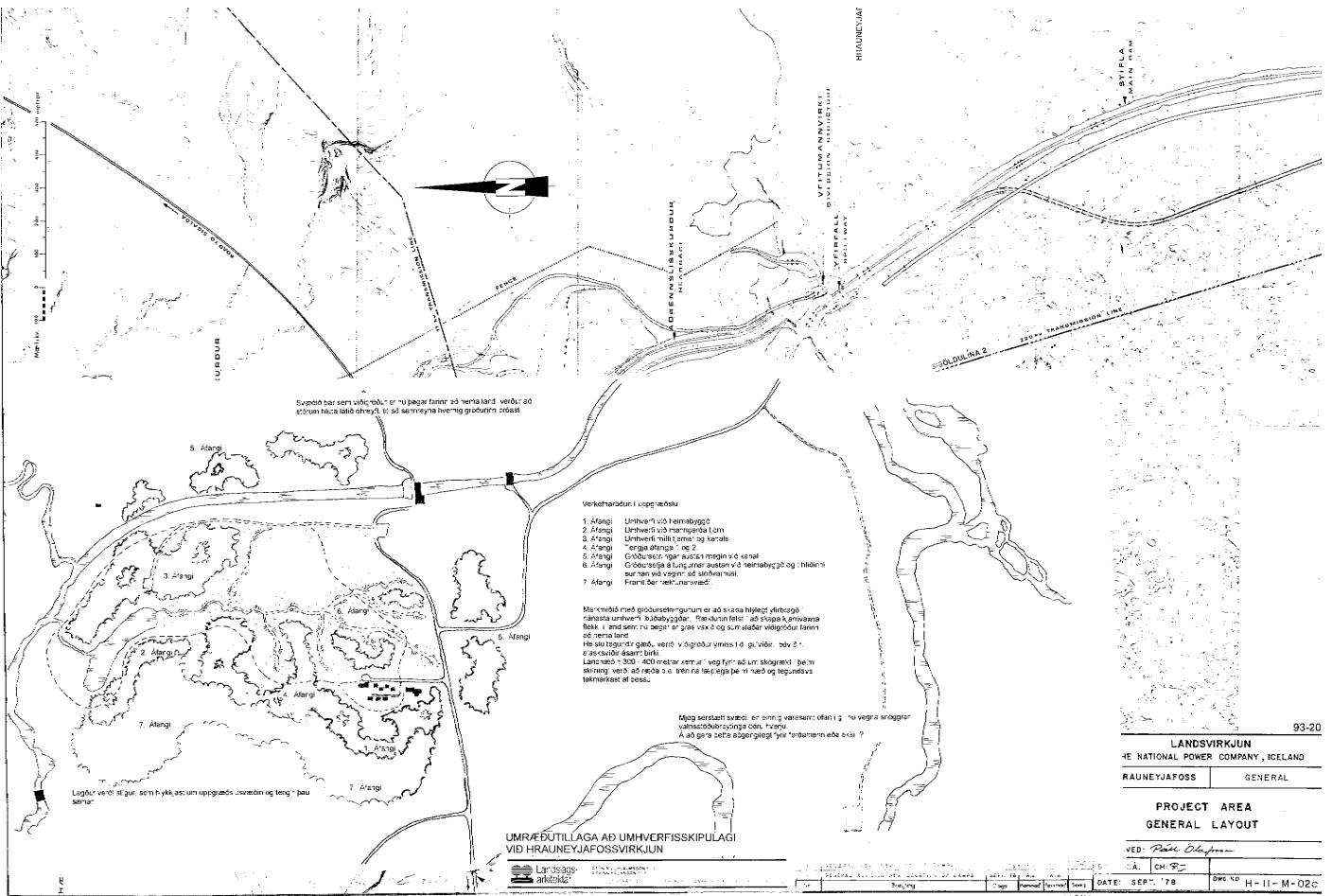
1

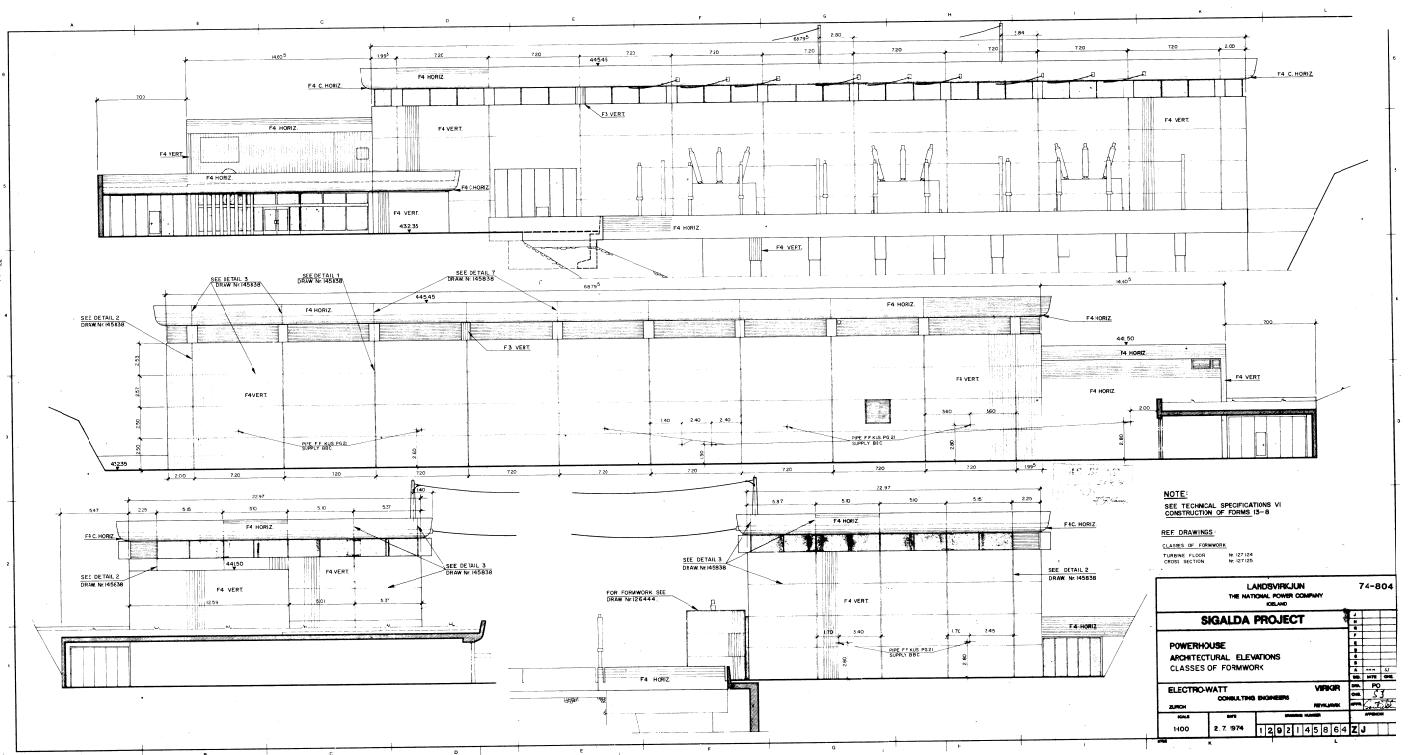
Hausmeier Architekten - Projekt mit großem Bezug auf die Natur und die Umwelt

Seite 23 von 24 Datum: 03.01.2008

 **Hausmeier
Architekten** www.hausmeierarchitekten.de

VIÐAUKI
TEIKNINGAR
SIGÖLDUSTÖÐ

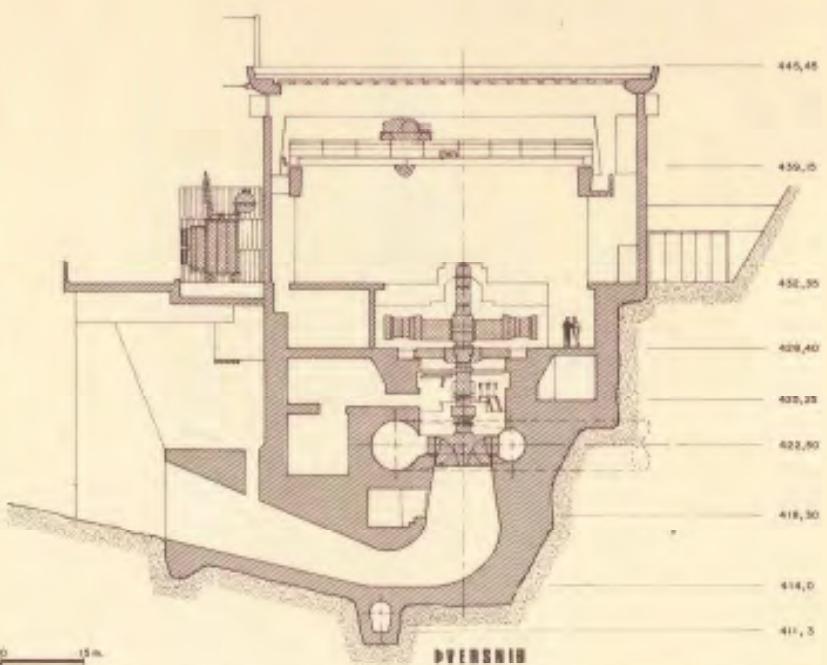

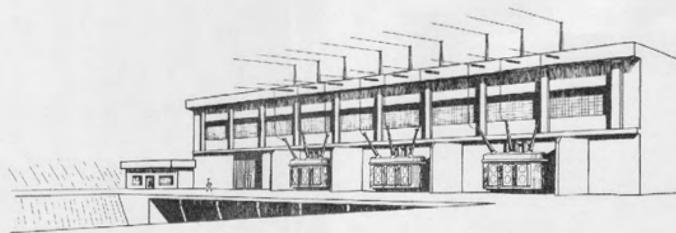
80-71

LANDSVIRKJUN

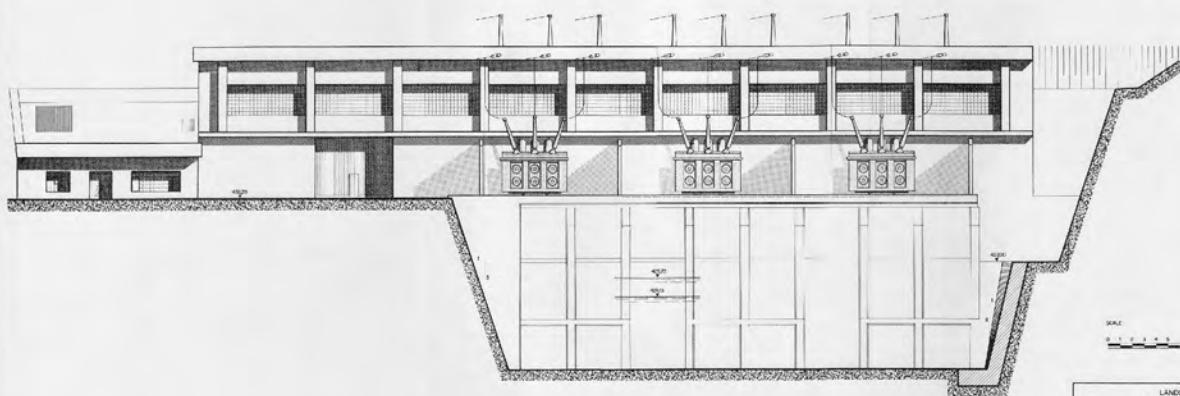
SIGÖLDUVIRKJUN

STÖEVARHÚS

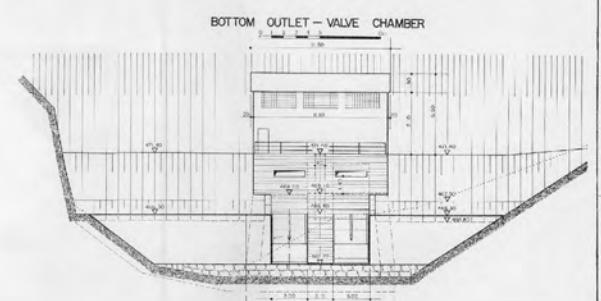
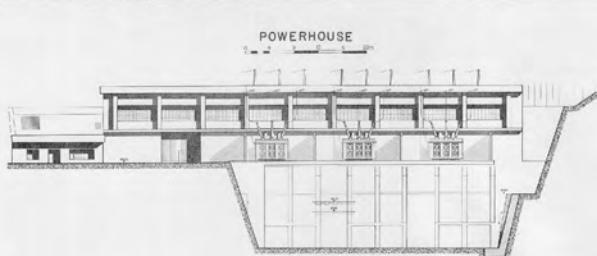

LANDESWIRKLICH
THE NATIONAL POWER COMPANY
KILB
SIGALDA PROJECT
POWERHOUSE
PERSPECTIVE
ELECTRO-WATT CONSULTING ENGINEERS VIKR
ZURICH SWITZERLAND
AS SHOWN 1:200 19300 P-002

LANDESWIRKLICH
THE NATIONAL POWER COMPANY
KILB
SIGALDA PROJECT
POWERHOUSE
ARCHITECTURAL ELEVATION
ELECTRO-WATT CONSULTING ENGINEERS VIKR
ZURICH SWITZERLAND
AS SHOWN 1:200 19300 P-002

INLET STRUCTURE
CONTROL BUILDING

DETAILS DWG. NO. 119-288/X-019

LANDESWIRKLICH
THE NATIONAL POWER COMPANY
KILB
SIGALDA PROJECT
GENERAL CONSTRUCTION DETAILS
GLASS BLOCK PANELS - KEY PLAN
ELECTRO-WATT CONSULTING ENGINEERS VIKR
ZURICH SWITZERLAND
AS SHOWN 1:200 19300 P-002

VIÐAUKI
TEIKNINGAR
VATNSFELLSSTÖÐ

